

มุมมองทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของครูศูนย์ประสานงาน
อนุบาลขอนแก่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น

ปกครอง กีก้อง

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

พุทธศักราช 2555

มุมมองทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของครูศูนย์ประสานงาน
อนุบาลขอนแก่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น

ปกครอง กีก้อง

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
พุทธศักราช 2555

**POLITICAL VIEWPOINTS FOR DEMOCRACY OF TEACHERS
IN CENTER OF KHON KAEN KINDERGARTEN
MUEANG DISTRICT, KHON KAEN PROVINCE**

POKKRONG KUEKKONG

**THEMATIC PAPER SUBMITTED IN PARTIAL FUFILLMENT OF THE REQUIREMENTS
FOR THE DEGREE OF MASTER OF ARTS
DEPARTMENT OF GOVERNMENT
GRADUATE SCHOOL
MAHAMAKUT BUDDHIST UNIVERSITY
B.E. 2555 (2012)**

หัวข้อสารนิพนธ์	มุมมองทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของครูศูนย์ประสานงานอนุบาลขอนแก่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น
ชื่อนักศึกษา	ปกครอง ก๊กก้อง
สาขาวิชา	รัฐศาสตร์การปกครอง
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์สรชัย ท้าวมิตร
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	ดร.ปัญญา คล้ายเดช
ปีการศึกษา	2555

บทคัดย่อ

สารนิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลของครูศูนย์ประสานงานอนุบาลขอนแก่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น 2) เพื่อศึกษามุมมองทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของครูศูนย์ประสานงานอนุบาลขอนแก่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับมุมมองทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของครูศูนย์ประสานงานอนุบาลขอนแก่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น 4) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับมุมมองทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของครูศูนย์ประสานงานอนุบาลขอนแก่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูโรงเรียนอนุบาลขอนแก่น สังกัดศูนย์ประสานงานอนุบาลขอนแก่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น จำนวน 143 คน กลุ่มตัวอย่าง 105 คน โดยใช้สูตรคำนวณของทาโร ยามานะ (Taro Yamane's) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ แบบสอบถามปลายปิดและปลายเปิดสถิติ ที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ 1) ค่าความถี่ (Frequency) 2) ค่าร้อยละ (Percentage) 3) ค่าเฉลี่ย (Mean) 4) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และ 5) หาค่าความสัมพันธ์ด้วยค่าไค-สแควร์ (Chi-Square Test) ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

ผลการวิจัยพบว่า

1) ครูผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 105 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงจำนวน 92 คน คิดเป็นร้อยละ 87.61 มีอายุ 51 ปีขึ้นไปจำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 54.29 มีสถานภาพสมรสแล้ว จำนวน 80 คน

คิดเป็นร้อยละ 76.19 มีระดับการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 80.95 มีประสบการณ์การทำงาน 31 ปีขึ้นไปจำนวน 40 คนคิดเป็นร้อยละ 38.09

2) ครูศูนย์ประสานงานอนุบาลขอนแก่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น มีมุมมองทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 5 ด้าน โดยในรายด้านเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยดังนี้ คือ ด้านหลักกฎหมายมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาด้านหลักเสรีภาพ ด้านหลักเสียงข้างมาก ด้านหลักอำนาจอธิปไตย และด้านหลักความเสมอภาคตามลำดับ

3) เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน ไม่มีความสัมพันธ์กับมุมมองทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยของครูศูนย์ประสานงานอนุบาลขอนแก่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น

4) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับมุมมองทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยของครูศูนย์ประสานงานอนุบาลขอนแก่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น ได้เสนอแนะดังนี้ 1) ด้านหลักอำนาจอธิปไตย ประชาชนควรมีอำนาจอธิปไตยอย่างแท้จริง ไม่ควรมีการซื้อสิทธิขายเสียง 2) ด้านหลักเสรีภาพ ประชาชนควรมีเสรีภาพอยู่ในขอบเขต อยู่ในกรอบของกฎหมายและควรมีเสรีภาพอย่างเท่าเทียมกัน 3) ด้านหลักความเสมอภาค ประชาชนควรมีความเสมอภาคทั้งทางสังคมและเศรษฐกิจ และชายกับหญิงควรมีความเสมอภาคมากกว่านี้ 4) ด้านหลักกฎหมาย กฎหมายเป็นหลักนิติธรรมของประเทศ ต้องใช้กับทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน 5) ด้านหลักเสียงข้างมาก เสียงข้างมากถือเป็นกติกากฎเกณฑ์และเป็นที่ยอมรับกันในระบบประชาธิปไตย แต่ควรรับฟังเสียงข้างน้อยด้วย

Thematic Title : Political Viewpoints for Democracy of Teachers in Center of Khon Kaen Kindergarten, Mueang district, Khon Kaen province

Student's Name : Pokkrong Kuekkong

Department : Government

Advisor : Assoc. Prof. Sornchai Toamit

Co-Advisor : Dr. Panya Klaydesh

Academic Year : B.E. 2555 (2012)

ABSTRACT

The objectives of this thematic paper were as follows; 1) to study personal factors of the teachers at Coordination Centre, Khon Kaen Kindergarten School, Mueang District, Khon Kaen province; 2) to study political viewpoints on democracy regime of the teacher; 3) to study a relationship between personal factors and political viewpoints; and 4) to study suggestions on political viewpoints. The population was a group of 143 teachers at Khon Kaen Kindergarten School, Muang District, Khon Kaen province, and 105 subjects were sample sampling group using Taro Yamane's formula. A tool of closed and open end questionnaire was used, and explanatory statistics were; 1) frequency, 2) percentage, 3) mean, 4) standard deviation, and 5) Chi-square test. A complete program was used for data analysis, and presentation was made on a table illustration.

The results of the research were as follows:

1) Most of 105 teachers were 92 female teachers by 87.61 %, Aging over 51 years old, 57 subjects by 54.29%, For marital status; 80 teachers were married by 76.19%. For educational levels; 85 teachers were at Bachelor's Degree levels, by 80.95%. For work Experiences; the longest experience was 31 years upward, 40 subjects by 38.09%.

2) Political viewpoints on democracy regime. All in all 5 sides, it was at the highest level by mean 4.44. The highest thought levels were rules of law, liberty, majority voting, sovereignty and equality accordingly.

3) Personal factors; gender, ages, marital status, educational levels and work experiences were not related to any political viewpoints on democracy regime of the subjects.

4) Suggestions on democracy regime of the subjects were; 1) Sovereignty that – people should really have their own sovereignty. Buying and selling votes should not be observed, 2) Liberty that – people should have their freedom within a frame, being in a frame of laws, and they should have an equality of freedom, 3) Equality that – people should have equal rights on social and economical accounts, male and female should have had an equality more than what they have had now, 4) Rule of law that – everyone should be treated equality, and 5) Majority vote that – the majority vote was as a measure or rule that, in democracy regime, was acceptable, but minority vote should not be ignored.

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์นี้สำเร็จลงได้เพราะได้รับการสนับสนุนช่วยเหลือและความกรุณาจากหลายฝ่าย ผู้วิจัยจึงขอขอบคุณสถาบัน องค์กรและบุคคลที่ให้ความช่วยเหลือดังต่อไปนี้

ขอขอบพระคุณมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสานและคณาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทความรู้แนะแนวทางการเขียนสารนิพนธ์นี้แก่ผู้วิจัย

ขอขอบพระคุณคณะกรรมการสอบสารนิพนธ์ทุกท่าน โดยเฉพาะรองศาสตราจารย์ศรัทธัย ท้าวมิตร อาจารย์ที่ปรึกษา และดร.ปัญญา คล้ายเดช อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ตลอดจนอาจารย์ท่านอื่นๆ ที่กรุณาให้คำแนะนำและสละเวลาตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ เพื่อให้สารนิพนธ์นี้ถูกต้อง สมบูรณ์

ขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์สำเร็จ จันทรสวรรณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ทรงวุฒิ ศรีวิไล และอาจารย์ภิญโญ ทองศรี ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย ให้ความรู้ความเข้าใจและคำแนะนำต่างๆ เกี่ยวกับวิธีดำเนินการวิจัยเป็นอย่างดี จึงขอขอบพระคุณทุกท่านเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสานทุกท่านที่ได้ช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกตลอดระยะเวลาที่ศึกษา และท่านผู้บริหาร คณะครู โรงเรียนอนุบาลขอนแก่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น ที่ให้ความกรุณาในการเก็บรวบรวมข้อมูล และตอบแบบสอบถามเพื่อนำมาเป็นข้อมูลประกอบการวิจัย จนทำให้งานวิจัยสำเร็จลุล่วงไปได้ ด้วยดี

ท้ายสุดนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดาผู้ให้กำเนิดและอบรมสั่งสอน ตลอดจนญาติมิตร เพื่อนร่วมเรียนทุกท่านที่ไม่ได้เอ่ยนามไว้ ณ ที่นี้ ที่ให้ความช่วยเหลือและให้กำลังใจด้วยดี ตลอดมา อนึ่งหากงานวิจัยมีข้อผิดพลาดและบกพร่องประการใด ผู้วิจัยขอน้อมรับเพื่อดำเนินการแก้ไขใน โอกาสต่อไป

ปกครอง กีก้อง

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ค
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ณ
สารบัญแผนภาพ	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
1.3 สมมติฐานของการวิจัย	3
1.4 ขอบเขตของการวิจัย	3
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย	4
1.6 นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย	4
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
2.1 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับมุมมองทางการเมืองในระบบประชาธิปไตย	7
2.2 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับระบบประชาธิปไตย	13
2.3 สภาพพื้นที่ที่ศึกษา	39
2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	42
2.5 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย	46

บทที่ 3	วิธีดำเนินการวิจัย	47
3.1	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	47
3.2	เทคนิควิธีการสุ่มตัวอย่าง	48
3.3	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	48
3.4	การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ	49
3.5	การวัดค่าตัวแปร	51
3.6	การเก็บรวบรวมข้อมูล	53
3.7	การวิเคราะห์ข้อมูล	53
3.8	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	54
บทที่ 4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	55
4.1	สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลวิเคราะห์ข้อมูล	55
4.2	ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล	56
4.3	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	57
ตอนที่ 1	ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม	57
ตอนที่ 2	วิเคราะห์มุมมองทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของครู ศูนย์ประสานงานอนุบาลขอนแก่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น	60
ตอนที่ 3	วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับมุมมองทาง การเมืองในระบอบประชาธิปไตยของครูศูนย์ประสานงาน อนุบาลขอนแก่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น	66
ตอนที่ 4	ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับมุมมองทางการเมืองในระบอบ ประชาธิปไตยของครูศูนย์ประสานงานอนุบาลขอนแก่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น	71

บทที่ 5	สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	77
5.1	สรุปผลการวิจัย	78
5.2	อภิปรายผลการวิจัย	81
5.3	ข้อเสนอแนะ	90
บรรณานุกรม		92
ภาคผนวก		96
ภาคผนวก ก	แบบสอบถาม	97
ภาคผนวก ข	รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	105
ภาคผนวก ค	หนังสือขออนุญาตแต่งตั้งผู้เชี่ยวชาญ	107
ภาคผนวก ง	แบบประเมินค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม	111
ภาคผนวก จ	หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล	115
ภาคผนวก ฉ	คำสัมภาษณ์เชิงลึก	117
ประวัติผู้วิจัย		119

สารบัญตาราง

		หน้า
ตารางที่ 4.1	แสดงจำนวนและร้อยละของประชากรจำแนกตามเพศ	57
ตารางที่ 4.2	แสดงจำนวนและร้อยละของประชากรจำแนกตามอายุ	57
ตารางที่ 4.3	แสดงจำนวนและร้อยละของประชากรจำแนกตามสถานภาพสมรส	58
ตารางที่ 4.4	แสดงจำนวนและร้อยละของประชากรจำแนกตามระดับการศึกษา	58
ตารางที่ 4.5	แสดงจำนวนและร้อยละของประชากรจำแนกตามประเภทการทำงาน	59
ตารางที่ 4.6	แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการแปลผลระดับมุมมองทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของครูศูนย์ประสานงานอนุบาลขอนแก่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น โดยรวมและรายด้าน	60
ตารางที่ 4.7	แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการแปลผลระดับมุมมองทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของครูศูนย์ประสานงานอนุบาลขอนแก่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น ด้านหลักอำนาจธิปไตย	61
ตารางที่ 4.8	แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการแปลผลระดับมุมมองทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของครูศูนย์ประสานงานอนุบาลขอนแก่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น ด้านหลักเสรีภาพ	62
ตารางที่ 4.9	แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการแปลผลระดับมุมมองทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของครูศูนย์ประสานงานอนุบาลขอนแก่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น ด้านหลักความเสมอภาค	63
ตารางที่ 4.10	แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการแปลผลระดับมุมมองทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของครูศูนย์ประสานงานอนุบาลขอนแก่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น ด้านหลักกฎหมาย	64

ตารางที่ 4.11	แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการแปลผลระดับมุมมองทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของครูศูนย์ประสานงานอนุบาลขอนแก่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น ด้านหลักเสียงข้างมาก	65
ตารางที่ 4.12	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับมุมมองทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของครูศูนย์ประสานงานอนุบาลขอนแก่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น	66
ตารางที่ 4.13	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับมุมมองทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของครูศูนย์ประสานงานอนุบาลขอนแก่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น	67
ตารางที่ 4.14	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพสมรสกับมุมมองทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของครูศูนย์ประสานงานอนุบาลขอนแก่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น	68
ตารางที่ 4.15	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษากับมุมมองทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของครูศูนย์ประสานงานอนุบาลขอนแก่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น	69
ตารางที่ 4.16	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างประสบการณ์การทำงานกับมุมมองทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของครูศูนย์ประสานงานอนุบาลขอนแก่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น	70
ตารางที่ 4.17	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับมุมมองของครูศูนย์ประสานงานอนุบาลขอนแก่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น ที่มีต่อมุมมองทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยโดยรวม	71
ตารางที่ 4.18	ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับมุมมองทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของครูศูนย์ประสานงานอนุบาลขอนแก่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น ด้านหลักอำนาจธิปไตย	72
ตารางที่ 4.19	ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับมุมมองทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของครูศูนย์ประสานงานอนุบาลขอนแก่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น ด้านหลักเสรีภาพ	73

ตารางที่ 4.20	ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับมุมมองทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย ของครูศูนย์ประสานงานอนุบาลขอนแก่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น ด้านหลักความเสมอภาค	74
ตารางที่ 4.21	ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับมุมมองทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย ของครูศูนย์ประสานงานอนุบาลขอนแก่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น ด้านหลักกฎหมาย	75
ตารางที่ 4.22	ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับมุมมองทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย ของครูศูนย์ประสานงานอนุบาลขอนแก่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น ด้านหลักเสียงข้างมาก	76

สารบัญแผนภาพ

	หน้า
แผนภาพที่ 2.1 โครงสร้างการบริหารสถานศึกษา	40
แผนภาพที่ 2.2 แสดงสรุปกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย	46

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ประเทศไทยมีการเปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์มาเป็นระบอบประชาธิปไตย เมื่อปีพุทธศักราช 2475 จนถึงปัจจุบัน เป็นเวลากว่า 80 ปีแล้ว แต่ระบอบประชาธิปไตยของไทยยังอยู่ในสภาพที่ล้มลุกคลุกคลานมาโดยตลอด เนื่องจากว่าในช่วงเวลาดังกล่าว มีการเกิดปฏิวัติรัฐประหาร ยึดอำนาจ จากกลุ่มคณะนายทหารบางกลุ่ม ร่วมกับกลุ่มแสวงหาผลประโยชน์ทางการเมืองบางกลุ่มที่มีอิทธิพลต่างๆ ล้วนเป็นสาเหตุทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองทั้งสิ้น เมื่อมีการปฏิวัติรัฐประหารที่ไร ก็มีการฉีกรัฐธรรมนูญทิ้งทุกครั้ง แล้วก็มีการร่างรัฐธรรมนูญขึ้นมาใหม่ทั้งฉบับชั่วคราวและฉบับถาวร เมื่อนับรวมแล้วจะได้ถึง 18 ฉบับ และรัฐธรรมนูญที่ประกาศใช้อยู่ในขณะนี้ เป็นฉบับล่าสุด คือ รัฐธรรมนูญพุทธศักราช 2550 และมีการแก้ไขในบางมาตรา พุทธศักราช 2554

ณ ปัจจุบันนี้ ประเทศไทยมีการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีรัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดในการปกครองประเทศ ซึ่งการปกครองในระบอบประชาธิปไตยนี้ ยึดหลักการที่ว่า ประชาชนเป็นเจ้าของอำนาจสูงสุดในการปกครองประเทศ เป็นระบบการปกครองที่ยกย่อง เห็นคุณค่า เคารพในศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ และเชิดชูหลักความเสมอภาค เสรีภาพของมนุษย์การที่คิดว่าประเทศใดเป็นประชาธิปไตยหรือไม่ จะต้องดูว่ารัฐธรรมนูญของประเทศนั้นๆ ได้กำหนดให้ประชาชนเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตยอย่างแท้จริง การสถาปนาระบอบประชาธิปไตยให้มีเสถียรภาพและยั่งยืนในประเทศไทยนั้น มิใช่เพียงแต่ประเทศใช้รัฐธรรมนูญเพื่อการปกครองในระบอบประชาธิปไตยเท่านั้น รัฐบาลที่บริหารประเทศจะต้องส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนทุกกลุ่ม ทุกหมู่เหล่า ทั้งภาครัฐ เอกชน ได้ตระหนักถึงคุณค่าและยึดมั่นในระบอบประชาธิปไตยอย่างแท้จริง บรรยากาศทางการเมืองของสังคมไทยในขณะนี้ มีการตื่นตัวมากทำให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง มีการใช้สิทธิในการตรวจสอบอำนาจรัฐมากกว่าในอดีต เราจะสังเกตเห็นจากการรวมกลุ่มของประชาชนเพื่อสนับสนุน หรือต่อต้านการทำงานของรัฐบาลตามวิถีทางประชาธิปไตย กระแสผลักดันดังกล่าว ทำให้เกิดการตื่นตัวและเกิดการพัฒนาระบอบประชาธิปไตยมากขึ้น

ครู คือ บุคลากรที่สำคัญทางการศึกษา เป็นผู้นำทางการศึกษา ทางด้านความคิดและเป็นแบบอย่างที่ดีแก่เยาวชน,ชุมชน จนมีผู้ขนานนามว่า “ครู คือ ปุชนิยบุคคล” “ครูคือเรือจ้าง” หรือ “ครูคือผู้นำแสงสว่างแห่งปัญญาสู่เด็กๆ” “ครู [ครู] น.ผู้สั่งสอนศิษย์, ผู้ถ่ายทอดความรู้ให้แก่ศิษย์”¹ ทั่วประเทศไทยมีครูอยู่กว่าสี่แสนคน ปฏิบัติหน้าที่อยู่เกือบจะทุกส่วนของประเทศก็ว่าได้ ในหมู่บ้านต่างๆ ในชนบท ในวัด ในเมืองเล็กเมืองใหญ่ มีโรงเรียนอยู่ทั่วไป กระจายอยู่เกือบทุกพื้นที่ ครูมีทั้งที่รับราชการในกระทรวงศึกษาธิการในฐานะข้าราชการครู ครูที่สอนในสถานศึกษาเอกชน และครูในสังกัดศาสนาต่างๆ บุคลากรเหล่านี้ล้วนเป็นบุคคลที่มีความรู้รอบด้าน หมายความว่า ครูสอนวิชาความรู้ที่ตนเองถนัด สอนวิชาที่ตนเองได้ศึกษาเล่าเรียนมา อันนี้คือบทบาทและหน้าที่โดยตรงที่สำคัญที่สุด และในขณะเดียวกันครูจะต้องมีความรู้ด้านการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย เพราะครูจะต้องสอนสอดแทรก และถ่ายทอดความรู้ทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยแก่เด็ก เยาวชน นอกจากที่มีเนื้อหาอยู่ในวิชาที่เกี่ยวข้องโดยตรง เช่น วิชาหน้าที่พลเมือง หรือวิชาประวัติศาสตร์การเมืองไทย และยิ่งในปัจจุบัน แหล่งเรียนรู้วิทยาการใหม่ๆ ได้เข้ามาแพร่หลายในสื่อหลายด้านหลายแขนง ครูจำเป็นต้องเรียนรู้ รู้ทันและทันสมัยอยู่เสมอ เพราะครูจะต้องนำความรู้ทางการเมืองระบอบประชาธิปไตยที่ถูกต้อง ไปปลูกฝังสั่งสอนเด็ก เยาวชนลูกหลานต่อไปนอกจากบทบาทของครูที่ทำหน้าที่สอนแล้ว ครูยังมีภูมิลำเนาบ้านพักอยู่ในชุมชน ใกล้ชิดกับประชาชน ครูยังต้องปลูกฝังแนวคิด ทักษะคิดด้านการเมือง ระบอบประชาธิปไตยให้กับประชาชนที่ถูกต้อง ทั้งทางตรงและทางอ้อม และนอกจากที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ครูยังทำหน้าที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งคือ เมื่อเวลามีการเลือกตั้งทุกระดับ ครูมีส่วนร่วมในทางการเมือง โดยทำหน้าที่ในหน่วยเลือกตั้งเป็นเจ้าหน้าที่คะแนน เป็นผู้อำนวยความสะดวกตั้งร่วมกับประชาชนที่เป็นตัวแทน และบุคลากรอื่นๆ ตามที่กล่าวมาทั้งหมดนั้น จะเห็นได้ว่า ครูมีบทบาทเกือบจะทุกชั้นตอนก็ว่าได้ ด้วยเหตุนี้ครูจึงเป็นบุคลากรที่สำคัญที่จะนำความรู้ แนวคิดหรือทักษะคิดด้านการเมืองในระบอบประชาธิปไตยที่ถูกต้องให้แก่ประชาชนต่อไป

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะทำการศึกษามุมมองทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของครูว่ามีมุมมองทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยเป็นอย่างไร มีความคิดเห็นหรือมีทักษะคิดเป็นอย่างไร และมีความรู้ ความเข้าใจมากน้อยเพียงใด เพื่อเป็นแนวทางในการค้นหาข้อมูลอันเป็นประโยชน์ในการเสริมสร้างให้ครูศูนย์ประสานงานอนุบาลขอนแก่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่นได้ตระหนักในคุณค่าของระบอบประชาธิปไตยอย่างแท้จริง อันเป็นรากฐานสำคัญต่อการ

---

¹ ราชบัณฑิตยสถาน, พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานพ.ศ.2542, (กรุงเทพมหานคร : บริษัทนานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่น 2546), หน้า 225 .

พัฒนาการเมืองการปกครองระบอบประชาธิปไตย เพื่อเป้าหมายสำคัญในการปกครองระบอบประชาธิปไตยให้มีความเจริญและมีเสถียรภาพที่ยั่งยืนตลอดไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลของครูศูนย์ประสานงานอนุบาลขอนแก่นอำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น

1.2.2 เพื่อศึกษามุมมองทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของครูศูนย์ประสานงานอนุบาลขอนแก่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น

1.2.3 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับมุมมองทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของครูศูนย์ประสานงานอนุบาลขอนแก่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น

1.2.4 เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับมุมมองทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของครูศูนย์ประสานงานอนุบาลขอนแก่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น

1.3 สมมติฐานการวิจัย

1.3.1 เพศมีความสัมพันธ์กับมุมมองทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย

1.3.2 อายุมีความสัมพันธ์กับมุมมองทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย

1.3.3 สถานภาพสมรสมีความสัมพันธ์กับมุมมองทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย

1.3.4 ระดับการศึกษามีความสัมพันธ์กับมุมมองทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย

1.3.5 ประสบการณ์การทำงานมีความสัมพันธ์กับมุมมองทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

1.4.1 ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ศึกษาได้แก่ ครูโรงเรียนอนุบาลขอนแก่น สังกัดศูนย์ประสานงานอนุบาลขอนแก่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น จำนวน 143 คน

1.4.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษามุมมองทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของครูศูนย์ประสานงานอนุบาลขอนแก่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น จำนวน 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านหลัก

อำนาจอธิปไตย 2) ด้านหลักเสรีภาพ 3) ด้านหลักความเสมอภาค 4) ด้านหลักกฎหมาย 5) ด้านหลัก
เสียงข้างมาก

1.4.3 ขอบเขตด้านพื้นที่

ได้แก่ โรงเรียนอนุบาลขอนแก่น สังกัดศูนย์ประสานงานอนุบาลขอนแก่น ตั้งอยู่ที่
34/1 ถนนประชาสโมสร ตำบลในเมือง อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น

1.4.4 ขอบเขตด้านระยะเวลา

ทำการเก็บรวบรวมข้อมูล ตั้งแต่วันที่ 1 เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2555 ถึงวันที่ 20 เดือน
กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2555

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1.5.1 ทำให้ทราบถึงมุมมองทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยของครูศูนย์ประสานงาน
อนุบาลขอนแก่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น

1.5.2 ทำให้ทราบถึงปัจจัยส่วนบุคคลของครูศูนย์ประสานงานอนุบาลขอนแก่น อำเภอเมือง
ขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น

1.5.3 ทำให้ทราบถึงปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับมุมมองทางการเมืองในระบบ
ประชาธิปไตยของครูศูนย์ประสานงานอนุบาลขอนแก่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น

1.5.4 ทำให้ทราบข้อเสนอแนะเกี่ยวกับมุมมองทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยของ
ครูศูนย์ประสานงานอนุบาลขอนแก่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น

1.5.5 ผลการวิจัยครั้งนี้สามารถนำไปเป็นข้อมูลประกอบการวางแผนพัฒนาและเสริมสร้าง
มุมมองทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยของครูศูนย์ประสานงานอนุบาลขอนแก่น อำเภอเมือง
ขอนแก่น จังหวัดขอนแก่นให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

1.6 นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยผู้วิจัยได้ใช้คำศัพท์เฉพาะบางคำในความหมายและขอบเขตของการวิจัยครั้งนี้
ดังนี้

มุมมองทางการเมือง หมายถึง การแสดงออกทางความคิดเห็น ความรู้สึกนึกคิด ทัศนคติ
ความเชื่อ ค่านิยมของบุคคลที่มีแรงผลักดัน และแรงจูงใจให้บุคคลแสดงพฤติกรรมไปในทาง
คัดค้านหรือสนับสนุนที่มีปฏิกริยาต่อผู้อื่น ต่อเหตุการณ์ ต่อสื่อหรือสถานการณ์นั้น โดยมีแนวโน้ม
ของพฤติกรรมที่สอดคล้องกับความรู้สึกอาจจะเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยก็ได้ในเรื่องของการเมือง
การปกครองระบอบประชาธิปไตย

ประชาธิปไตย เป็นระบอบการปกครองที่ถือว่าดีที่สุดในระบบหนึ่ง และประเทศไทยก็นำการปกครองในระบอบประชาธิปไตยนี้มาใช้ในปัจจุบัน ซึ่งมีแนวคิดพื้นฐานอยู่บนหลักการสำคัญ 5 ประการ คือ

หลักอำนาจธิปไตยของปวงชน หมายถึง อำนาจสูงสุดมาจากประชาชน ประชาชนเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตย ประชาชนจึงมีอำนาจในการกำหนดตัวผู้ปกครอง ได้แก่ผู้แทนราษฎร รวมถึงนายกรัฐมนตรี ทั้งแต่งตั้งและถอดถอนโดยผ่านผ่านกระบวนการเลือกตั้ง ประชาชนมีสิทธิเสรีภาพในการเลือกตั้ง ประชาชนสามารถเสนอความต้องการและเลือกนโยบายได้ด้วยตัวเอง นั่นคือมอบอำนาจให้ผู้แทนราษฎรซึ่งเป็นตัวแทนของตนเองเข้าไปทำหน้าที่แทน

หลักเสรีภาพ หมายถึง อำนาจการตัดสินใจด้วยตนเองของมนุษย์ ที่จะเลือกดำเนินพฤติกรรมของตนเอง มีอิสรภาพ เสรีภาพในการใช้สิทธิเลือกตั้ง และถอดถอนผู้ปกครอง มีเสรีภาพในการคิด เขียน วิจัยนโยบายของรัฐบาลในการปฏิบัติหน้าที่ มีเสรีภาพในการชุมนุมเรียกร้องสิทธิความเป็นธรรม มีเสรีภาพในการนับถือศาสนา มีเสรีภาพในการเลือกถิ่นที่อยู่ ในการประกอบอาชีพที่สุจริต และมีเสรีภาพในการเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินที่ตนเองมีอยู่

หลักความเสมอภาค หมายถึง ความเท่าเทียมกันของมนุษย์ในการที่จะกระทำใดๆที่อยู่ในขอบเขตของกฎหมาย การยอมรับในความแตกต่างด้านความสามารถของบุคคล ความเสมอภาคทางการเมือง คือการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ความเสมอภาคทางเศรษฐกิจ ได้แก่โอกาสในการแสวงหาผลกำไรจากการค้าขายที่สุจริต ความเสมอภาคทางสังคม คือการได้รับบริการในด้านต่างๆจากรัฐ เช่น เรื่องการศึกษา การสาธารณสุข สวัสดิการ สวัสดิภาพ อย่างเท่าเทียมกัน

หลักกฎหมาย หมายถึง กฎหมายที่บัญญัติขึ้นมาเพื่อใช้ตอบสนองผลประโยชน์กับคนหมู่มาก หรือคนส่วนใหญ่ของประเทศ การปกครองในระบอบประชาธิปไตยจึงถือว่าหลักกฎหมายจะต้องมีความชอบธรรม หมายความว่าผู้แทนราษฎรที่ประชาชนเลือกเข้าไปทำหน้าที่แทนคนในสภา เป็นผู้ออกกฎหมาย และกฎหมายจะต้องบังคับใช้กับประชาชนทุกคนอย่างเสมอภาค เท่าเทียมกัน และประชาชนจะต้องได้รับการคุ้มครองจากกระบวนการทางกฎหมายโดยเท่าเทียมกัน กล่าวคือทั้งโจทก์และจำเลยจะต้องมีสิทธิที่จะปกป้องตนเองตามกระบวนการยุติธรรม

หลักเสียงข้างมาก หมายถึง กระบวนการตัดสินใจที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของการปกครองโดยใช้เกณฑ์เสียงข้างมากในการตัดสินใจ แต่ในขณะเดียวกันเราต้องเคารพสิทธิเสียงข้างน้อยด้วย เช่น การร่างกฎหมายฉบับต่างๆที่ออกมาเป็นกฎหมายบังคับใช้ก็ต้องผ่านความเห็นชอบจากรัฐสภาโดยยึดเอาจากมติเสียงส่วนใหญ่ ในสังคม ในชุมชน หมู่มาก หมู่น้อยก็ตามเมื่อมีปัญหาใดๆเกิดขึ้นก็ต้องยึดหลัก คือใช้เกณฑ์ส่วนใหญ่ตัดสินใจเพื่อให้ปัญหายุติไปได้ สังคมจึงจะสงบสุข

ครู หมายถึง ครูโรงเรียนอนุบาลขอนแก่น สังกัดศูนย์ประสานงานอนุบาลขอนแก่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น

เพศ หมายถึง เพศของผู้ตอบแบบสอบถามสำหรับสารนิพนธ์ฉบับนี้ ได้แก่ 1) เพศชาย
2) เพศหญิง

อายุ หมายถึง อายุของผู้ตอบแบบสอบถามสำหรับสารนิพนธ์ฉบับนี้ แบ่งเป็นช่วงอายุ ได้แก่ 1) อายุ 20-30 ปี 2) อายุ 31-40 ปี 3) อายุ 41-50 ปี 4) อายุ 51 ปีขึ้นไป

สถานภาพสมรส หมายถึง สถานภาพสมรสของผู้ตอบแบบสอบถามสำหรับสารนิพนธ์ฉบับนี้ ได้แก่ 1) โสด 2) สมรส 3) หม้าย 4) หย่าร้าง

ระดับการศึกษา หมายถึง ระดับการศึกษาชั้นสูงสุดของผู้ตอบแบบสอบถามสารนิพนธ์ฉบับนี้ แบ่งเป็น 5 ระดับ ได้แก่ 1) ต่ำกว่าปริญญาตรี 2) ปริญญาตรี 3) ปริญญาโท 4) ปริญญาเอก 5) อื่นๆ

ประสบการณ์การทำงาน หมายถึง ระยะเวลาของการรับราชการครูของผู้ตอบแบบสอบถาม

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่องมุมมองทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของครูศูนย์ประสานงาน
อนุบาลขอนแก่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น ผู้วิจัยได้ศึกษาเกี่ยวกับ แนวคิด ทฤษฎี
เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

- 2.1 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับมุมมองทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย
- 2.2 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับระบอบประชาธิปไตย
- 2.3 สภาพพื้นที่ที่ศึกษา
- 2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2.5 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

2.1 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับมุมมองทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย

2.1.1 ความหมายของมุมมอง

คำว่า **มุมมอง** มีความหมายอีกนัยหนึ่งคือ **ทัศนคติ** มุมมองมาจากคำภาษาอังกฤษว่า **view point** ส่วนทัศนคติ มาจากคำว่า **Aptus** ในภาษาละติน หมายถึง ความเหมาะสม(Fitness)หรือ การดัดแปลง(Adaptation) ซึ่งเหมือนกับคำว่า **Aptitude** ซึ่งเป็นความรู้สึคนึกคิด ความเห็น หรือ ภาวะทางจิตใจในการเตรียมการที่จะแสดงออก แต่เดิมนั้น ทัศนคติ หมายถึง สภาพร่างกายของ บุคคลหรืออาการท่าทาง ต่อมาทางสังคมศาสตร์ให้ความหมายไว้ว่า อาการท่าทางของจิตใจมากกว่า ทางร่างกาย ส่วนมุมมองทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย เป็นเรื่องของการแสดงความคิดเห็น ความเห็นในทางการเมือง ซึ่งมีความหมายเหมือนกับทัศนคติ ทัศนคติ ตามความหมายของ พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน“ทัศนคติ หมายถึง ท่าทีหรือความรู้สึกรู้สึกของบุคคลต่อสิ่งใดสิ่ง หนึ่ง¹

มุมมองทางการเมืองหรือทัศนคติทางการเมืองคือความคิดเห็นหรือความรู้สึคนึกคิดของ บุคคล ซึ่งเป็นผลมาจากกระบวนการเรียนรู้ของบุคคลนั้น เกี่ยวกับระบบการเมือง องค์กรหรือ สถาบันทางการเมือง ทั้งทางตรงและทางอ้อม อาจเริ่มต้นที่สถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษา และ

---

¹ราชบัณฑิตยสถาน, พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542, อ้างแล้ว, หน้า 235.

สถาบันทางสังคม กระบวนการเรียนรู้ดังกล่าวเรียกว่า Political Socialization Process เป็นกระบวนการที่มีลักษณะปลูกฝังอบรมหล่อหลอมหล่ออมเกล้า และได้รับการถ่ายทอดมาในช่วงระยะเวลาหนึ่งอาจสั้นหรือยาว ขึ้นอยู่กับความเชื่อมั่น หรือความนิยมที่ได้รับการปลูกฝัง ทำให้เกิดความยึดมั่นถือมั่น มาเป็นวิถีปฏิบัติทางการเมืองของตน

2.1.2 มุมมองทางการเมืองในระบบประชาธิปไตย

มีนักวิชาการทั้งชาวไทยและต่างประเทศได้ให้ความหมายของ คำว่ามุมมองทางการเมือง หรือทัศนทางการเมืองไว้ ดังนี้

ฮาโรลด์ ลาสเวลล์ นักทฤษฎีการเมืองคนหนึ่ง ได้นิยามว่า การเมืองเป็นเรื่องของการศึกษาเกี่ยวกับอิทธิพลและผู้มีอิทธิพล และการเมืองเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับคำว่า ใครทำอะไร เมื่อไร และอย่างไร (Politics is , Who gets “What”, “When” and “How”)²

Dahl มุมมองทางการเมืองของดาห์ล คือ ความเชื่อในเรื่องของคุณค่า และศักดิ์ศรีของปัจเจกชน อันได้แก่การมีอิสรภาพส่วนบุคคล ความไม่ไว้วางใจในการใช้อำนาจ ความไม่ต้องการที่จะยอมจำนนต่อผู้มีอำนาจ ความซื่อสัตย์ตรงไปตรงมา การยอมรับในความแตกต่างของผู้อื่น มีความเต็มใจที่จะยินยอมต่อการประนีประนอมและการเปลี่ยนแปลง³

ชโยนนต์ สมุทวณิช ได้ให้มุมมองหรือความเห็นในประเด็นนี้ว่า เราจะใช้ความหมายการเมืองดังกล่าวนี้ได้ก็ต่อเมื่อ ในสังคมนั้นๆ บุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้อง ซึ่งได้รับผลกระทบจากทั้งทางตรงและทางอ้อม มีความเห็นพ้องต้องกันและยอมรับในกติกาที่กำหนดการใช้อำนาจเพื่อแบ่งปันสิ่งที่มีคุณค่าเท่านั้น ส่วนในสังคมที่ยังไม่มีความเห็นพ้องต้องกันเกี่ยวกับกติกาการกำหนดสิ่งที่มีคุณค่าในสังคมการเมือง ยังคงเป็นเรื่องของการแข่งขันกันเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ในการแบ่งปันคุณค่าที่ให้ประโยชน์แก่ฝ่ายตนให้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้⁴

²Harold Lasswell, **Politics is ,Who gets “What,” and “How,”** <<http://th.wikipedia.org>, 29/10/2554.>

³Robert A.Dahl, **Modern Political Analysis**, อ้างใน ประจวบ นรสิงห์, ทัศนคติของทหารกองประจำการต่อความเป็นอิสระในการใช้สิทธิเลือกตั้ง : ศึกษาเฉพาะกรณีกองบิน 41 จังหวัดเชียงใหม่, สารนิพนธ์ศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย), 2550, หน้า 9.

⁴ชโยนนต์ สมุทวณิช, รัฐ, (กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย), 2535, หน้า 4-5.

Good กล่าวว่า ทักษะคติ หมายถึงแนวโน้มนำและท่าทีที่มีต่อสถานการณ์หนึ่งสิ่งหนึ่งหรือค่านิยมหนึ่ง โดยปกติจะมีความรู้สึกและอารมณ์ที่เกี่ยวข้องอยู่ในความเห็นนั้น ทักษะคติสังเกตไม่ได้แต่อารมณ์และอนุমানจากพฤติกรรมทั้งที่เป็นวาจาและท่าทาง⁵

Rocheach ได้ให้ความหมายของมุมมองหรือทักษะเอาไว่ว่า หมายถึง การจัดระเบียบกลุ่มความเชื่อหลากหลายเกี่ยวกับวัตถุหรือสถานการณ์เฉพาะอย่างใดอย่างหนึ่ง โดยผลของความเชื่อดังกล่าวจะเป็นตัวกำหนดแนวโน้มของบุคคลที่จะแสดงปฏิกิริยาในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง⁶

สวัสดี สุคนธรังสี ได้ให้มุมมองหรือทักษะเอาไว่ว่า คือความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อโลกและภาวะแวดล้อมที่ตนอาศัยอยู่ เกิดจากการที่บุคคลมีความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นและสิ่งต่างๆ ในสังคมชีวิต ครอบครัว และการศึกษาในโรงเรียนช่วยปูพื้นฐาน ให้บุคคลสามารถกำหนด มาตรฐานไว้ใจว่าจะปฏิบัติต่อสิ่งต่างๆ ในสังคมอย่างไร การประกอบอาชีพและประสบการณ์ในการทำงาน มีส่วนเพิ่มเติมในการสร้างทักษะคติของบุคคลในระยะต่อมา ด้วยเหตุนี้บุคคลที่ถื่น กำเนิด สถานภาพทางครอบครัว ระดับการศึกษา ลักษณะการประกอบอาชีพ และสมาคมต่างกันจึงมีทักษะคติต่อโลกและสังคมไม่เหมือนกัน ความคิดเห็นก็ต่างกันตามไปด้วย⁷

สงวน สุทธิเลิศอรุณและคณะ มุมมองของพวกเขาได้ให้ทักษะว่า “หมายถึง สภาพจิตใจหรือความรู้สึกนึกคิดของบุคคลหรือความคิดเห็นของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งโดยแสดงพฤติกรรม อย่างใดอย่างหนึ่งออกมา เป็นที่ปรากฏต่อบุคคลหรือสาธารณชนก็ตาม ล้วนเป็นการกระทำ อันเกิดจากทักษะคติที่มีอยู่ทั้งสิ้น⁸

⁵CarterV.Good, **Dictionary of Education**, อ้างใน สมบูรณ์ ใจมั่น, ทักษะคติของประชาชนลาวในพื้นที่จังหวัดเลยที่มีต่อระบอบประชาธิปไตย, **สารนิพนธ์ศาสตราศตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย), 2552, หน้า 8.

⁶Rocheach M.Belief, **attitude and Values**, อ้างใน โกศล อดทน, ”ทักษะคติทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย : ศึกษาเฉพาะกรณีเจ้าหน้าที่ศูนย์สืบสวนสอบสวนตำรวจภูธรภาค 4 สารนิพนธ์ศาสตราศตรบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย), 2549, หน้า 48.

⁷สวัสดี สุคนธรังสี, **อุดมการณ์และผู้นำสังคมไทย**, (กรุงเทพมหานคร : รัฐสภาสารณฉบับที่ 22, 2517), หน้า 11.

⁸สงวน สุทธิเลิศอรุณและคณะ, **จิตวิทยาสังคม**, (กรุงเทพมหานคร : ชัยศิริการพิมพ์, 2527), หน้า 44.

ประภาเพ็ญ สุวรรณ ได้ให้ความหมายของมุมมองหรือ ทักษะเอาไว้ว่า เป็นความคิดเห็น ซึ่งมีอารมณ์เป็นส่วนประกอบเป็นส่วนที่พร้อมจะมีปฏิริยาเฉพาะอย่างต่อสถานการณ์ภายนอก⁹

Allport ได้ให้มุมมองเอาไว้ว่า หมายถึง สภาวะความพร้อมของจิตใจและประสาทอันเกิดจากประสบการณ์ ซึ่งจะเป็สิ่งที่กำหนดทิศทางหรือมีอิทธิพล ในการตอบสนอง (Response) ของบุคคลที่มีต่อสถานการณ์ (Situations) และวัตถุต่างๆ (Objects) ทั้งหมดที่เกี่ยวข้อง¹⁰

Kendler ได้ให้มุมมองหรือความเห็นเอาไว้ว่า ทักษะคือความพร้อมของแต่ละบุคคลที่จะแสดงพฤติกรรมตอบสนองต่อสิ่งเร้าในสังคม ครอบครัว หรือแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมในทางที่สนับสนุนหรือต่อต้าน ประสบการณ์บุคคล สถาบัน หรือแนวความคิดบางอย่าง การแสดงออกของทัศนคติแบ่งออกเป็นพฤติกรรมใหญ่ๆ ได้ 2 ลักษณะคือในลักษณะพอใจ ซึ่งเรียกว่าทัศนคติทางบวก และแสดงออกในลักษณะไม่พอใจเรียกว่าทัศนคติทางลบ และเมื่อเกิดทัศนคติขึ้นแล้วก็จะแสดงออกซึ่งพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง¹¹

Show and Wright มุมมองของเขาทั้งสอง คือลักษณะของความรู้สึกทางจิตใจของบุคคลอันเนื่องมาจากการเรียนรู้ตลอดจนประสบการณ์ ซึ่งกระตุ้นให้บุคคลมีพฤติกรรมไปในทิศทางใดทิศทางหนึ่ง ในการตอบสนองสิ่งเร้าหรือจินตนาการต่างๆที่บุคคลเข้าไปเกี่ยวข้อง¹²

นพมาศ ชีรเวทิน ได้ให้ความหมายไว้ว่า เป็นความเชื่อที่คงทน ซึ่งมนุษย์เรียนมาจากบางสิ่งบางอย่าง มันเป็นการรวมตัวของความเชื่อที่ตั้งเป็นระบบระเบียบคงทน ซึ่งก่อให้เกิดทัศนคติเป็นสิ่งที่รวมตัวกันจากความเชื่อเป็นกลุ่ม จนกระทั่งมันคงเป็นระบบ¹³

---

⁹ประภาเพ็ญ สุวรรณ, **ทัศนคติการวัดการเปลี่ยนแปลงและพฤติกรรมอนามัย**, (กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาการพิมพ์, 2520), หน้า 3.

¹⁰ Gordon Allport , **Handbook of Social Psychology**, อ้างใน สมบูรณ์ ใจมั่น, **ทัศนคติของประชาชนลาวในพื้นที่จังหวัดเลยที่มีต่อระบอบประชาธิปไตย**, อ้างแล้ว, หน้า 8.

¹¹ Howard H.Kendler, **Basic Psychology**, อ้างใน ประจวบ นรสิงห์, **ทัศนคติของทหารกองประจำการต่อความเป็นอิสระในการใช้สิทธิเลือกตั้ง : ศึกษาเฉพาะกรณีกองบิน 41 จังหวัดเชียงใหม่**, อ้างแล้ว, หน้า 6.

¹²เรื่องเดียวกัน, หน้า 7.

¹³นพมาศ ชีรเวทิน, **จิตวิทยาสังคม**, (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2534), หน้า 126.

ในระยะเวลาไม่กี่ปีที่ผ่านมา ได้มีการศึกษาทางด้านรัฐศาสตร์มากขึ้น โดยเฉพาะการศึกษาพฤติกรรมทางการเมือง (Political behavior) รับเอาแนวความคิดเรื่องมุมมองหรือทัศนคติเข้ามาอย่างมาก โดยสิ่งที่สนใจเป็นทางด้านทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตย หรือเสรีนิยม กับทัศนคติทางการเมืองแบบเผด็จการหรืออำนาจนิยม กล่าวคือผู้ที่มีทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตย มักจะเป็นผู้ที่แสดงความรู้สึกนิยมชมชอบ ต่อสาระสำคัญอยู่ 3 ประการ คือ

1. การเปลี่ยนแปลง (Change)
2. ความเสมอภาค (Equalitarianism)
3. และความอดกลั้น (Tolerance)

ในทางตรงกันข้ามผู้ที่มีมุมมองหรือทัศนคติทางการเมืองแบบอำนาจนิยม มักจะเป็นผู้แสดงความรู้สึกในเชิงที่ไม่เห็นด้วยต่อสาระสำคัญทั้ง 3 ประการดังกล่าว นั่นคือ ความเชื่อหรือทัศนคติแบบประชาธิปไตยเป็นรากฐานของแนวความคิดทางการเมืองแบบประชาธิปไตย ส่วนความเชื่อหรือทัศนคติแบบอำนาจนิยมเป็นรากฐานของแนวความคิดแบบอำนาจนิยม¹⁴

ความคิดและความเชื่อที่สนับสนุนหลักการพื้นฐานของการปกครองระบอบเสรีประชาธิปไตยในทางทฤษฎีความเชื่อนี้มาจากปัจเจกชนนิยมของสังคมตะวันตก ที่เน้นความมีอิสระเสรีภาพของบุคคล และมองความสัมพันธ์ระหว่างรัฐกับคนว่า รัฐจะมีอยู่เพื่อเป็นเครื่องมือช่วยให้บุคคลในสังคมมีชีวิตที่มั่นคง ปลอดภัยและสมบูรณ์มากกว่าที่รัฐจะมีความสำคัญเหนือบุคคล ดังนั้นความเชื่อในระบอบประชาธิปไตย จึงพอสรุปเป็นสาระสำคัญ ได้ 4 ประการ คือ¹⁵

1. ความเคารพความเชื่อในบุคลิกภาพส่วนบุคคล (Respect for Individual personality) คือความเคารพในความเป็นมนุษย์ และสิทธิในการใช้ชีวิตของผู้อื่น
2. ความเชื่อในหลักแห่งการใช้เหตุผล (Belief in Rationality) คือ ความเชื่อว่ามนุษย์ต้องเป็นสัตว์ที่มีเหตุผล จึงรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น แม้จะมีเหตุผลต่างจากตนเอง มองความสำเร็จในชีวิตของบุคคลในแง่ที่เป็นเหตุเป็นผล มิใช่ด้วยบุญวาสนาอย่างเดียว
3. ความเชื่อในหลักแห่งความเสมอภาค เป็นการมองความเสมอภาคในโอกาส (Equality of Chance) ความแตกต่างทางความคิดทางการเมืองต้องประนีประนอม โดยผ่านกระบวนการทางการเมืองและกฎหมายไม่ปิดโอกาสของฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง

---

¹⁴ ลิ จิต ธีรเวคิน, **Political Attitude of Bureaucratic Elite and Modernization In Thailand**, (กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2517), หน้า 36.

¹⁵ ชัยอนันต์ สมุทวณิช, **ประชาธิปไตย สังคมนิยม คอมมิวนิสต์กับการเมืองไทย**, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์พิมพ์เนส, 2519), หน้า 9-24.

4. ความเชื่อในหลักแห่งนิติธรรม (Rule of law) คือ ความเชื่อที่ว่ากฎหมาย ต้องมีความศักดิ์สิทธิ์ ใช้ได้อย่างเป็นกลางและยุติธรรมกับทุกคน

มุมมองทางการเมืองเป็นทัศนคติรูปแบบหนึ่งที่มีต่อวัตถุประสงค์ทางการเมือง (Political Object) ได้แก่ระบบการเมือง ปัจจัยนำเข้า (Input) ผลผลิตทางการเมือง (Output) และตัวกระทำทางการเมือง (Political Actor) ส่วนวัตถุประสงค์ทางการเมือง (Political Object) นั้นแบ่งออกเป็น 4 มิติ ดังนี้

1. ระบบการเมืองในฐานะที่เป็นวัตถุประสงค์ทางการเมือง โดยทั่วไปมี 3 ประเภท คือ

1.1 โครงสร้างทางการเมือง โดยเฉพาะอย่างยิ่งองค์กรนิติบัญญัติ ระบบราชการบริหาร

1.2 บุคคลที่มีบทบาทในทางการเมือง เช่น สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือรัฐมนตรี เป็นต้น

1.3 นโยบายของรัฐ การตัดสินใจและการนำนโยบายไปปฏิบัติเฉพาะเป็นเรื่องๆไป

2. ตัวเองในฐานะผู้กระทำทางการเมือง (Self as Political Actor) ได้แก่ เนื้อหาสาระและคุณภาพที่เกี่ยวกับความผูกพันทางการเมือง และสมรรถภาพ (Competence) ส่วนตัวที่มีต่อระบบการเมือง

3. กระบวนการด้านปัจจัยนำเข้า (Input Process) ได้แก่ กระแสความต้องการของสังคมที่มีต่อระบบการเมือง รวมถึงการเปลี่ยนความต้องการเหล่านี้ให้เป็นนโยบายของรัฐโดยโครงสร้างทางการเมืองที่เกี่ยวข้อง เช่น พรรคการเมือง หรือกลุ่มผลประโยชน์ เป็นต้น

4. กระบวนการด้านประสิทธิผลของระบบการเมือง (Output Process) ได้แก่กระบวนการนำนโยบายของรัฐไปปฏิบัติ โดยมีโครงสร้างที่เกี่ยวข้อง เช่น ระบบราชการหรือศาลสถิตยุติธรรม¹⁶

สรุปแนวคิดด้านมุมมองข้างต้นได้ว่า เป็นความคิดเห็นความรู้สึกลึกซึ้งต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งของบุคคลซึ่งมีพื้นฐานเกิดจากทั้งปัจจัยภายในตัวบุคคล เช่น ความรู้ การเรียนรู้ประสบการณ์ต่างๆ และปัจจัยภายนอกตัวบุคคล เช่น ครอบครัว สังคม สังคมด้านความรู้สึกรวมถึงความคิดเห็นต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งและจะแสดงพฤติกรรมออกต่อสิ่งนั้นๆ

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งประเด็นไปที่การศึกษามุมมองทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยของครูศูนย์ประสานงานอนุบาลขอนแก่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่นในขอบเขตการศึกษาตามหลักการสำคัญของประชาธิปไตยสากล 5 ประการ ได้แก่ 1) หลักอำนาจอธิปไตย 2) หลักเสรีภาพ 3) หลักความเสมอภาค 4) หลักกฎหมาย 5) หลักเสียงข้างมาก

¹⁶สิทธิพันธ์ พุทธหนุน, แนวการศึกษารัฐศาสตร์, (กรุงเทพมหานคร : คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2541), หน้า 130.

2.2 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับระบอบประชาธิปไตย

2.2.1 ความหมายของประชาธิปไตย

ความหมายของคำว่า ประชาธิปไตย ตรงกับคำในภาษาอังกฤษว่า Democracy ซึ่งมาจาก คำภาษากรีกว่า Democratia ซึ่งประกอบด้วยคำ 2 คำ คือ Demos กับ kratein คำว่า Demos หมายถึง ประชาชนและ kratein หมายถึง การปกครอง ฉะนั้นประชาธิปไตย (Demokratia)จึงหมายถึง ประชาชนปกครอง หรือ การปกครองโดยประชาชน

สาระสำคัญ

ประชาธิปไตย เป็นศัพท์ที่นำมาใช้กันอย่างแพร่หลายมากในโลกปัจจุบัน เป็นที่น่าสังเกตว่าประเทศต่างๆแม้จะมีรูปแบบการเมืองการปกครอง เศรษฐกิจ และสังคมที่แตกต่างกันแต่ต่างก็อ้างว่าประเทศของตนเป็นประชาธิปไตย

ประชาธิปไตยเป็นรูปแบบการปกครองและวิถีดำเนินชีวิต ซึ่งยึดหลักของความเสมอภาค เสรีภาพและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ การปกครองระบอบประชาธิปไตยถือว่าทุกคนมีสิทธิ เสรีภาพเท่าเทียมกัน และอำนาจอธิปไตยต้องมาจากปวงชน

ประชาธิปไตย ตามความหมายของ พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน ได้ให้ความหมายเอาไว้ว่า แบบการปกครองที่ถือมติปวงชนเป็นใหญ่ ส่วนคำว่า ประชา หมายถึง หมู่คน ประชาชน หมายถึงบรรดาพลเมือง ในพจนานุกรมฉบับเดียวกัน ได้ให้คำจำกัดความของคำว่า ระบอบ ว่า หมายถึงแบบอย่างธรรมเนียม ระเบียบการปกครอง ดังนั้น คำว่า ระบอบประชาธิปไตย จึงมีความหมายว่าแบบอย่างหรือธรรมเนียมการปกครองที่ถือปวงชนเป็นใหญ่¹⁷

นักรัฐศาสตร์ทั้งไทยและต่างประเทศ ได้เสนอแนวคิดและความคิดเห็นเกี่ยวกับการเมืองการปกครองแบบประชาธิปไตยไว้ ดังนี้

Olson ได้กล่าวถึง ความสำคัญของประชาธิปไตยว่า ภายใต้อาณัติที่ไร้รัฐ สังคมเต็มไปด้วยโจรผู้ร้ายที่เทียดชิงผู้อื่น บ่อนทำลายสิ่งสูงใจที่จะทำให้เกิดการผลิตหรือลงทุนจนแทบไม่เหลือผลประโยชน์อะไรเลยแก่ประชาชนหรือแม้แต่โจรผู้ร้ายเอง แต่ทั้งโจรและประชาชนอาจได้รับผลประโยชน์ ถ้าโจรตั้งตนเองเป็นผู้เผด็จการหรือความชอบธรรมของตน เป็นผู้ที่ทำให้สังคมมีสันติสุข เป็นระเบียบ พร้อมอำนวยความสะดวกที่เป็นประโยชน์ทางสาธารณะซึ่งส่งเสริมการผลิตให้มากขึ้น แต่สถานะเผด็จการก็อาจสามารถที่จะทำให้เกิดมีการเติบโตทางเศรษฐกิจยาวนานกว่าชั่วอายุคน

¹⁷ราชบัณฑิตยสถาน, พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542, (กรุงเทพมหานคร : นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์ จำกัด, 2546), หน้า 563, 671.

แท้จริงแล้วสภาวะการณ์ประชาธิปไตยนั้น ก็มีความสำคัญและจำเป็นพอๆ กับความปลอดภัยทางทรัพย์สิน ซึ่งทำให้เติบโตทางเศรษฐกิจ¹⁸

วิสุทธิ์ โปธิ์แท่น ได้สรุปความหมายของประชาธิปไตยเอาไว้ว่า ระบบประชาธิปไตยหมายถึง ระบบการเมืองการปกครองรูปแบบหนึ่งที่มีรัฐบาลซึ่งรับผิดชอบ และสนองต่อความต้องการของประชาชน รัฐบาลนี้ประกอบไปด้วยบุคคลอันเป็นตัวแทนของประชาชนที่ประชาชนให้ความยินยอมเห็นชอบ โดยกระบวนการเลือกตั้งที่แท้จริงและเป็นไปอย่างเสรีซึ่งมีกำหนดระยะเวลาที่แน่นอน อีกทั้งยึดหลักความเสมอภาคและทั่วถึงในการเลือก

นอกจากนี้ยังเป็นรัฐบาลที่ปกครอง โดยยึดถือหลักเสียงข้างมากที่เคารพสิทธิของฝ่ายข้างน้อย และกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการปกครอง และกำหนดหลักเกี่ยวกับการดำเนินงานตลอดจนการสืบทอดตำแหน่งที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานแห่งความยินยอมพร้อมใจของประชาชนตามหลักอำนาจอธิปไตยของปวงชน¹⁹

กรมล ทงธรรมชาติ และคณะกล่าวว่ประชาธิปไตยมีความหมาย 3 ลักษณะ ดังนี้

1. ประชาธิปไตยในฐานะอุดมคติหรือในฐานะที่เป็นแนวความคิดทางการเมือง
2. ประชาธิปไตยในฐานะที่เป็นวิถีชีวิต
3. ประชาธิปไตยในฐานะที่เป็นระบบการเมือง

ประชาธิปไตยในฐานะที่เป็นแนวความคิดทางการเมือง ยึดหลักของความเสมอภาค เสรีภาพ และเชื่อในสติปัญญาของมนุษย์ และในฐานะที่เป็นการดำเนินวิถีชีวิตเน้นที่การมีน้ำใจ ประชาธิปไตย ที่ยึดหลักสิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาค และศักดิ์ศรีแห่งความเป็นมนุษย์ด้วยกัน และส่วนใหญ่ในฐานะที่เป็นระบบการเมืองยึดหลักการอธิปไตยมาจากปวงชน กล่าวคือ ถือว่าผู้ปกครองจะต้องมาจากความยินยอมพร้อมใจกันของประชาชน และจะต้องปกครองตามความต้องการของประชาชน และถ้าผู้ปกครองใดไม่ปฏิบัติตาม ประชาชนมีสิทธิที่จะต่อต้านผู้ปกครองได้²⁰

¹⁸ Mancur Olson, "Dictatorship Democracy and Development" อ้างใน ประจวบ นรสิงห์, ทัศนคติของทหารกองประจำการต่อความเป็นอิสระในการใช้สิทธิเลือกตั้ง : ศึกษาเฉพาะกรณี กองบิน 41 จังหวัดเชียงใหม่, อ้างแล้ว, หน้า 13.

¹⁹ วิสุทธิ์ โปธิ์แท่น, ประชาธิปไตยแนวความคิดและตัวแทนแบบประเทศประชาธิปไตยในอุดมคติ, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2524), หน้า 24-25.

²⁰ กรมล ทงธรรมชาติและคณะ, หลักประชาธิปไตย, (กรุงเทพมหานคร : คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531), หน้า 117.

เอนก เหล่าธรรมทัศน์ ได้ให้ทัศนะประชาธิปไตย ในความหมายของคนไทยและคนตะวันตก ไว้ที่น่าสนใจ ดังนี้

1. ประชาธิปไตยในทัศนะของคนไทย : เราจะมีความรู้สึกกันว่า ประชาธิปไตยเน้นประชาชน และก็มีกรณีความต่อไปว่า ประชาธิปไตยนี้เป็นของประชาชน เพราะทำขึ้นโดยประชาชน และก็ทำเพื่อประชาชน สิ่งที่น่าสนใจต่อมาก็คือคำถามว่า ระหว่างทำโดยประชาชนกับทำเพื่อประชาชนนั้น ประเด็นไหนเป็นตัวบ่งชี้ความเป็นประชาธิปไตยมากกว่ากัน ประเด็นไหนเป็นสาระสำคัญของประชาธิปไตยมากกว่ากัน คนไทยส่วนใหญ่คิดว่า เพื่อประชาชนเป็นสิ่งสำคัญที่สุด คนไทยจะคิดเสมอว่าประชาธิปไตยที่แท้จริงต้องทำเพื่อความดี ความผาสุก ความเป็นธรรม และการพัฒนาของประชาชนแต่ความคิดแบบนี้ก่อให้เกิดคำถามตามมาอีก คือถ้าทำได้อย่างนี้แล้วทำไมต้องสร้างประชาสังคม ทำไมต้องให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในระบอบประชาธิปไตยด้วยตนเอง ก็เพราะด้วยความเชื่อเช่นนี้ ขอเพียงแต่หาผู้นำที่ดี ผู้มีนโยบายและการปฏิบัติที่ดีก็เพียงพอแล้ว โดยคำว่า ดี ก็คือ ทำได้ดีในฐานะที่เชื่อสัตย์สุจริต ทำได้ดีในสถานะที่มีประสิทธิภาพ ทำได้ตรงเป้าเท่านี้เราก็รับใช้ประชาชนได้อย่างซื่อสัตย์ อย่างมีประสิทธิภาพ นี่ก็เพื่อประชาชนได้แล้ว ตามความหมายนี้ประชาธิปไตยก็คือ การปกครองที่ทำเพื่อประชาชน แต่อาจจะไม่ต้องทำโดยประชาชนเองก็ได้²¹

2. ประชาธิปไตยในทัศนะของชาวตะวันตก : พวกเขาเชื่อว่า หัวใจของประชาธิปไตยนั้นอยู่ที่ว่ากิจการบ้านเมืองต้องทำโดยประชาชน และเชื่อด้วยว่าการทำโดยประชาชนนั้นสำคัญกว่าการทำเพื่อประชาชน และเชื่อว่าการทำอะไรโดยประชาชนอาจจะไม่ได้ทำเพื่อประชาชนก็เป็นไปได้

Dorothy picklen มีความเห็นว่า ระบอบประชาธิปไตยนั้นมีลักษณะสำคัญ คือจะต้องมีหลักเกณฑ์ที่ชัดเจนและถูกต้องเกี่ยวกับความคิดเห็นของประชาชนว่าใครควรจะเป็นผู้แทนของตน และประเทศควรจะทำอย่างไร²²

อมร รักษาสัตย์ อธิบายไว้ว่า ประชาธิปไตยมีความหมายได้หลายทางได้แก่

1. ในความหมายดั้งเดิม ประชาธิปไตย หมายถึง การปกครองแบบหนึ่ง ซึ่งสิทธิในการตัดสินใจในทางการเมืองที่พลเมืองทั้งปวงเป็นผู้ใช้โดยตรงตามระเบียบวิธีการที่ว่าด้วยเสียงข้าง

²¹เอนก เหล่าธรรมทัศน์, การเมืองเป็นเรื่องของเรา, (กรุงเทพมหานคร : มิติใหม่, 2543), หน้า 12-13.

²²Dorothy Picklen, Democracy, อ้างใน ประจวบ นรสิงห์, ทัศนคติของทหารกองประจำการต่อความเป็นอิสระในการใช้สิทธิเลือกตั้ง : ศึกษาเฉพาะกรณีกองบิน 41 จังหวัดเชียงใหม่, อ้างแล้ว, หน้า 11.

มาก เป็นฝ่ายชนะการปกครองแบบนี้เรียกว่า ประชาธิปไตยโดยตรง หรือ ประชาธิปไตยทางตรง

2. ประชาธิปไตยเป็นการปกครองรูปแบบหนึ่ง ซึ่งประชาชนพลเมืองใช้สิทธิอย่างเดียวกันโดยผ่านทางผู้แทนที่ประชาชนเลือกเข้ามา และรับผิดชอบต่อประชาชนพลเมืองทั้งหมด โดยที่ไม่ได้ใช้สิทธิในการปกครองตนเองโดยตรงเราเรียกประชาธิปไตยแบบนี้ว่า ประชาธิปไตยแบบมีผู้แทน

3. ประชาธิปไตยเป็นการปกครองรูปแบบหนึ่ง ซึ่งแม้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจะใช้อำนาจตัดสินใจในลักษณะเสียงส่วนมาก แต่ก็ยังเป็นภายใต้ขอบเขตจำกัดแห่งรัฐธรรมนูญ ซึ่งได้ออกแบบรับรองสิทธิส่วนบุคคลหรือสิทธิส่วนรวมบางประการ เช่น สิทธิในการพูด และในการนับถือศาสนา เป็นต้น โดยเรียกประชาธิปไตยแบบนี้ว่า ประชาธิปไตยเสรีหรือประชาธิปไตยแบบมีรัฐธรรมนูญ

4. ประชาธิปไตยในอีกความหมายหนึ่ง ถูกนำมาใช้อธิบายระบบการเมืองหรือสังคมใดๆซึ่งมีแนวโน้มที่จะลดความความแตกต่างทางสังคมและเศรษฐกิจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความแตกต่างอันเกิดจากการกระจายทรัพยากรที่ไม่เท่าเทียมกัน ทั้งนี้ โดยไม่คำนึงว่าการปกครองในระบบนั้นจะมีลักษณะเป็นประชาธิปไตยตามความหมายทั้ง 3 ประการข้างต้นหรือไม่ เราเรียกประชาธิปไตยแบบนี้ว่า ประชาธิปไตยทางสังคมหรือเศรษฐกิจ²³

ชัยอนันต์ สมุทวณิช ได้อธิบายว่า ประชาธิปไตยให้ความสำคัญกับการเชื่อมั่นในหลักเกณฑ์และวิธีการหาเหตุผลทางวิทยาศาสตร์มากกว่าความเชื่อทางศาสนา ซึ่งเป็นพื้นฐานของอุดมการณ์ทางการเมืองประเภทหนึ่ง คืออุดมการณ์ประชาธิปไตย ซึ่งมีลักษณะดังนี้

1. มีความศรัทธาในความสามารถของมนุษย์ ความสามารถของมนุษย์ที่สำคัญได้แก่ การรู้จักใช้เหตุผล และยึดหลักเหตุผลด้วยวิธีทดลองค้นคว้าแบบวิทยาศาสตร์

2. เชื่อในสิทธิเสรีภาพที่จะแสดงความคิดเห็นยอมให้ทุกฝ่ายเสนอข้อเท็จจริงเหตุผลและความคิดเกี่ยวกับปัญหาที่กำลังพิจารณาเสียก่อนแล้วจึงร่วมกันตัดสินใจ เป็นวิธีที่ดีที่สุดจากหลักข้อนี้จึงเปิดเสรีภาพทางการเมือง การพิมพ์ การรวมกลุ่มจัดตั้งสมาคมตลอดจนพรรคการเมืองด้วย

3. เชื่อว่ามนุษย์ทุกคนมีความเท่าเทียมกัน หรือมีความเสมอภาคตามกฎหมายและทางการเมือง กล่าวคือทุกคนควรได้รับการปฏิบัติจากเจ้าหน้าที่ของรัฐและกฎหมายโดยเท่าเทียมกัน ไม่แยกว่าเพศใดมีกำเนิดอย่างไร และมีฐานะทางเศรษฐกิจสังคมเช่นใด

---

²³อมร รักษาสัตย์, การศึกษากับการพัฒนาประชาธิปไตย, (กรุงเทพมหานคร : เจริญผล, 2541), หน้า 43.

4. ให้เอกชนทำกิจกรรมและดำเนินชีวิตในด้านต่างๆเอง โดยแทรกแซงน้อยที่สุด รัฐจะเข้าแทรกแซงในวิธีการจัดระเบียบสังคมของคนก็ต่อเมื่อ มีกิจกรรมนั้นเอกชนไม่สามารถจัดทำเองได้เท่านั้น

5. เชื่อว่ารัฐเป็นเพียงอุปกรณ์ที่ช่วยให้คนบรรลุถึงความสมบูรณ์ของรัฐ รัฐอยู่ได้ก็ด้วยเป้าหมายที่จะคุ้มครองชีวิต ทรัพย์สิน ดังนั้น ประชาชนมีสิทธิที่จะทำการต่อต้านรัฐบาลที่ไม่สามารถปฏิบัติ ตามจุดมุ่งหมายดังกล่าว²⁴

สรุปได้ว่า ความหมายของประชาธิปไตย ดังกล่าวข้างต้นนั้นคืออำนาจสูงสุดเป็นของประชาชน หมายความว่า ประชาธิปไตยเป็นของประชาชน เพราะทำขึ้นโดยประชาชน และก็ทำเพื่อประชาชน ประชาธิปไตยเป็นรูปแบบการปกครองและวิธีดำเนินชีวิตซึ่งยึดหลักความเสมอภาค เสรีภาพ และศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์การปกครองระบอบประชาธิปไตยถือว่าทุกคนมีสิทธิ เสรีภาพ เท่าเทียมกัน เคารพในสิทธิของผู้อื่น เคารพในกกเกณฑ์ระเบียบของสังคม

2.2.2 หลักการปกครองระบอบประชาธิปไตย

การปกครองระบอบประชาธิปไตยที่ยึดประชาชนเป็นเจ้าของอำนาจสูงสุดในการปกครองประเทศเป็นระบอบการปกครองที่ยกย่องคุณค่าและเคารพในศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ และเชิดชูหลักเสมอภาคและเสรีภาพของมนุษย์

สุขุม นวลสกุล อธิบายไว้ว่า หลักการประชาธิปไตยแยกพิจารณาได้ 3 ประเด็น ดังนี้²⁵

1. อุดมการณ์ประชาธิปไตย ยึดหลักสำคัญในเรื่องความเสมอภาค และสิทธิ เสรีภาพ เคารพศักดิ์ศรีของมนุษย์ว่ามีความเสมอภาคเท่าเทียมกัน

2. การปกครองแบบประชาธิปไตยอำนาจสูงสุดในการกำหนดการปกครองอยู่ที่ประชาชน การเลือกตั้ง จะต้องให้สิทธิเสรีภาพกับพลเมืองทุกคนโดยเสรี และการปกครองโดยเสียงข้างมากแต่สิทธิขั้นพื้นฐาน และเสียงข้างน้อยจะต้องได้รับการเคารพและจะก้าวข้ามมิได้

3. วิถีชีวิต ลักษณะวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตย จำแนกได้ ดังนี้

3.1 เคารพเหตุผลมากกว่าบุคคล ไม่เคร่งครัดเรื่องอาวุโสมากนัก

3.2 รู้จักการประนีประนอม

3.3 มีระเบียบวินัย

²⁴ ชัยอนันต์ สมุทวณิช, ประชาธิปไตยสังคมนิยมคอมมิวนิสต์กับการเมืองไทย, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์พิมพ์เนศ, 2519), หน้า 6 -12.

²⁵ สุขุม นวลสกุล, การเมืองการปกครอง, (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2523), หน้า 12.

3.4 มีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม

ธานินทร์ กรีวิเชียร ได้เสนอหลักการที่สำคัญของระบอบประชาธิปไตยไว้ 3 ประการ ดังนี้

1. ระบอบประชาธิปไตยให้ประชาชนมีสิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคมากที่สุดเท่าที่จะมากได้ แต่ทั้งนี้ย่อมเป็นไปตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย
2. ระบอบประชาธิปไตยจะต้องประกอบด้วยองค์กรแห่งรัฐที่สำคัญคือ ฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายบริหาร ฝ่ายตุลาการ โดยทั้ง 3 ฝ่าย ต่างถ่วงดุลอำนาจซึ่งกันและกัน
3. ระบอบประชาธิปไตยก็คือ หลักนิติธรรม (The rule of law) คือบุคคลเสมอภาคกันตามกฎหมาย²⁶

จรรยา สุภาพ ได้เสนอหลักการใช้เสียงข้างมากประกอบด้วยเกณฑ์ต่างๆ ดังนี้

1. ถือเสียงข้างมากเป็นบรรทัดฐานในการทำงาน
2. ถือเสียงข้างมากเป็นบรรทัดฐานในการตัดสินปัญหา
3. ถือเสียงข้างมากเป็นบรรทัดฐานในการแก้ไขข้อขัดแย้ง
4. ใช้เสียงข้างมากเป็นหลักในการระบวนการปกครองประชาธิปไตย
5. ใช้เสียงข้างมากโดยยึดหลักความเสมอภาค ทุกคนมีความสำคัญเท่าเทียมกัน
6. เสียงข้างมากต้องเคารพเสียงข้างน้อย
7. เมื่อเสียงข้างมากลงมติอย่างไรแล้ว เสียงข้างน้อยจะต้องยอมรับและปฏิบัติ²⁷

สรุปแนวคิดที่ได้ศึกษามาว่า การปกครองระบอบประชาธิปไตยนั้นมีหลักการ คืออำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน ยึดหลักความเสมอภาค และหลักสิทธิเสรีภาพ คือเคารพศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ทุกคนย่อมมีสิทธิเสรีภาพเท่าเทียมกัน ทุกคนย่อมได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเสมอภาคกัน ยึดหลักเสียงข้างมากในการตัดสินและเคารพเสียงข้างน้อย

2.2.3 รูปแบบการปกครองระบอบประชาธิปไตย

ในประเทศประชาธิปไตยนั้นไม่ได้มีรูปแบบการปกครองเหมือนกันทั้งหมด นักวิชาการได้พยายามเสนอหลักเกณฑ์ต่างๆ ที่อาจใช้แบ่งรูปแบบการปกครองของประเทศประชาธิปไตยมากมายด้วยกัน สรุปได้เป็น 2 หลักเกณฑ์ ดังนี้

²⁶ธานินทร์ กรีวิเชียร, **ระบอบประชาธิปไตย**, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2520), หน้า 21.

²⁷จรรยา สุภาพ, **การเมือง**, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2514), หน้า 6 -27.

1. หลักประมุขของประเทศ แบ่งรูปแบบประชาธิปไตย ได้ 2 ลักษณะ คือ

1.1 มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข พระมหากษัตริย์ทรงใช้อำนาจอธิปไตย ซึ่งเป็นของปวงชนโดยใช้อำนาจแยกกันเป็น 3 ทาง คือ

ทรงใช้อำนาจนิติบัญญัติโดยผ่านทางรัฐสภา

ทรงใช้อำนาจบริหารโดยผ่านคณะรัฐมนตรี

ทรงใช้อำนาจตุลาการโดยผ่านทางศาล

ส่วนองค์พระมหากษัตริย์จะทรงเป็นกลางในทางการเมือง เช่น ไทย อังกฤษ เป็นต้น

1.2 มีประธานาธิบดีเป็นประมุข ผู้ดำรงตำแหน่งประธานาธิบดีมาจากการเลือกตั้งของประชาชนทำหน้าที่เป็นประมุขของรัฐเพียงอย่างเดียว เช่น สิงคโปร์ อินเดีย ฯลฯ และบางประเทศประธานาธิบดีทำหน้าที่เป็นประมุขของฝ่ายบริหารด้วย เช่น สหรัฐอเมริกา อินโดนีเซีย ฯลฯ

2. หลักการรวมและการแยกอำนาจ แบ่งออกเป็น 3 ลักษณะ ดังนี้

2.1. แบบรัฐสภา ระบอบประชาธิปไตยแบบรัฐสภาได้แก่การมีเฉพาะผู้แทนราษฎรเพียงสภาเดียวหรืออาจมี 2 สภาก็ได้ มีทั้งสภาผู้แทนซึ่งตัวแทนหรือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ประชาชนเป็นผู้ลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ซึ่งมาจากการเลือกตั้ง และวุฒิสภาซึ่งเป็นสภาของผู้ทรงคุณวุฒิ ส่วนมากสมาชิกได้มาจากการแต่งตั้ง แต่สมาชิกวุฒิสภาในบางประเทศก็มาจากการเลือกตั้ง ชื่อสภาอาจเรียกต่างกันได้ เช่นในอังกฤษเรียกสภาผู้แทนราษฎรว่าสภาล่าง และวุฒิสภาว่าสภาสูงหรือสภาขุนนาง แต่โดยหลักการสภาทั้งสองต้องประชุมร่วมกัน เป็นรัฐสภา ผู้ใช้อำนาจนิติบัญญัติและอำนาจบริหาร คือมีอำนาจในกรออกกฎหมายเพื่อใช้ปกครองประเทศ และมีอำนาจบริหารในการให้ความเห็นชอบหรือจัดตั้งรัฐบาล และควบคุมการบริหารของรัฐบาลด้วย คือรัฐบาลบริหารด้วยความไว้วางใจของรัฐสภา ในทางปฏิบัติถือกันเป็นหลักเกณฑ์ว่า สมาชิกสภาฯหรือพรรคการเมืองกลุ่มใด มีเสียงข้างมากสนับสนุนจะได้สิทธิในการจัดตั้งรัฐบาล เพื่อทำหน้าที่บริหารบ้านเมือง แต่รัฐบาลจะต้องอยู่ในความควบคุมของสมาชิกรัฐสภา ลักษณะดังกล่าวนี้ รัฐสภาและรัฐบาลต่างทำหน้าที่ของตน แต่รัฐสภาควบคุมรัฐบาลด้วยกระบวนการตามรัฐธรรมนูญ และอาจลงมติไม่ไว้วางใจเพื่อให้รัฐบาลลาออกได้ ส่วนรัฐบาลก็อาจยุบสภาได้ ทำให้เกิดการสมดุลแห่งอำนาจ

2.2. แบบประธานาธิบดี ระบอบประชาธิปไตยแบบประธานาธิบดี มีลักษณะคล้ายคลึงกับแบบรัฐสภา การมีรัฐสภาเหมือนกัน แต่มีลักษณะที่แตกต่างกัน คือการมีประธานาธิบดีเป็นผู้ใช้อำนาจบริหาร โดยประธานาธิบดีมีสิทธิและหน้าที่ในการจะแต่งตั้งคณะรัฐมนตรีขึ้นมาชุดหนึ่ง เพื่อบริหารประเทศและรับผิดชอบร่วมกัน ส่วนอำนาจนิติบัญญัติก็ยังคงตกอยู่ที่รัฐสภา การปกครองระบอบประชาธิปไตยแบบประธานาธิบดีนี้ ทั้งประธานาธิบดีและสมาชิกสภาผู้แทน

ราษฎรต่างก็ได้รับเลือกจากประชาชนทั้ง 2 ฝ่าย จึงต้องรับผิดชอบโดยตรงต่อประชาชน ส่วนอำนาจตุลาการยังคงเป็นอิสระ ฉะนั้นอำนาจนิติบัญญัติ อำนาจบริหาร และอำนาจตุลาการ ต่างก็เป็นอิสระและแยกกัน สถาบันผู้ใช้อำนาจทั้ง 3 จะเป็นตัวที่คอยยับยั้งและถ่วงดุลกันและกัน ไม่ให้ฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดใช้อำนาจเกินขอบเขต เช่น การปกครองของสหรัฐอเมริกา เป็นต้น

2.3. แบบกึ่งรัฐสภากึ่งประธานาธิบดี ระบอบประชาธิปไตยแบบนี้เป็นประธานาธิบดีเป็นทั้งประมุขและบริหารราชการแผ่นดินร่วมกับนายกรัฐมนตรี ในด้านการบริหารนั้น นายกรัฐมนตรีเป็นผู้ลงนามประกาศใช้กฎหมาย และคณะรัฐมนตรีก็ยังคงเป็นผู้ใช้อำนาจบริหาร แต่ต้องรับผิดชอบต่อรัฐสภา ส่วนรัฐสภาเองก็ยังคงทำหน้าที่สำคัญ คือ ออกกฎหมายและควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน ประธานาธิบดีในระบอบประชาธิปไตยแบบนี้เป็นผู้กำหนดนโยบายต่างประเทศ และการเมืองโดยทั่วไป ทั้งยังทำหน้าที่อนุญาโตตุลาการระหว่างรัฐสภากับคณะรัฐมนตรี นอกจากนี้ยังมีอำนาจยุบสภาได้ด้วย จึงมีอำนาจมาก เช่น ฝรั่งเศส อินเดีย เป็นต้น²⁸

สรุปได้ว่า การปกครองในระบอบประชาธิปไตยมีอยู่ 2 หลักเกณฑ์คือ หลักประมุขของประเทศ มีพระมหากษัตริย์กับประธานาธิบดีเป็นประมุข และหลักการรวมอำนาจและการแยกอำนาจ ได้แก่ แบบรัฐสภา แบบประธานาธิบดี และแบบกึ่งประธานาธิบดี

2.2.4 ประเภทของระบอบประชาธิปไตย แบ่งออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

1. ประชาธิปไตยโดยตรง เป็นรูปแบบการปกครองที่ให้ประชาชนทั้งประเทศเป็นผู้ใช้อำนาจในการปกครองโดยตรง ด้วยการประชุมร่วมกันพิจารณาตัดสินปัญหาาร่วมกันในที่ประชุม โดยตรงและจะเป็นผู้เลือกตั้งเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานของรัฐโดยตรง ซึ่ง เราจะเห็นได้ว่าประชาธิปไตยประเภทนี้ จะใช้ได้ในช่วงปฏิบัติจริงๆก็แต่เฉพาะในสังคมเล็กๆ หรือประเทศเล็กๆ ที่มีสมาชิกจำนวนน้อย ซึ่งแต่ละคนมีโอกาสนอภิปราย วิพากษ์วิจารณ์และพิจารณาปัญหาต่างๆอย่างละเอียด และมีเหตุผล แต่ถ้านำเอาประชาธิปไตยประเภทนี้มาใช้กับสังคมขนาดใหญ่ ที่มีสมาชิกจำนวนมากแล้ว จะเป็นอุปสรรคเป็นอย่างมาก เนื่องจากความไม่พร้อมเพียงกันและการที่จะหาสถานที่ประชุมขนาดใหญ่ที่สามารถบรรจุผู้คนได้มากก็นับว่าเป็นเรื่องใหญ่ และก็เป็นไปได้ยากยิ่ง

2. ประชาธิปไตยโดยทางอ้อม เป็นประชาธิปไตยอีกประเภทหนึ่ง ซึ่งเป็นผลเนื่องมาจากประเทศต่างๆของโลกได้ขยายตัวออกไปมาก ประชาชนพลเมืองเพิ่มขึ้น ปัญหาต่างๆจึง

²⁸ สิบตำรวจโทสมบุญ ใจมั่น, ทศนคติของประชาชนลาวในพื้นที่จังหวัดเลยที่มีต่อระบอบประชาธิปไตย, สารนิพนธ์ศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย), 2549, หน้า 26-28.

เกิดขึ้นตามมามาก ฉะนั้น โอกาสที่ประชาชนทั้งประเทศจะมานั่งปรึกษาหารือกันเพื่อแก้ปัญหาทั้งแบบประชาธิปไตยโดยตรงย่อมเป็นไปได้ เพื่อแก้ไขอุปสรรคนี้แทนที่ประชาชนทุกคนต้องมาประชุมร่วมกันเพื่อพิจารณาตัดสินปัญหาใดๆ จึงให้มีการเลือกตั้งตัวแทนหรือที่เราเรียกกันว่า สมาชิกสภาเข้าไปประชุมแทนส่วนลักษณะและวิธีการเลือกสมาชิกสภาของประชาชนในแต่ละประเทศจะแตกต่างกันออกไป²⁹

สำหรับประเทศไทยของเรา เป็นประชาธิปไตยแบบทางอ้อม เนื่องจากรัฐธรรมนูญฉบับ พ.ศ. 2550 กำหนดไว้ให้มีการเลือกตั้งตัวแทน นั่นคือให้มีการเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ทั้งระบบเขตและระบบบัญชีรายชื่อ เพื่อไปทำหน้าที่ในรัฐสภาแทนประชาชนทั้งหมดทั่วประเทศ

จากเนื้อหาข้างต้นที่กล่าวมาข้างต้นนี้ พอสรุปได้ว่า ประชาธิปไตย คือระบบการเมืองที่ประชาชนจำนวนมากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ เป็นผู้กำหนดตัวผู้ปกครองและนโยบายของรัฐบาล โดยวิธีการเลือกตั้งซึ่งจะต้องเป็นไปอย่างเสรี และมีขึ้นอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้มีการสับเปลี่ยนหมุนเวียนตัวผู้ปกครองประเทศตามความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง หลักเกณฑ์สำคัญของการปกครองในระบบประชาธิปไตย ประกอบไปด้วย อำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชนความเสมอภาค ของบุคคล ยึดถือเจตนารมณ์ของประชาชน และการปกครองโดยเสียงข้างมาก โดยเคารพในสิทธิของเสียงข้างน้อย ประชาธิปไตยยึดหลักการปกครองโดยความยินยอมของประชาชนกำหนดระเบียบปฏิบัติต่างๆ เกี่ยวกับการได้มาซึ่งอำนาจตัดสินใจตกลงตามแบบประชาธิปไตย เช่น การมีกฎหมายรัฐธรรมนูญ มีการเลือกตั้งโดยเสรี เป็นต้น

2.2.5 หลักสำคัญของการปกครองในระบบประชาธิปไตย

ประชาธิปไตยเป็นระบอบการปกครองที่ประชาชนมีอำนาจสูงสุดในการปกครองประเทศ การปกครองตนเองของประชาชนดำเนินการโดยผ่านผู้แทนราษฎรที่ประชาชนเลือกเข้าไปทำหน้าที่แทนตนตามระเบียบวิธีที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ จึงสรุปเป็นหลักการได้ดังนี้

1. **หลักอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน** หมายความว่าอำนาจสูงสุดเป็นของประชาชน ประชาชนเป็นเจ้าของประเทศ ประชาชนจะเป็นผู้ตัดสินปัญหาและกำหนดความเป็นไปของพวกเขาเอง แต่นั่นก็ได้หมายความว่าประชาชนทั้งประเทศจะต้องมานั่งถกเถียงหาทางแก้ปัญหา นั่นคือการเลือกตั้งตัวแทนไปทำหน้าที่แทนตนในรัฐสภา และประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยสมัครเป็นสมาชิกพรรคการเมืองที่มีอุดมการณ์เดียวกัน เพื่อหาทางผลักดันให้นโยบายของ

²⁹มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย, ระบบเว็บนักศึกษา, ระบอบประชาธิปไตย, 30 พฤษภาคม 2545, 1 มีนาคม 2550, < <http://www.eduweb.mbu.ac.th/naruk2/> >.

พรรคนำไปปฏิบัติ และที่สำคัญคือ ผู้ปกครองหรือผู้บริหารประเทศที่ประชาชนเลือกเข้าไปจะต้องไม่กระทำไปเพียงเพื่อผลประโยชน์ของคนในกลุ่มตนเท่านั้น ผู้ปกครองที่มาจากระบบประชาธิปไตยนั้น จะต้องเป็นผู้ที่กระทำเพื่อประโยชน์สุขของประชาชนส่วนใหญ่ด้วย ให้สมกับความไว้วางใจของประชาชนที่เลือกคนเข้ามารับหน้าที่ ไม่เช่นนั้นเมื่อครบวาระอาจ จะไม่ได้รับเลือกให้เป็นตัวแทนในสมัยต่อไปได้

2. หลักเสรีภาพ สังคมประชาธิปไตยนอกจากจะให้ความสำคัญกับหลักความเสมอภาคแล้ว ยังให้ความสำคัญกับหลักเสรีภาพด้วย ดังนั้นเสรีภาพจึงหมายถึงความมีอิสระที่จะกระทำการใดๆ ได้ แต่การใช้เสรีภาพจะต้องไม่ไปละเมิดสิทธิและเสรีภาพของผู้อื่นด้วย กล่าวคือรัฐในระบบประชาธิปไตยจะต้องส่งเสริมเสรีภาพต่างๆ ของปวงชน เช่น เสรีภาพในการพูด การเขียน การอบรมศึกษา การนับถือศาสนา การรวมตัวกันเป็นกลุ่มหรือสมาคมเป็นต้น แต่ทั้งนี้เสรีภาพเหล่านั้นจะถูกจำกัดโดยกฎหมายนั้นคือ ประชาชนต้องไม่ใช้เสรีภาพนี้เพื่อทำลายหรือรบกวนเสรีภาพของผู้อื่น

3. หลักความเสมอภาค ความเสมอภาคหรือความเท่าเทียมกัน เป็นหลักที่สำคัญของอุดมการณ์ประชาธิปไตยอีกหลักการหนึ่ง ระบบประชาธิปไตยเชื่อว่ามนุษย์ทุกคนไม่ว่าจะอยู่ในชนชั้นใด เพศใด มีฐานะทางเศรษฐกิจหรือฐานะทางสังคมอย่างไรต่างเท่าเทียมกันความเท่าเทียมกันในที่นี้ไม่ใช่ความเท่าเทียมกันทางสติปัญญา ความสามารถหรือความสูงต่ำ แต่เป็นความเท่าเทียมกันในศักดิ์ศรีของความเป็นคน ซึ่งทุกคนมีสิทธิ์ที่จะอยู่รอดในสังคม ความเสมอภาคในระบบประชาธิปไตยอาจจำแนกได้เป็น 4 ประการ ดังนี้ 1) ความเสมอภาคในการมีส่วนร่วมทางการเมือง 2) ความเสมอภาคที่จะได้รับการคุ้มครองตามกฎหมาย 3) ความเสมอภาคที่จะแสวงหาความก้าวหน้าในชีวิต 4) ความเสมอภาคทางเศรษฐกิจและสังคม³⁰

4. หลักกฎหมาย หรือหลักนิติธรรม หมายถึงการยึดถือกฎหมายเป็นกติกา และหลักประกันความเสมอภาคให้ประชาชนได้รับการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพ และการรักษาผลประโยชน์ส่วนรวม เพื่อความถูกต้อง ความสงบเรียบร้อยและชอบธรรม โดยรัฐบาลจะต้องบังคับใช้กฎหมายแก่คนทุกคนโดยเท่าเทียมกัน ไม่ให้มีการละเมิดสิทธิ เพราะเหตุแห่งความเป็นผู้มีอิทธิพล ยศถาบรรดาศักดิ์ เงินทองหรือ อภิสถิรอื่น ๆ

³⁰ สิทธิพันธ์ พุทธหนุน, **ทฤษฎีการเมืองและจริยธรรม**, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2551), หน้า 29.

5. **หลักเสียงข้างมาก** วิธีการหนึ่งที่จะรู้ได้ว่าระบอบประชาธิปไตยเป็นหลักการเพื่อปวงชนคือ หลักเสียงข้างมาก นั่นคือหลังจากที่ผู้แทนราษฎรได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็น วิพากษ์วิจารณ์โดยการอภิปรายกันพอแล้ว ก็จะมีการออกเสียงลงคะแนนกัน ข้อเสนอที่ได้รับความนิยมข้างมากจากที่ประชุมก็จะได้รับเลือกให้นำไปปฏิบัติ ทั้งนี้เพราะถือได้ว่าเป็นข้อเสนอแนะที่มีเหตุผลของคนส่วนใหญ่³¹

สรุปในประเด็นนี้ได้ว่า การปกครองในระบอบประชาธิปไตยนั้นอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน ประชาชนมีอำนาจสูงสุดในการปกครองประเทศ หมายความว่า ประชาชนเลือกผู้แทนของตนเข้าไปทำหน้าที่แทนในสภาผู้แทนราษฎร ดังนั้นในรัฐธรรมนูญจึงได้กำหนดหลักการไว้หลายประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสิทธิเสรีภาพของประชาชน เช่นหลักอำนาจอธิปไตย หลักเสรีภาพ หลักความเสมอภาค หลักกฎหมายหรือหลักนิติธรรมและหลักเสียงข้างมาก

2.2.6 วิธีชีวิตระบอบประชาธิปไตย

กองวิชาการกรมการปกครอง กล่าวถึงวิถีชีวิตที่เป็นประชาธิปไตยเอาไว้ว่า

1. **ใช้เหตุผลในชีวิต** ประชาชนทุกคนเป็นประชาธิปไตย ย่อมมีความรู้สึกนึกคิดที่แตกต่างกัน การสร้างความเข้าใจซึ่งกันและกัน อาจทำได้ด้วยการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล ยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น

2. **หลักความสมัครใจ** ระบอบประชาธิปไตยต้องการให้ทุกคนทำกิจกรรมต่างๆ ในชีวิตประจำวันด้วยความสมัครใจ ไม่มีการบังคับขู่เข็ญ เปิดโอกาสให้บุคคลได้แสวงหาข้อเท็จจริงต่างๆ ประกอบการตัดสินใจ การชักจูงให้บุคคลอื่นเห็นดีเห็นงามกับการกระทำใดๆ ด้วยความปิดบังและซ่อนเร้นข้อบกพร่องต่างๆอย่างจริงจัง เหตุการณ์นี้ไม่เรียกว่าประชาธิปไตย

3. **หลักความมีน้ำใจเป็นนักกีฬา** ระบอบประชาธิปไตยเชื่อว่า ไม่มีใครสามารถผูกขาดความจริงใจไว้แต่เพียงผู้เดียว ดังนั้นเมื่อมีการอภิปรายแสดงเหตุผลเพื่อหาข้อเท็จจริง ฝ่ายที่มีเหตุผลน้อยกว่าต้องมีจิตใจเป็นนักกีฬา รู้แพ้ รู้ชนะ รู้อภัย

---

³¹ พันจ่าอากาศจรรยา จรรยาศิริ, ปัจจัยที่มีผลต่อศรัทธาในระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย : ศึกษาเฉพาะกรณีชุมชนสวนดอก ตำบลคอยสุเทพ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่, สารนิพนธ์ศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย), 2550, หน้า 23.

4. **หลักการแก้ปัญหาด้วยสันติวิธี** ประชาธิปไตยเชื่อมั่นในหลักการที่ว่าปัญหาต่างๆย่อมมีสาเหตุหรือที่ไปที่มา สาเหตุเหล่านั้นก็มีวิธีแก้หลายทางและแก้ได้ด้วยสันติวิธี ซึ่งการแก้ปัญหาด้วยความรุนแรงเพียงอย่างเดียวไม่สามารถขจัดปัญหาได้หมดสิ้นแต่ตรงกันข้ามกลับสร้างปัญหามากขึ้น

5. **หลักการเกี่ยวกับความมีระเบียบวินัย** หมายถึงการรู้ในสิ่งที่ควรรู้ควรปฏิบัติและละเว้นในสิ่งที่ไม่เหมาะสมไม่ควร การปฏิบัติตามนโยบายของชาติ ไม่ละเมิดกฎหมายมีส่วนร่วมในการทะนุบำรุงประเทศ การเสียภาษี การร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม

6. **หลักการสำนึกเกี่ยวกับคุณค่าและศักดิ์ศรีของบุคคล** บุคคลย่อมมีความเท่าเทียมกัน ในฐานะความเป็นมนุษย์ แม้ว่าลักษณะอย่างอื่นจะไม่เหมือนกัน เช่น เพศ วัย ความรู้ ฐานะนิยมยอมรับว่าทุกคนมีความแตกต่างกันไม่ถูกเหยียดหยามกัน ยอมรับว่าทุกคนมีโอกาสที่จะผิดพลาดได้ ซึ่งควรให้ออกสแก้ไขปัญหาที่ได้กระทำผิดไป³²

สรุปได้ว่า วิถีชีวิตระบอบประชาธิปไตยนั้น ประกอบด้วยหลักการใช้เหตุใช้ผลในชีวิตหลักความสมัครใจ หลักการมีน้ำใจเป็นนักกีฬา หลักการแก้ปัญหาด้วยสันติวิธี หลักการเกี่ยวกับความมีระเบียบวินัย และหลักการสำนึกเกี่ยวกับคุณค่าและศักดิ์ศรีของบุคคล ถึงแม้ว่าจะแตกต่างกันทางเพศวัย ความรู้ ฐานะนิยม ความคิด แต่ถ้ายึดหลักการนี้ ก็สามารถให้สังคมมนุษย์เป็นสังคมประชาธิปไตย และสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างปกติสุข

2.2.7 สถาบันทางการเมือง

สถาบันทางการเมืองถือเป็นสิ่งแวดล้อมทางการเมืองอย่างหนึ่ง และเป็นสถาบันหนึ่งเพราะระบบการเมืองเป็นระบบย่อยระบบหนึ่งของสังคม เมื่อเป็นเช่นนั้น สถาบันทางการเมืองจึงไม่เป็นเพียงแต่มีความสำคัญต่อระบบการเมืองเท่านั้น แต่ยังมีความสำคัญต่อระบบสังคมด้วย หมายความว่า การทำงานของสถาบันทางการเมืองจะส่งผลกระทบต่อไปยังสถาบันอื่นๆ

ดังนั้น สถาบันทางการเมืองจึงมีความหมายต่างๆได้หลายประการ กล่าวคืออาจจะหมายถึง องค์การทางการเมือง ทั้งที่ชั่วคราวและถาวร และเป็นแบบแผนสะสมพฤติกรรมทางการเมืองหรือเป็นเพียงกิจกรรมทางการเมืองขององค์การทางสังคม สถาบันการเมืองจะต้องมี 6 ลักษณะ ดังนี้

³² กองวิชาการกรมการปกครอง, การปกครองท้องถิ่น, เทศาภิบาล ปีที่ 8 ฉบับที่ 4 (เมษายน-มิถุนายน 2532), (กรุงเทพมหานคร : กระทรวงมหาดไทย, 2532), หน้า 25-26.

1. มีโครงสร้างแน่นอน
2. มีหน้าที่หรือกิจกรรมที่สืบเนื่องต่อกันนานพอสมควร หน้าที่ชัดเจนซึ่งจะทำให้การปฏิบัติภารกิจเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ
3. เป็นแบบแผนของพฤติกรรมทางการเมืองอย่างหนึ่งที่คนทั่วไปยอมรับ
4. แสดงถึงการมีความสัมพันธ์ต่อกันระหว่างมนุษย์ในทางการเมือง
5. องค์กรที่เข้าข่ายสถาบันนั้นมักมีระเบียบพิธีการเป็นของตนเอง เพื่อแสดงถึงวิวัฒนาการ
6. การดำรงอยู่ของสถาบันต้องก่อให้เกิดความคาดหวังในบทบาท กล่าวคือจะต้องพิสูจน์ให้เห็นถึงประโยชน์ของมีสถาบัน ความสามารถในการปรับตัวและสนองปัญหา เช่น สหภาพแรงงานต่างๆพยายามแสดงบทบาทของตนเอง เพื่อให้สมาชิกเห็นถึงประโยชน์ของการมีสหภาพ³³

2.2.8 แนวทางการวิเคราะห์สถาบันทางการเมือง

การปกครองในระบอบประชาธิปไตย อำนาจอธิปไตยของปวงชนถือเป็นเงื่อนไขสำคัญของระบบ อำนาจอธิปไตยของปวงชนนี้ สะท้อนการที่รัฐบาลจะต้องปกครองโดยได้รับคำยินยอมจากประชาชน แต่ในการปกครองนี้รัฐบาลจะต้องมีอำนาจที่มีขอบเขตจำกัด และต้องมีการวางกรอบกำหนดขอบเขตอำนาจอย่างชัดเจน เพื่อไม่ให้เกิดการกดขี่โดยเสียงส่วนมาก

ดังนั้น นักรัฐศาสตร์จึงเน้นความสำคัญของรัฐธรรมนูญ และศึกษาการจัดรูปของรัฐว่าควรเป็นแบบใด เช่น แบบสหรัฐ หรือแบบรัฐเดี่ยว และมีการจัดองค์การสูงสุด 3 ฝ่าย คือ ฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายบริหาร ฝ่ายตุลาการ เช่น การปกครองแบบรัฐสภาในการวิเคราะห์เชิงสถาบันมีจุดเน้นอยู่ 2 ประการคือ

1. กฎหมายรัฐธรรมนูญ หรือกฎหมายแม่บทอื่นใดที่เกี่ยวข้องกับสถาบันทางการเมือง ดังนั้น จะเห็นได้ว่า แนวทางการศึกษาการเมืองเช่นนี้ มีรากฐานความคิดมาจากทฤษฎีประชาธิปไตย ซึ่งตระหนักว่า อำนาจเป็นรากฐานทางการเมือง และในระบอบประชาธิปไตย จะยึดความเสมอภาคและความยุติธรรม ซึ่งหลักการนี้ ได้แก่การปกครองโดยกฎหมาย กฎหมายก่อให้เกิดอำนาจที่ชอบธรรม และประชาชนเลือกผู้แทนไปออกกฎหมายได้

³³ โกลด์ ออดทอน, ทัศนคติทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย : ศึกษาเฉพาะกรณีเจ้าหน้าที่สืบสวนสอบสวนตำรวจภูธรภาค 4, สารนิพนธ์ศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย), 2549, หน้า 37-41.

การเป็นตัวแทนตั้งบนพื้นฐานของเสรีระบอบประชาธิปไตยโดยกฎหมายรัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายที่สามารถให้คำรับประกันถึงสิทธิและเสรีภาพต่างๆ ได้โดยปกติแล้ว นักวิเคราะห์สถาบันจะศึกษาด้วยทฤษฎีหมายเพื่อที่จะสำรวจว่าในสังคมนั้นๆ มีการแบ่งสันปันส่วนการใช้อำนาจอย่างไร จากการศึกษาการใช้อำนาจทางการเมืองย่อมเท่ากับการแสวงหาคำตอบเกี่ยวกับสิทธิเสรีภาพ ความเสมอภาค ของประชาชน

2. โครงสร้างทางการเมืองแนววิเคราะห์เชิงสถาบันมุ่งสำรวจกลไกต่างๆ อันเป็นโครงสร้างทางการเมืองที่ก่อกำเนิดเป็นระบบการเมืองในสังคมประชาธิปไตย โครงสร้างเหล่านี้มีความสลับซับซ้อนและเป็นความพยายามของสังคมที่ต้องการจัดระเบียบทางการเมืองเพื่อให้เกิดความสมดุลในการใช้อำนาจส่วนต่างๆ ของสังคม ในการมองปัญหาเชิงสถาบัน จึงเน้นการวิเคราะห์ในระดับต่างๆ ดังนี้

2.1 ระดับความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับผู้ใต้ปกครอง

2.2 ระดับความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองด้วยกัน

2.3 ระดับความสัมพันธ์ระหว่างภาครัฐกับภาคเอกชน

2.4 ระดับความสัมพันธ์ระหว่างการปกครองระดับชาติกับการปกครองท้องถิ่น

การเรียนรู้ทางการเมืองเป็นผลก่อให้เกิดมุมมองหรือความคิดเห็น ความเชื่อ ค่านิยม ความรู้สึกที่เกี่ยวกับการเมืองแก่บุคคลโดยมีตัวการหรือสถาบันทางสังคมที่ทำให้การเรียนรู้ทางการเมือง ดังนี้

1. ครอบครัว มนุษย์เริ่มได้รับการถ่ายทอดวัฒนธรรมจากครอบครัวเป็นหน่วยแรกสุด ในด้านวัฒนธรรมทางการเมือง ก็เช่นเดียวกันครอบครัวเป็นตัววางรูปแบบวัฒนธรรมทางการเมืองโดยตรงและทางอ้อม

2. โรงเรียนหรือสถาบันการศึกษา เป็นแหล่งฝึกอบรมให้บุคคลมีความรอบรู้ในเรื่องต่างๆ ที่จำเป็นของสังคม เป็นต้นว่าความรู้เกี่ยวกับการเมืองการปกครองของประเทศ ซึ่งจะทำให้บุคคลรู้จักสิทธิและหน้าที่พื้นฐานของพลเมืองในแต่ละระบบการเมืองและเป็นสถานที่ ที่จะกระตุ้นให้บุคคลสนใจและปฏิบัติเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่พื้นฐานของพลเมืองนอกจากนี้สถาบันการศึกษา ยังเป็นแหล่งผลิตผู้เชี่ยวชาญเฉพาะอย่างที่เป็นต่อสภาพสังคมของแต่ละประเทศ

3. กลุ่มเพื่อน เป็นกลุ่มที่มีสถานภาพใกล้เคียงกันและมีความใกล้ชิดกัน ย่อมทำให้บุคคลยอมรับนับถือความคิดเห็นซึ่งกันและกันรวมถึงเรียนรู้บุคลิกภาพระหว่างสมาชิกด้วยกัน อันจะก่อให้เกิดแรงจูงใจ หรือผลักดันที่มีอิทธิพลต่อการเมืองได้

4. กลุ่มอาชีพ เป็นกลุ่มอาชีพการงานและองค์การที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ การที่คนเข้าเป็นสมาชิกของหน่วยงานไม่ว่าจะเป็นของเอกชนหรือของรัฐบาลเป็นระยะเวลาานานพอสมควรจะทำให้บุคคลนั้นมีความรู้สึกผูกพันกับหน่วยงานหรือองค์การนั้นๆ ดังนั้น องค์การจะมี

อิทธิพลอย่างมากในการที่จะหล่อหลอมถ่ายทอดบุคลิกภาพ ความเชื่อ มุมมองหรือทัศนคติ อันก่อให้เกิดวัฒนธรรมทางการเมืองแบบใดแบบหนึ่งได้

5. สื่อสารมวลชน มีส่วนสำคัญในการถ่ายทอดวัฒนธรรมทางการเมือง การนำเสนอข่าวสาร หรือการให้ความรู้เกี่ยวกับเหตุการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้นในโลกมีส่วนในการถ่ายทอดทัศนคติ ค่านิยมใหม่ๆ สื่อมวลชนเป็นตัวนำค่านิยมต่างๆที่สังคมยอมรับไปสร้างความรู้สึกลงทางอารมณ์ที่มีอิทธิพลต่อความเชื่อทางการเมือง

6. สถาบันทางการเมือง ได้แก่ พรรคการเมือง กลุ่มผลประโยชน์โดยทัศนคติทางการเมืองของประชาชน สามารถปลูกฝังให้เกิดขึ้นได้อีกทางหนึ่งโดยการติดต่อกับการเมืองโดยตรงได้แก่ การมีพรรคการเมืองและการให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในทางการเมืองทุกระดับไม่ว่าจะเป็นในระดับท้องถิ่นหรือในระดับชาติ

2.2.9 พรรคการเมือง

พรรคการเมือง หมายถึง คนกลุ่มหนึ่งซึ่งรวมตัวกันเพื่อดำเนินกิจกรรมทางการเมืองและส่งเสริมผลประโยชน์ของชาติด้วยความพยายามร่วมกัน ตามแนวทางบางประการที่เห็นพ้องต้องกัน หรือมีแนวความคิดที่ไปด้วยกันได้ ลักษณะสำคัญของพรรคการเมือง มีดังนี้

1. จะต้องมียุทธศาสตร์หรืออุดมการณ์และมีการจัดสรรเป็นองค์กร กล่าวคือต้องมีการรวมตัวของบุคคลหลายฝ่ายซึ่งมีความเห็นตรงกันมารวมกลุ่มโดยจัดเป็นองค์กร มีสำนักงานเพื่อปรึกษาหารือ และบริหารกิจกรรมของพรรค มีการแบ่งหน้าที่และความรับผิดชอบชัดเจนและเปิดเผย

2. จะต้องมีความคิดเห็นในนโยบายทางการเมือง เศรษฐกิจและสังคมในแนวทางเดียวกัน

3. จะต้องมียุทธศาสตร์ที่คัดเลือกบุคคลเข้ารับสมัครเลือกตั้งเพื่อให้ได้มีโอกาสเข้าควบคุมดำเนินงานและนโยบายของรัฐ

พรรคการเมืองกับความเป็นสถาบันทางการเมือง ตามแนวคิดของ S.M.Lipset หลักในการวิเคราะห์พรรคการเมืองหรือสถาบันทางการเมือง มีเสถียรภาพหรือความเป็นสถาบันหรือไม่ปัจจัย 2 ประการ ดังนี้

1. ความชอบธรรม (Legitimacy) 2. ความมีประสิทธิภาพ (Effectiveness)

ความชอบธรรมนั้นหมายถึง ความสามารถขององค์กรที่จะสร้างและรักษาไว้ซึ่งความเชื่อที่ว่าองค์กรเป็นหน่วยงานที่เหมาะสมและได้รับการยอมรับส่วนความมีประสิทธิภาพนั้น หมายถึงการปฏิบัติงานของสถาบันทางการเมืองที่สามารถสนองต่อความต้องการของประชาชนเป็นอย่างดี

1. ประสิทธิภาพในการบริหารงานในฐานะเป็นรัฐบาล มองไปถึงเอกภาพระหว่างพรรคร่วมรัฐบาล ชื่อเรียกร่องของพรรคร่วมรัฐบาลในโควตาเก้าอี้รัฐมนตรี ข้อต่อรองต่างๆถือเป็น

ข้อบกพร่องที่ทำให้ขาดเอกภาพในการบริหารให้มีประสิทธิภาพ การจัดสรรบุคคลให้เหมาะสมกับตำแหน่งและภาวะผู้นำ จุดยืน การตัดสินใจของผู้นำ และการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า

2. ประสิทธิภาพในการบริหารงานในฐานะพรรคการเมือง ประเด็นวิเคราะห์ภายในพรรคมีการแบ่งกลุ่มแบ่งฝ่ายกันอย่างชัดเจน เพื่อผลประโยชน์เฉพาะกลุ่ม การเจรจาต่อรอง ทั้งความชอบธรรมและประสิทธิภาพจะต้องปฏิสัมพันธ์กันตลอด ในการอธิบายปรากฏการณ์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ข้องกับสถาบันทางการเมือง แม้เริ่มแรกอาจมีความชอบธรรมในการเข้าสู่วงการเมืองแต่ถ้าขาดประสิทธิภาพแล้ว จะทำให้พรรคการเมืองนั้นขาดความมั่นคง และขาดเสถียรภาพทันที³⁴

วิสุทธิ โปธิ์แท่น ให้คำนิยามพรรคการเมืองไว้ว่า หมายถึง กลุ่มบางคนที่มีความคิดหรืออุดมการณ์ทางการเมืองอย่างเดียวกันรวมกันจัดตั้งเป็นรากฐานที่มีการจัดองค์กรที่แน่นอนชัดเจน มีการกำหนดทางเลือกเกี่ยวกับนโยบายที่สำคัญในการปกครองและบริหารประเทศในด้านต่างๆ มีการคัดเลือกบุคคลเข้าดำรงตำแหน่งทางการเมืองพยายามเข้าไปมีหรือมีส่วนร่วมในอำนาจรัฐจนสามารถจัดตั้งรัฐบาลเพื่อบริหารประเทศ³⁵

พฤทธิสถาน ชุมพล พู่ว่า ในระบบการเมืองสมัยใหม่ที่ปกครองโดยระบอบประชาธิปไตยดังในประเทศที่พัฒนาแล้ว เช่น สหรัฐอเมริกา อังกฤษ ฝรั่งเศส หรือเยอรมัน ระบบพรรคการเมืองจะทำหน้าที่ควบคุม (regulate) จัดระเบียบการทำหน้าที่รวบรวมผลประโยชน์ ซึ่งมีโครงสร้างอื่น องค์กรอื่นร่วมกระทำอยู่ด้วย หากไม่มีระบบพรรค การรวบรวมผลประโยชน์อาจเกิดขึ้นอย่างไม่เปิดเผย (covertly) เช่น³⁶ ในก๊กเหล่าภายในพรรครัฐบาล ในระบบราชการในกองทัพซึ่งจะทำให้เป็นการทำหน้าที่อย่างกระจัดกระจาย (diffusely) และอย่างลำเอียง (particularisticly)

³⁴ สุรพล ราชภัณฑารัตน์และวิทยา นภาศิริกุลกิจ, พรรคการเมืองและกลุ่มผลประโยชน์, (กรุงเทพมหานคร : คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2521), หน้า 7-10.

³⁵ วิสุทธิ โปธิ์แท่น, คู่มือปฏิบัติหน้าที่สมาชิกสภาการเมืองการดำเนินกิจการของพรรคการเมืองไทย, (นนทบุรี : สถาบันพระปกเกล้า, 2544), หน้า 127.

³⁶ พฤทธิสถาน ชุมพล, ระบบการเมือง : ความรู้เบื้องต้น, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2548), หน้า 159.

2.2.10 สถาบันตามระบอบประชาธิปไตย

การปกครองระบอบประชาธิปไตยจะประกอบด้วย 3 สถาบันหลักที่สำคัญ ซึ่งทำหน้าที่หลักในการบริหารประเทศ ได้แก่ นิติบัญญัติ บริหาร และตุลาการ³⁷

1. สถาบันนิติบัญญัติ หรือเรียกอีกอย่างว่า รัฐสภา มีอำนาจหน้าที่ในการตรากฎหมาย ที่เป็นข้อกำหนดในการจัดระเบียบของสังคม ซึ่งประกาศใช้บังคับด้วยความเห็นชอบของคนในสังคม รัฐสภาเป็นสถาบันทางการปกครองที่ถือว่าเป็นตัวแทนของประชาชนในสังคมการจัด ทำกฎหมายมีกระบวนการและขั้นตอนที่อำนวยความสะดวกให้กฎหมายที่ประกาศใช้เป็นกฎหมายที่มีความเป็นธรรม และให้ความเสมอภาคแก่ประชาชนทั่วไป ซึ่งรัฐสภานี้ยังมีอำนาจหน้าที่ที่สำคัญ ดังนี้

คืออำนาจหน้าที่ในการควบคุมฝ่ายบริหาร รัฐสภาในฐานะที่เป็นสถาบันตัวแทนของประชาชน ทำหน้าที่ในการสอดส่องดูแลผลประโยชน์ของส่วนรวมของประเทศ โดยทำการควบคุมการบริหารกิจการบ้านเมืองของฝ่ายรัฐบาล รวมถึงรัฐสภามีหน้าที่การให้ความเห็นชอบ เรื่องใดที่รัฐสภาให้ความเห็นชอบหมายถึงเรื่องนั้นเป็นความยินยอมให้การสนับสนุนของประชาชน รัฐสภาจะประชุมให้ความเห็นชอบในเรื่องสำคัญต่างๆ เช่น การสืบราชสมบัติ การแต่งตั้งผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ การประกาศสงคราม การให้ความเห็นการแก้ไขรัฐธรรมนูญและการปิดสมัยประชุม รัฐสภา

รูปแบบของรัฐสภา รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพ.ศ.2550 กำหนดให้รัฐสภาประกอบด้วย 2 รัฐสภา คือ สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา เพื่อให้การพิจารณาการออกกฎหมายใช้บังคับแก่ประชาชนเป็นไปอย่างรอบคอบเป็นธรรม โดยมีการตรวจสอบ ยับยั้งกลั่นกรองอย่างละเอียดถี่ถ้วน เกิดประโยชน์ต่อประเทศชาติและประชาชนอย่างแท้จริง

สภาผู้แทนราษฎร ประกอบด้วยสมาชิก จำนวน 480 คน มีวาระการดำรงตำแหน่ง คราวละ 4 ปี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมี 2 ประเภท ดังนี้

1. สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่มาจากการเลือกตั้งแบบแบ่งเขต จำนวน 400 คน มาจากการเลือกตั้งจาก 400 เขตทั่วประเทศ

2. สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่มาจากการเลือกตั้งแบบสัดส่วนตามบัญชีรายชื่อที่พรรคการเมืองจัดทำขึ้น จำนวน 80 คน โดยแบ่งพื้นที่ประเทศออกเป็น 8 กลุ่มจังหวัด และให้แต่ละกลุ่มจังหวัดเป็นเขตเลือกตั้ง โดยแต่ละเขตเลือกตั้งให้มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้ 10 คน

³⁷ สมาชิกวุฒิสภา, รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550, พิมพ์ครั้งที่ 2, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แม็ค, 2550), หน้า 137.

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 1 พุทธศักราช 2554) ความว่า³⁸

มาตรา 3 ให้ยกเลิกความในมาตรา 93 มาตรา 94 มาตรา 95 มาตรา 96 มาตรา 97 และมาตรา 98 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และให้ใช้ความต่อไปนี้

มาตรา 93 สภาผู้แทนราษฎรประกอบด้วยสมาชิกจำนวนห้าร้อยคน โดยเป็นสมาชิกซึ่งมาจากการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งจำนวนสามร้อยเจ็ดสิบห้าคน และสมาชิกซึ่งมาจากการเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อจำนวนหนึ่งร้อยยี่สิบห้าคน ฯลฯ

มาตรา 94 การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งมาจากการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง ให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้งผู้สมัครรับเลือกตั้งได้เขตละหนึ่งคน

การคำนวณเกณฑ์จำนวนราษฎรต่อสมาชิกหนึ่งคนให้คำนวณจากจำนวนราษฎรทั้งประเทศตามหลักฐานการทะเบียนราษฎรที่ประกาศในปีสุดท้ายก่อนปีที่มีการเลือกตั้ง เฉลี่ยด้วยจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสามร้อยเจ็ดสิบห้าคน ฯลฯ

มาตรา 95 การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ ให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งมีสิทธิออกเสียงลงคะแนนเลือกบัญชีรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งที่พรรคการเมืองจัดทำขึ้น โดยให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งมีสิทธิออกเสียงลงคะแนนเลือกบัญชีรายชื่อใดบัญชีรายชื่อหนึ่งเพียงบัญชีเดียว และให้ถือเขตประเทศเป็นเขตเลือกตั้ง

มาตรา 96 บัญชีรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งตามมาตรา 95 ให้พรรคการเมืองจัดทำขึ้นพรรคการเมืองละหนึ่งบัญชี ไม่เกินบัญชีละหนึ่งร้อยยี่สิบห้าคน และให้ยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งก่อนวันเปิดสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกซึ่งมาจากการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง

มาตรา 97 การจัดทำบัญชีผู้รับสมัครรับเลือกตั้งของพรรคการเมือง สำหรับการเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อให้ดำเนินการ ดังนี้

บัญชีรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งของพรรคการเมืองใดที่ได้ยื่นไว้แล้ว ถ้าปรากฏว่าก่อนหรือในวันเลือกตั้งมีเหตุไม่ว่าด้วยประการใดที่มีผลทำให้บัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองนั้น มีจำนวนผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อไม่ครบตามจำนวนที่พรรคการเมืองนั้น ได้ยื่นไว้ให้ถือว่าบัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองนั้นมีจำนวนผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อเท่าที่มีอยู่และในกรณีนี้ให้ถือว่าสภาผู้แทนราษฎรประกอบด้วยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเท่าที่มีอยู่

---

³⁸รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550, แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 1) พุทธศักราช 2554, (ประกาศในราชกิจจานุเบกษา : เล่มที่ 128 ตอนที่ 13 ก), หน้า 1.

1. บัญชีรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้ง ต้องประกอบด้วยรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งจาก ผู้ภูมิภาคต่างๆอย่างเป็นธรรมและต้องคำนึงถึงโอกาส สัดส่วนที่เหมาะสมและความเท่าเทียมกัน ระหว่าง หญิงและชาย

2. รายชื่อในบัญชีต้องไม่ซ้ำกับบัญชีรายชื่อที่พรรคการเมืองอื่นจัดทำขึ้นและไม่ซ้ำกับรายชื่อของผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งตามมาตรา 94 และ

3. จัดทำรายชื่อเรียงตามลำดับหมายเลข

มาตรา 98 การคำนวณสัดส่วนผู้สมัครรับเลือกตั้งตามบัญชีรายชื่อของแต่ละพรรคการเมือง ที่ จะได้รับเลือกตั้งให้นำคะแนนของแต่ละพรรคการเมืองที่ได้รับการเลือกตั้งมารวมกันทั้งประเทศแล้วคำนวณเพื่อแบ่งจำนวนผู้ที่จะได้รับเลือกของแต่ละพรรคการเมืองเป็นสัดส่วนที่สัมพันธ์กัน โดยตรงกับจำนวนคะแนนรวมข้างต้น โดยให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งซึ่งมีรายชื่อในบัญชีรายชื่อของแต่ละพรรคการเมืองได้รับเลือกตามเกณฑ์คะแนนที่คำนวณ ได้เรียงตามลำดับหมายเลขในบัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองนั้นทั้งนี้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา

สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกวุฒิสภามีจำนวน 150 คนมาจากการเลือกตั้งของแต่ละจังหวัด จังหวัดละ 1 คนรวม 76 คน และมาจากการสรรหาอีก 74 คน รวมมีสมาชิกวุฒิสภาเท่ากับจำนวนที่กล่าวมาข้างต้นสมาชิกวุฒิสภามีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ 6 ปี จะไม่มีการยุบสภาเหมือนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และสมาชิกวุฒิสภาจะดำรงตำแหน่งติดต่อกัน 2 สมัยไม่ได้ หน้าที่สำคัญของสมาชิกวุฒิสภา มีดังนี้

1. การกลั่นกรองกฎหมายสมาชิกวุฒิสภามีอำนาจในการกลั่นกรองกฎหมายโดยสามารถแก้ไขร่างพระราชบัญญัติที่ผ่านการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรได้ เพื่อให้การออกกฎหมายเป็นไปด้วยความรอบคอบ รัดกุม และสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

2. การคุมการบริหารราชการแผ่นดิน มีหน้าที่ควบคุมการบริหารงานของรัฐบาล โดยการตั้งกระทู้ถามรัฐมนตรีหรือตั้งคณะกรรมการไปศึกษางานด้านต่างๆ ให้มีการตรวจสอบฝ่ายบริหาร เพื่อให้มีข้อสังเกต คำแนะนำ และกระตุ้นเตือนรัฐบาล รวมทั้งการแสดงความคิดเห็นเพื่อประกอบ การพิจารณาในการตัดสินใจของรัฐบาล

3. การเลือก การแต่งตั้งให้คำแนะนำ หรือให้ความเห็นชอบ กำหนดบทบาทและอำนาจหน้าที่ให้วุฒิสภากำหนดหน้าที่คัดเลือก แต่งตั้งให้คำแนะนำ หรือให้ความเห็นชอบให้บุคคลดำรงตำแหน่งในองค์การเลือกตั้ง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ เป็นต้น

4. การถอดถอนบุคคลออกจากตำแหน่ง วุฒิสภามีอำนาจหน้าที่ในการถอดถอนบุคคลออกจากตำแหน่ง เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ของบุคคลที่ดำรงตำแหน่งระดับสูง ทั้งด้านบริหาร

นิติบัญญัติ ตูลาการเป็นไปด้วยความระมัดระวัง และเป็นธรรม ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อประชาชน

2. สถาบันบริหารหรือเรียกว่า รัฐบาล คือ ผู้ที่ใช้อำนาจบริหารตามกฎหมายรัฐธรรมนูญ อาจแบ่งแยกผู้ใช้อำนาจบริหาร ได้ดังนี้

1. ประมุขของรัฐ ในปัจจุบันประมุขของรัฐอาจแบ่งออกได้เป็น 2 ฐานะใหญ่ๆ คือ ประมุขของรัฐที่เป็นพระมหากษัตริย์และประมุขของรัฐที่เป็นประธานาธิบดี

2. หัวหน้าฝ่ายบริหาร คือบุคคลที่ดำรงตำแหน่งหัวหน้าทางฝ่ายบริหารอาจมีการเรียกชื่อที่ แตกต่างกันไปในแต่ละประเทศ เช่น หัวหน้าฝ่ายบริหารของประเทศสหรัฐอเมริกา เรียกว่า ประธานาธิบดี หัวหน้าฝ่ายบริหารของประเทศอังกฤษและประเทศไทย เรียกว่า นายกรัฐมนตรี

3. คณะรัฐมนตรี คือคณะบุคคลเป็นผู้ร่วมในการตัดสินใจ ในการบริหารประเทศ บุคคลในคณะรัฐมนตรี จะได้รับการแต่งตั้งให้เป็นรัฐมนตรีประจำกระทรวงและทบวงต่างๆ รัฐมนตรี ที่ประกอบกันเป็นคณะรัฐมนตรี มีความรับผิดชอบในการบริหารราชการอยู่ 2 ประเภท ได้แก่ความรับผิดชอบร่วมกัน และความรับผิดชอบส่วนตัว

4. รัฐมนตรี คือ ผู้ทำหน้าที่ช่วยเหลือและให้คำแนะนำแก่หัวหน้าฝ่ายบริหารการที่ประเทศใดจะยินยอมให้บุคคลในองค์กรบริหารหรือรัฐมนตรีเป็นบุคคลเดียวกับผู้ซึ่งเป็นสมาชิกขององค์กรอื่นที่ผู้ใช้อำนาจธิปไตยส่วนอื่นๆ หรือไม่นั้น ย่อมขึ้นอยู่กับสถานการณ์ของแต่ละประเทศ หากประเทศใดยึดมั่นในทฤษฎีกระจายอำนาจก็จะไม่ยอมให้รัฐมนตรีเป็นบุคคลในองค์กร แต่ถ้าประเทศใดต้องการความมั่นคงในการปฏิบัติหน้าที่ของฝ่ายบริหาร ก็จะยินยอมให้รัฐมนตรีเป็นบุคคลที่มาจากองค์กรที่ใช้อำนาจธิปไตยอื่นๆ ได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งมาจากองค์กรนิติบัญญัติ สำหรับองค์กรบริหารของประเทศไทยตามรัฐธรรมนูญประกอบไปด้วย นายกรัฐมนตรี และ รัฐมนตรี ซึ่งจะประกอบกันเป็นคณะรัฐมนตรี มีหน้าที่ในการบริหารราชการแผ่นดิน

องค์กรบริหารมีอำนาจและหน้าที่ในทุกด้านและทุกสาขา การที่กฎหมายรัฐธรรมนูญใน นานาประเทศได้แบ่งแยกอำนาจธิปไตยออกเป็น 3 สาขา และให้มีองค์กรต่างๆเป็นผู้ใช้อำนาจ นั้นๆ ไม่ได้เป็นการแบ่งแยกอย่างเด็ดขาด ในบางกรณีรัฐธรรมนูญได้มอบให้องค์กรบริหารมีหน้าที่ อำนาจที่จะออกกฎหมายมาใช้บังคับได้ ทั้งๆที่หลักการออกกฎหมายเป็นหน้าที่ขององค์กรนิติ บัญญัติโดยตรงและเนื่องจากองค์กรบริหารเป็นองค์กรซึ่งปฏิบัติหน้าที่ใกล้ชิดกับประชาชนมาก ที่สุดในบางครั้งจะมีเหตุขัดแย้งระหว่างองค์กรบริหารและประชาชนในหลายๆประเทศ จึงมอบ อำนาจตัดสินใจข้อพิพาทในเบื้องต้นให้แก่องค์กรบริหาร เพราะจะได้เป็นการถ่วงดุลข้อพิพาท ต่างๆอาจจะมีการตัดสินใจหรือดำเนินการที่ไม่ทันต่อเหตุการณ์ ดังนั้น รัฐธรรมนูญจึงมอบอำนาจ

พิเศษให้แก่องค์กรบริหาร เพื่อให้องค์กรบริหารสามารถที่จะดำเนินการแก้ไขปัญหา ได้อย่างทันทั่วถึง

3. สถาบันตุลาการ องค์กรตุลาการ เป็นองค์กรซึ่งใช้อำนาจหน้าที่ในทางตุลาการหรืออำนาจหน้าที่ในการพิจารณาตัดสินคดีต่างๆซึ่งถ้าจะมองในด้านของการแบ่งแยกอำนาจธิปไตยแล้วองค์กรตุลาการ ก็มีความสำคัญเท่ากับองค์กรที่ใช้อำนาจนิติบัญญัติ และองค์กรที่ใช้อำนาจบริหาร องค์กรตุลาการได้วิวัฒนาการมาโดยสอดคล้องกับระบบการปกครองของประเทศ

นับตั้งแต่ระบบพระมหากษัตริย์จนถึงระบอบประชาธิปไตย ในการปกครองระบบกษัตริย์นั้นพระมหากษัตริย์เป็นองค์อธิปัตย์ อำนาจทุกอย่างขึ้นอยู่กับพระมหากษัตริย์ทั้งสิ้น แต่การปกครองในระบอบประชาธิปไตย อำนาจธิปไตยจะแบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ นิติบัญญัติ บริหาร และตุลาการในปัจจุบันองค์กรตุลาการได้แบ่งโครงสร้าง ดังนี้

3.1 ศาลยุติธรรม หมายถึงศาลที่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีตามกฎหมายเอกชนหรือคดีแพ่ง หรือคดีเรื่องกระทำผิดทางอาญา หรือกระทำผิดร่วมกับบุคคลที่อยู่ในอำนาจของศาลทหาร ศาลยุติธรรมแบ่งออกเป็น 3 ศาล คือ ศาลชั้นต้น ศาลอุทธรณ์ และศาลฎีกา

3.2 ศาลพิเศษ หมายถึง ศาลที่จัดตั้งขึ้นเพื่อพิจารณาพิพากษาการกระทำผิดทางอาญาของบุคคลบางประเภท เช่น เด็กและเยาวชน ทหาร หรือศาลที่จัดตั้งขึ้นเพื่อพิจารณาพิพากษาคดีเฉพาะเรื่อง เช่น คดีแรงงาน คดีปกครอง เป็นต้น

การเลือกตั้ง

การเลือกตั้งถือเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการปกครองระบอบประชาธิปไตยเพราะเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนที่ต้องการเสนอตัวเข้ารับใช้ส่วนรวม ได้สมัครเข้ารับการเลือกตั้งรวมทั้งประชาชนที่ไม่สามารถเข้าไปใช้สิทธิใช้เสียงในสภาก็สามารถเลือกตั้งบุคคลเข้าไปใช้สิทธิแทนตนได้ตามระบอบประชาธิปไตยนับเป็นการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนทั้งประเทศที่สามารถใช้สิทธิได้อย่างเสรีภาพ³⁹

การเลือกตั้งเป็นการแสดงเจตนาของประชาชนในการเลือกผู้แทนเข้าไปทำหน้าที่แทนตน การเลือกตั้งจึงถือได้ว่าเป็นหัวใจสำคัญของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ที่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครอง โดยมีสิทธิเลือกผู้แทนเข้าไปกำหนดนโยบายในการบริหารประเทศจึงเป็นการแสดงให้เห็นว่าอำนาจอธิปไตยนั้นเป็นของปวงชนแท้จริง

³⁹ จักรกริช ใจดี, ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาธิปไตยของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ อ่างใน ปิยะวุฒ กุลนสิน, ความรู้ของพระสงฆ์ในด้านการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย : ศึกษาเฉพาะกรณีพระสงฆ์ในอำเมืองเชียงใหม่, อ่างแล้ว, หน้า 32-34.

ประเภทของการเลือกตั้ง ในการแบ่งประเภทของการเลือกตั้ง มีการแบ่งได้หลายประเภท ขึ้นอยู่กับเกณฑ์ที่นำมาพิจารณาในที่นี้ขอแบ่งออกเป็น 2 ประเภทโดยแยกพิจารณาจากวิธีการออกเสียงลงคะแนนได้แก่

1. การเลือกตั้งทางตรง เป็นการเลือกตั้งที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งมีการออกเสียงลงคะแนนเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งโดยตรง กล่าวคือไม่ต้องมีการเลือกผู้ใดไปทำหน้าที่แทน เช่น การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประเทศไทยในปัจจุบัน

2. การเลือกตั้งทางอ้อม เป็นการเลือกตั้งที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งมีการออกเสียงเลือกบุคคลขึ้นมาเป็นตัวแทนชั้นหนึ่งก่อน เพื่อให้ผู้แทนนี้ไปออกเสียงลงคะแนนเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งอีกครั้งหนึ่ง ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของไทย ที่ใช้ในการเลือกตั้งทางอ้อมมีเพียงครั้งเดียวเท่านั้น คือ การเลือกตั้งทั่วไปครั้งแรกเมื่อวันที่ 15 พฤศจิกายน 2476 โดยราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งจะทำการเลือกผู้แทนตำบลก่อนเพื่อให้ผู้แทนตำบลไปทำการคัดเลือกผู้แทนราษฎรในแต่ละจังหวัดอีกครั้งหนึ่ง⁴⁰

การเลือกตั้งเป็นกิจกรรมทางการเมืองที่สำคัญของระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย เป็นวิธีการคัดเลือกบุคคลโดยการลงคะแนนเสียงเพื่อให้ได้ผู้แทนของปวงชนเข้าไปทำหน้าที่ในรัฐสภาหรือใช้อำนาจอธิปไตยแทนตน ประโยชน์ของการเลือกตั้ง มีดังนี้

1. ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการปกครอง
2. ได้เปลี่ยนแปลงอำนาจทางการเมืองโดยสันติวิธี
3. ได้ตัวแทนของปวงชนไปทำหน้าที่รักษาผลประโยชน์ และพัฒนาความเจริญก้าวหน้า

ให้แก่สังคมและประเทศชาติ

การเลือกตั้งที่ดีต้องมีหลักการที่สำคัญ ดังนี้

1. หลักการเลือกตั้งที่บริสุทธิ์ยุติธรรมทุกฝ่ายต้องปฏิบัติตามกฎหมายอย่างเคร่งครัดไม่ทุจริต หรือ โกงการเลือกตั้ง เช่น ไม่ใช้เงินซื้อเสียง ไม่แจกสิ่งของ หรือ ให้อามิสสินจ้างรางวัลใดๆ ทั้งสิ้นไม่ใช้อิทธิพลของทางราชการบีบบังคับให้ฝ่ายตนได้เปรียบ

2. หลักการเลือกตั้งอย่างเป็นอิสระ ประชาชนไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงได้อย่างอิสระไม่ถูก บังคับขู่เข็ญ การลงคะแนนเสียงต้องใช้วิธีลับ แต่การนับคะแนนต้องเปิดเผย

3. หลักการลงคะแนนโดยสะดวก เช่น แบ่งเขตเลือกตั้งที่ชัดเจนมีหน่วยลงคะแนนเสียงเลือกตั้งใกล้บ้านใช้บัตรลงคะแนนและขั้นตอนวิธีการที่สะดวกและเข้าใจง่าย เป็นต้น

---

⁴⁰ คณาจารย์ภาควิชารัฐศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์ สถาบัน OPINION, กลุ่มรัฐศาสตร์-รัฐประศาสนศาสตร์, อ้างใน เรื่องเดียวกัน, หน้า 34-35.

4. หลักการเลือกตั้งตามกำหนดเวลา เช่น กำหนดให้มีการเลือกตั้งทุกๆ 4 ปี เมื่อถึงเวลาที่กำหนดให้จัดดำเนินการเลือกตั้งให้เป็นไปตามเวลานั้น

5. หลักการเลือกตั้งอย่างเสมอภาค หมายถึงประชาชนทุกคนมีสิทธิในการออกเสียงเลือกตั้งอย่างเท่าเทียมกัน โดยไม่มีข้อจำกัดในเรื่องเพศ เชื้อชาติ ศาสนา ระดับการศึกษา หรือฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม

ปัจจัยเศรษฐกิจกับการพัฒนาการเมือง

นักวิชาการหลายท่านเห็นว่า ประชาธิปไตยมีสหพันธ์ในทางบวกกับการพัฒนาเศรษฐกิจ ขณะที่หลักฐานมากพอสมควรบ่งชี้ว่า หนทางที่ประชาธิปไตยจะเจริญยั่งยืนไม่ไหลไปสู่การปกครองแบบอำนาจนิยมหรือเผด็จการนั้น มักเกิดในประเทศที่มีระดับการพัฒนาเศรษฐกิจสูงพอสมควร ที่เป็นเช่นนี้เพราะการพัฒนาทางเศรษฐกิจมีผลกระทบต่อลักษณะของเหล่าพลเมืองและโครงสร้างทางสังคม กล่าวคือ การรู้หนังสือและการศึกษาที่กระจายทั่วถึงมากขึ้นนำมาซึ่งเหล่าผู้มีสิทธิออกเสียงที่มีวุฒิภาวะหรือความเป็นผู้ใหญ่มากขึ้น มีสาระความรู้มากขึ้น เกิดชนชั้นกลางที่ขยายตัวและแสดงบทบาททางเทคนิควิชาชีพหลากหลาย กลุ่มคนเหล่านี้จักเป็นพลังต้านทานรูปแบบการปกครองแบบอำนาจนิยม นอกจากนี้กระบวนการพัฒนาเศรษฐกิจจะช่วยให้สังคมมีความสลับซับซ้อนมากยิ่งขึ้น นั่นคือมีกลุ่มองค์กร สมาคม ที่จัดตั้งขึ้นด้วยตนเองและมีความมั่นใจในตนเองในการปกป้องความเป็นอิสระของตนจากการแทรกแซงของรัฐบาลทั้งหลายและมากขึ้นกว่าเดิม⁴¹

ตัวอย่าง กรณีการศึกษาของนักวิชาการต่างๆ เช่น Lipset และHuntington พบว่า การพัฒนาเศรษฐกิจที่ยั่งยืนนำไปสู่การเกิดขึ้นของประชาธิปไตย และประชาธิปไตยที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับปัจจัยอื่นๆ จะส่งผลสะท้อนกลับทำให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน เนื่องจาก

ประการแรก การพัฒนาเศรษฐกิจจะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางสังคม กล่าวคือก่อให้เกิดชนชั้นกลางที่มีจำนวนมากพออันจะเป็นฐานสำคัญของประชาธิปไตย

ประการที่สอง การพัฒนาทางเศรษฐกิจจะก่อให้เกิดค่านิยมทางการเมืองแบบใหม่ที่ไม่ค่อยมักปรากฏให้เห็นในประเทศที่มีการพัฒนาทางการเมืองต่ำ เช่น การให้ความสำคัญกับสิทธิเสรีภาพส่วนบุคคล การให้โอกาสในการแสวงหาทางเลือกใหม่ๆ ในชีวิต การที่ปัจเจกชนแต่คนมีอิสระเป็นเอกเทศ ไม่ต้องพึ่งพาคนอื่น เป็นต้น ซึ่งค่านิยมเหล่านี้มีส่วนช่วยสนับสนุนประชาธิปไตยทั้งสิ้น

⁴¹ พรอัมรินทร์ พรหมเกิด, สังคมวิทยาการเมือง, (ขอนแก่น : โรงพิมพ์คลังนานา, 2545), หน้า 110 -111.

ประการที่สาม การพัฒนาทางเศรษฐกิจจะทำให้คนในสังคมมีระดับการศึกษาสูงขึ้น เมื่อพลเมืองแต่ละคนมีการศึกษาดีขึ้น จะทำให้เกิดการรับรู้ ตระหนักและตื่นตัวในเรื่องสิทธิเสรีภาพ และเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองมากขึ้น และยิ่งคนชั้นกลางสามารถพึ่งพาตนเองทางเศรษฐกิจได้ด้วยแล้ว จะยิ่งทำให้พลเมืองเหล่านี้ไม่ยอมให้สังคมปิดหูปิดตา ไม่ยอมให้ผู้ปกครองทำอะไรตามใจชอบ โดยไม่ฟังเสียงของตน และคนเหล่านี้ก็จะมีวิธีปกป้องสิทธิของตนในกระบวนการทางการเมืองมากขึ้น

ประการที่สี่ การพัฒนาที่นำไปสู่ความมั่งคั่งและร่ำรวย จะทำให้ภาคธุรกิจเอกชนมีทรัพยากรมากพอที่จะเป็นอิสระจากรัฐ ยิ่งเป็นสังคมที่มีชนชั้นกลางเป็นฝ่ายที่มีจำนวนมากที่สุดในสังคม คนเหล่านี้จะรวมตัวกันเป็นประชาสังคม (Civil society) ที่เข้มแข็ง สามารถคานอำนาจกับทั้งของรัฐและธุรกิจขนาดใหญ่ได้ อันจะนำไปสู่ประโยชน์สูงสุดท้ายของการพัฒนา ก็คือ การพัฒนาเศรษฐกิจระบบเปิด ซึ่งจะทำให้สังคมเชื่อมโยงระหว่างประเทศแล้วทำให้เกิดการหมุนเวียนของข้อมูลข่าวสารและการลงทุนแบบเปิด และทำให้การปกครองและการตัดสินใจแบบปิดของผู้มีอำนาจรัฐทำไม่ได้ หรือทำได้ยากขึ้น

คุณค่าของประชาธิปไตย

1. คุณค่าต่อบุคคล ระบบนี้ให้คุณค่าแก่บุคคลโดยมองว่าบุคคลมีเสรีภาพและเท่าเทียมกันในศักดิ์ศรีและความเป็นคน การที่คนจะมีเสรีภาพได้อย่างแท้จริง หมายความว่าคนจะต้องไม่ตกอยู่ภายใต้การควบคุมของผู้อื่นเพราะประชาธิปไตยเป็นรูปแบบของการปกครองที่ยึดถือว่าอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน และประชาชนเป็นผู้ปกครองเอง การที่ประชาชนจะปกครองตนเองได้ จะต้องมีความเสรีภาพอย่างแท้จริง ประชาธิปไตยรับในคุณค่าของบุคคล โดยให้เสรีภาพทางการเมืองและเสรีภาพในการพูด เขียนและวิพากษ์วิจารณ์ด้วยเสรีภาพในเมืองได้แก่เสรีภาพในการเลือกผู้แทน เพื่อที่จะไปทำหน้าที่หรือแสดงเจตนารมณ์แทนประชาชนและมีความเท่าเทียมกันคือ ประชาชนแต่ละคนต่างมีคะแนนเสียง 1 เสียง ไม่ว่าจะเป็นครัฐหรือจาก ส่วนเสรีภาพในการพูด เช่นวิพากษ์วิจารณ์นั้นเป็นสิ่งควบคู่กับเสรีภาพทางการเมืองคือถ้ารัฐบาลให้เสรีภาพแก่ประชาชนในการเลือกตั้ง แต่ไม่ให้ประชาชนพูด เขียน หรือวิพากษ์วิจารณ์โดยเสรีแล้วประชาชนก็จะไม่มีโอกาสได้แสดงออกให้รัฐบาลหรือรัฐสภา ได้รับทราบความต้องการของประชาชน เมื่อเป็นเช่นนี้ประชาธิปไตยก็จะไร้ความหมาย เสรีภาพในการพูด การเขียนและการวิพากษ์วิจารณ์นี้หมายรวมถึงการที่รัฐเปิดช่องทางให้ประชาชนได้แสดงออกซึ่งความคิดเห็นในด้านต่างๆต่อนโยบาย ตลอดจนการดำเนินงานของรัฐอีกด้วย และเป็นตัวควบคุมหรือตัวกระตุ้นอย่างหนึ่งที่จะทำให้การดำเนินงานได้ ทำไปเพื่อผลประโยชน์ของส่วนรวมจริงๆ มากกว่าที่จะกระทำเพื่อผลประโยชน์ของคนบางคนบางกลุ่ม

2. คุณค่าต่อสังคม สังคมประชาธิปไตยนั้นเป็นสังคมที่เชื่อมั่นในศักดิ์ศรีของเพื่อนมนุษย์มีความไว้วางใจซึ่งกันและกัน ประชาชนเป็นผู้มีเหตุผลรู้จักคิดอย่างมีวิจารณญาณ มีความเต็มใจที่จะประนีประนอมผ่อนปรนให้กันและกัน มีน้ำใจเป็นนักกีฬา และพร้อมที่จะยอมรับการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ สังคมที่ประกอบไปด้วยบุคคลที่มีวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตย จึงได้ชื่อว่าเป็นสังคมที่มีคุณค่า เป็นสังคมที่น่าอยู่อาศัย

อุดมการณ์ของประชาธิปไตย

การปกครองระบอบประชาธิปไตย นอกจากจะประกอบไปด้วยรูปแบบการปกครองที่เป็นประชาธิปไตยแล้ว ยังเกี่ยวโยงไปถึงอุดมการณ์ของสังคม ตลอดจนวิถีชีวิตของประชาชนในประเทศนั้นๆด้วยว่าจะต้องเป็นประชาธิปไตยโดยแท้จริง จึงจะจรโลงความเป็นประชาธิปไตยได้ตลอดไป และยังผลประโยชน์ที่ได้ให้เป็นของประชาชนส่วนใหญ่ในแผ่นดินได้อย่างแท้จริง ซึ่งอุดมการณ์ของประชาธิปไตยจะต้องมีลักษณะดังต่อไปนี้⁴²

1. มีความศรัทธาในความสามารถของมนุษย์ ศรัทธาในสติปัญญาในการที่มนุษย์สามารถทำงานร่วมกันและความสามารถของมนุษย์ที่รู้จักใช้เหตุผลในการตัดสินใจ และยึดหลักเหตุผลด้วยวิธีทดลองค้นคว้าทางวิทยาศาสตร์

2. เชื่อในสิทธิเสรีภาพที่แสดงความคิดเห็น ยอมให้ทุกฝ่ายเสนอข้อเท็จจริง มีเหตุผลและความคิดเกี่ยวกับปัญหาที่กำลังพิจารณาเสียก่อนแล้วจึงร่วมกันตัดสินใจ นับว่าเป็นวิธีที่ดีที่สุด ซึ่งแต่ละคนมีเสรีภาพทางความคิด เสรีภาพในการพูด การพิมพ์และการรวมกลุ่มจัดตั้งสมาคม ตลอดจนพรรคการเมือง

3. เชื่อว่ามนุษย์ทุกคนมีความเท่าเทียมกัน มีความเสมอภาคกันตามกฎหมาย และทางการเมือง กล่าวคือ ทุกคนควรได้รับการปฏิบัติจากเจ้าหน้าที่ของรัฐและกฎหมายโดยเท่าเทียมกัน ไม่แยกว่าเพศใด มีถิ่นกำเนิดอย่างไรและมีฐานะทางเศรษฐกิจสังคมเช่นใด

4. ให้เอกชนทำกิจกรรมและดำเนินชีวิตในด้านต่างๆด้วยตนเอง โดยรัฐแทรกแซงน้อยที่สุด รัฐควรเข้าไปมีบทบาทในการจัดระเบียบสังคมของคนก็ต่อเมื่อกิจกรรมนั้น ที่เอกชนไม่สามารถดำเนินการหรือตกลงกันได้เท่านั้น

⁴² สิบตำรวจโทสมบูรณ์ ใจมั่น, ทศนคติของประชาชนลาวในพื้นที่จังหวัดเลยที่มีต่อระบอบประชาธิปไตยของไทย, วิทยานิพนธ์ศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย), 2552, หน้า 26.

5. เชื่อว่ารัฐเป็นเพียงอุปกรณ์ที่ช่วยให้คนบรรลุถึงความสมบูรณ์ของรัฐ รัฐจะอยู่ได้ก็ด้วยเป้าหมายที่จะคุ้มครองชีวิต ทรัพย์สิน ดังนั้นประชาชนมีสิทธิที่จะทำการต่อต้านรัฐบาลที่ไม่สามารถปฏิบัติตามจุดมุ่งหมายดังกล่าวได้

6. เคารพในการตัดสินใจหรือมติของเสียงส่วนมากและพิทักษ์ความคิดเห็นและผลประโยชน์ของเสียงส่วนน้อย

7. เชื่อว่าอำนาจการปกครองของรัฐบาลเกิดขึ้นจากการยินยอมของประชาชน รัฐบาลที่ชอบธรรมคือรัฐบาลที่เป็นตัวแทนของประชาชนและทำประโยชน์เพื่อประชาชนเป็นหลัก

สรุปได้ว่าหลักการประชาธิปไตยที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้นนั้นหลักการที่สำคัญคืออำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชนประชาชนเป็นเจ้าของอำนาจอย่างแท้จริงทุกคนมีสิทธิเสรีภาพในการเลือกตั้งมีความเสมอภาคในด้านกฎหมายและการปกครองในระบอบประชาธิปไตยต้องยึดหลักเสียงข้างมากและเคารพเสียงข้างน้อย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกศึกษาในประเด็นแนวคิดเกี่ยวกับมุมมองทางการเมืองการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของครูศูนย์ประสานงานอนุบาลขอนแก่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น ซึ่งมีหลักการสำคัญของระบอบประชาธิปไตยที่สำคัญ คือ

1. หลักอำนาจอธิปไตยของปวงชน หมายถึง อำนาจสูงสุดมาจากประชาชน ประชาชนเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตย ประชาชนจึงมีอำนาจในการกำหนดตัวผู้ปกครอง ได้แก่ผู้แทนราษฎร รวมถึงนายกรัฐมนตรี ทั้งแต่งตั้งและถอดถอนโดยผ่านผ่านกระบวนการเลือกตั้ง ประชาชนมีสิทธิเสรีภาพในการเลือกตั้ง ประชาชนสามารถเสนอความต้องการและเลือกนโยบายได้ด้วยตัวเอง นั่นคือมอบอำนาจให้ผู้แทนราษฎรซึ่งเป็นตัวแทนของตนเองเข้าไปทำหน้าที่แทน

2. หลักเสรีภาพ หมายถึง อำนาจการตัดสินใจด้วยตนเองของมนุษย์ ที่จะเลือกดำเนินพฤติกรรมของตนเอง มีอิสรภาพ เสรีภาพในการใช้สิทธิเลือกตั้ง และถอดถอนผู้ปกครอง มีเสรีภาพในการคิด เขียน วิจัยนโยบายของรัฐบาลในการปฏิบัติหน้าที่ มีเสรีภาพในการชุมนุมเรียกร้องสิทธิความเป็นธรรม มีเสรีภาพในการนับถือศาสนา มีเสรีภาพในการเลือกถิ่นที่อยู่ ในการประกอบอาชีพที่สุจริต และมีเสรีภาพในการเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินที่ตนเองมีอยู่

3. หลักความเสมอภาค หมายถึง ความเท่าเทียมกันของมนุษย์ในการที่จะกระทำใดๆที่อยู่ในขอบเขตของกฎหมาย การยอมรับในความแตกต่างด้านความสามารถของบุคคล ความเสมอภาคทางการเมือง คือการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ความเสมอภาคทางเศรษฐกิจ ได้แก่โอกาสในการแสวงหาผลกำไรจากการค้าขายที่สุจริต ความเสมอภาคทางสังคม คือการได้รับบริการในด้านต่างๆจากรัฐ เช่น เรื่องการศึกษา การสาธารณสุข สวัสดิการ สวัสดิภาพ อย่างเท่าเทียมกัน

4. **หลักกฎหมาย** หมายถึง กฎหมายที่บัญญัติขึ้นมาเพื่อใช้ตอบสนองผลประโยชน์กับคนหมู่มาก หรือคนส่วนใหญ่ของประเทศ การปกครองในระบบประชาธิปไตยจึงถือว่าหลักกฎหมายจะต้องมีความชอบธรรม หมายความว่าผู้แทนราษฎรที่ประชาชนเลือกเข้าไปทำหน้าที่แทนคนในสภา เป็นผู้ออกกฎหมาย และกฎหมายจะต้องบังคับใช้กับประชาชนทุกคนอย่างเสมอภาค เท่าเทียมกัน และประชาชนจะต้องได้รับการคุ้มครองจากกระบวนการทางกฎหมายโดยเท่าเทียมกัน กล่าวคือ ทั้งโจทก์และจำเลยจะต้องมีสิทธิที่จะปกป้องตนเองตามกระบวนการยุติธรรม

5. **หลักเสียงข้างมาก** หมายถึง กระบวนการตัดสินใจที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของการปกครองโดยใช้เกณฑ์เสียงข้างมากในการตัดสินใจ แต่ในขณะเดียวกันเราต้องเคารพสิทธิเสียงข้างน้อยด้วย เช่น การร่างกฎหมายฉบับต่างๆ ที่ออกมาเป็นกฎหมายบังคับใช้ก็ต้องผ่านความเห็นชอบจากรัฐสภา โดยยึดเอาจากมติเสียงส่วนใหญ่ ในสังคม ในชุมชน หมู่มาก หมุน้อยก็ตามเมื่อมีปัญหาใดๆ เกิดขึ้นก็ต้องยึดหลัก คือใช้เกณฑ์ส่วนใหญ่ตัดสินใจเพื่อให้ปัญหายุติไปได้ สังคมจึงจะสงบสุข ในประเด็นความสำคัญของพรรคการเมือง รวมทั้งความชอบธรรม (Legitimacy) และความมีประสิทธิภาพ (Effectiveness) ผลดีและผลเสียของระบอบประชาธิปไตย และเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามในการวิจัย และพัฒนาระบอบประชาธิปไตยให้เจริญยิ่งขึ้นไป

2.3 สภาพพื้นที่ที่ศึกษา

โรงเรียนที่ทำการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ โรงเรียนอนุบาลขอนแก่นสังกัดศูนย์ประสานงานอนุบาลขอนแก่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1

2.3.1 ประวัติโรงเรียนอนุบาลขอนแก่นโดยสังเขป

โรงเรียนอนุบาลขอนแก่น เดิมสังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการก่อตั้งเมื่อวันที่ 24 มิถุนายน 2497 มีพื้นที่ 7 ไร่ 2 งาน 94 ตารางวา

ในเดือน ธันวาคม 2497 ปีเดียวกัน ได้ก่อสร้างอาคารเรียนหลังแรก และบ้านพักครู 1 หลัง พร้อมห้องน้ำห้องส้วม เปิดรับนักเรียนครั้งแรกจำนวน 20 คน ในชั้นอนุบาลปีที่ 1 นักเรียนส่วนมากเป็นบุตรหลานของข้าราชการในจังหวัดขอนแก่น ในขณะที่ก่อสร้างอาคารหลังแรกอยู่นั้น ได้ขอใช้ห้องประชุมของโรงเรียนสนามบินเป็นห้องเรียนชั่วคราว โดยมีนางเรณู ภาวะจิตติ ดำรงตำแหน่งครูใหญ่เป็นคนแรก

ในปี 2520 ได้เปลี่ยนสังกัดใหม่ ขึ้นตรงต่อกองการประถมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

ในวันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ.2523 ได้โอนมาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

ปัจจุบันมีอาคารเรียนถาวรทั้งหมดจำนวน 6 หลังและอาคารประกอบจำนวน 4 หลัง

2.3.2 ที่ตั้งและอาณาเขต

ตั้งอยู่ที่ 34/1ถนนประชาสโมสร อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น

ทิศเหนือ ตรงกันข้ามสำนักงานอัยการจังหวัดขอนแก่น

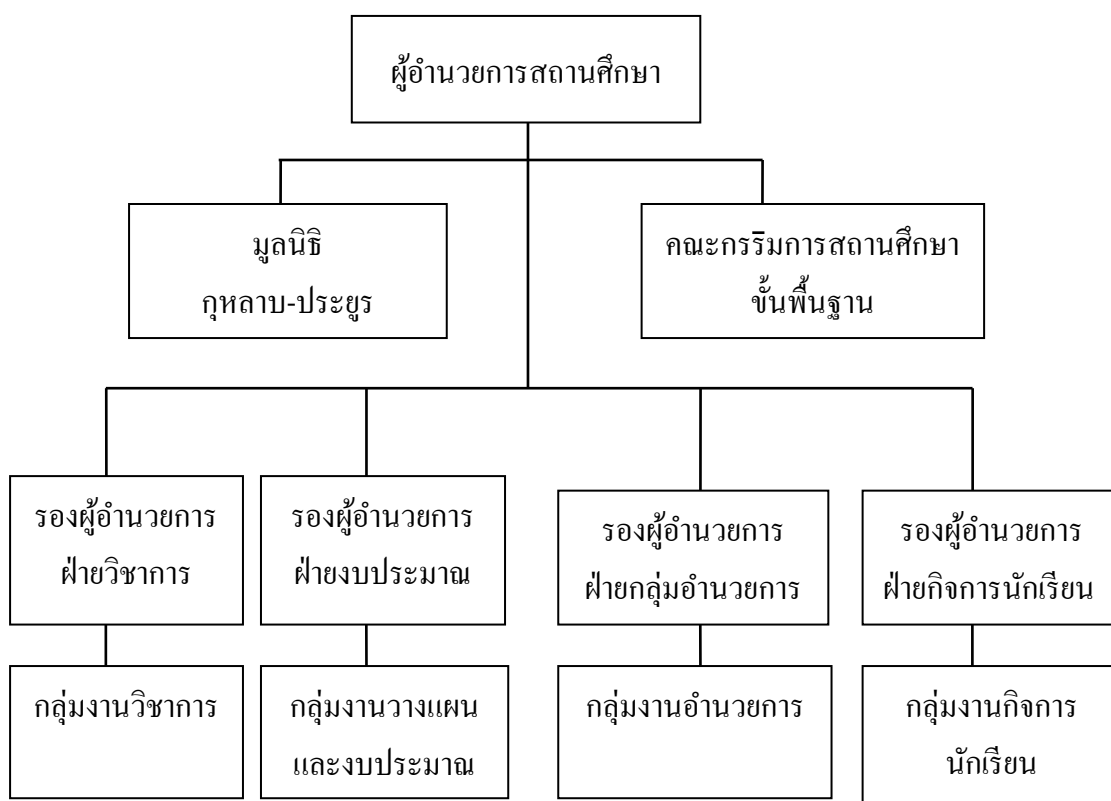
ทิศใต้ ตรงกันข้ามกับโรงแรมรสสุคนธ์ และเชื่อมกับร้านศึกษากันท์ขอนแก่น

ทิศตะวันออก ติดกับโรงเรียนสนามบิน อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น

ทิศตะวันตก ตรงกันข้ามกับสวนรัชดานุสรณ์และเชื่อมกับศาลากลางจังหวัด

โรงเรียนอนุบาลขอนแก่น เป็นโรงเรียนอยู่ในสังกัดศูนย์ประสานงานอนุบาลขอนแก่น เขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 มีจำนวน 1 โรงเรียน เนื่องจากเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่

**โครงสร้างการบริหารสถานศึกษา
(ศูนย์ประสานงานอนุบาลขอนแก่น)**

แผนภาพที่ 2.1 โครงสร้างการบริหาร

การบริหารจัดการ นายอภิชาติ นานาเลห์ เป็นผู้อำนวยการสถานศึกษาคนปัจจุบัน และมีรองผู้อำนวยการอีก 4 สายงาน ดังนี้

- 1.รองฝ่ายวิชาการ-กลุ่มงานวิชาการ นางศิริลักษณ์ พิมพ์พงษ์
- 2.รองฝ่ายแผนงานและงบประมาณ-กลุ่มแผนงานและงบประมาณ นายโมรี สวัสดิ์ควอ
- 3.รองฝ่ายอำนวยการ- กลุ่มงานอำนวยการ นายวิฑูรย์ เรืองศิริวัฒนกุล
- 4.รองฝ่ายกิจการนักเรียน- กลุ่มงานกิจการนักเรียน นายไชยขง หมั่นหน้า

เปิดทำการเรียนการสอน ตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาลถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ในปีการศึกษา 2554 มีจำนวนนักเรียนและบุคลากรปฏิบัติหน้าที่ ดังต่อไปนี้

จำนวนประชากรนักเรียน 3,600 คน

จำนวนประชากรครูตามตำแหน่ง 143 คน

พนักงานราชการจำนวน 1 คน

ครูพี่เลี้ยงจำนวน 14 คน

ครูอัตราจ้างจำนวน 8 คน

ครูสอนโปรแกรมพิเศษชาวต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษและภาษาจีน) ดังนี้

ครูสอนภาษาอังกฤษจำนวน 14 คน

ภาษาจีนจำนวน 4 คน

นักการภารโรงจำนวน 3 คน

ประชากรที่ทำการศึกษาคั้งนี้คือครู โรงเรียนอนุบาลขอนแก่น สังกัดศูนย์ประสานงานอนุบาลขอนแก่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น

วิสัยทัศน์ของโรงเรียนอนุบาลขอนแก่น

ภายในปี 2555 โรงเรียนอนุบาลขอนแก่นมุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน มีศักยภาพเป็นพลโลก ผลิตงานอย่างสร้างสรรค์ รับผิดชอบต่อสังคมโลก เป็นมนุษย์ที่มีความสมบูรณ์ ทั้งร่างกายความรู้ คุณธรรม ยึดมั่นการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข สามารถสื่อได้อย่างน้อยสองภาษา ถ้าหน้าทางความคิด มุ่งเน้นความเป็นเลิศทางวิชาการ สู่มাত্রฐานสากลบนพื้นฐานความเป็นไทย

ปรัชญาของโรงเรียนอนุบาลขอนแก่น

ปัญญาเลิศ เชิดชูคุณธรรม นำทักษะการคิด ดวงจิตมีสุนทรียภาพ

อัตลักษณ์ของโรงเรียนอนุบาลขอนแก่น

เป็นโรงเรียนที่ส่งเสริมศักยภาพผู้เรียนสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ

ความสำเร็จของโรงเรียนในรอบปี

ปี 2547 โรงเรียนดีเด่นพระราชทาน ระดับก่อนประถมศึกษาขนาดใหญ่

ปี 2553 สถานศึกษาจัดกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน ดีเด่น อันดับ 1 ระดับประเทศ

ปี 2554 รางวัลเหรียญทองรองชนะเลิศ อันดับ 1 ระดับประเทศเพลงคุณธรรม งาน ศิลปะ หัตถกรรมนักเรียน ครั้งที่ 61 จังหวัดอุดรธานี

ปีการศึกษา 2554 ผลการประเมินคุณภาพจาก สมศ. ครั้งที่ 3 อยู่ในระดับดีมาก

เบอร์โทรศัพท์ที่สามารถติดต่อได้ 043-332334 และ โทรสาร 043-326579

2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ลิปตำรวจเอกโกศล อดทน ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ทักษะคิดทางการเมืองในระบบอบ ประชาธิปไตย ของเจ้าหน้าที่ศูนย์สืบสวนสอบสวนตำรวจภูธรภาค 4 ผลการวิจัยเชิงพรรณนาพบ ว่าระดับความรู้ทางการเมืองในระบบอบประชาธิปไตย, ปัจจัยสิ่งแวดล้อมทางการเมืองและทักษะคิด การเมืองในระบบอบประชาธิปไตย อยู่ในระดับสูง คุณลักษณะส่วนบุคคล ด้านระดับการศึกษา มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับทักษะคิดทางการเมืองในระบบอบประชาธิปไตย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 ส่วนเพศ อายุ อาชวราชการ สถานภาพสมรส ช้นยศและลักษณะงานที่ปฏิบัติมี ความสัมพันธ์กับทักษะคิดทางการเมืองในระบบอบประชาธิปไตยอย่างมีนัย สำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 ส่วนความรู้ทางการเมืองในระบบอบประชาธิปไตย มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับทักษะคิดทาง การเมืองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และปัจจัยสิ่งแวดล้อมทางการเมืองเชิงบวกกับ ทักษะคิดทาง การเมืองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ส่วนทักษะคิดทางการเมืองหรือความ คิดเห็นทางการเมืองในระบบอบประชาธิปไตยโดยภาพรวมทั้ง 5 ด้านคือ ด้านหลักอำนาจธิปไตย ด้านหลักเสรีภาพ ด้านหลักความเสมอภาค ด้านหลักกฎหมาย และด้านหลักเสียงข้างมาก ใน ภาพรวมอยู่ในระดับสูง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.09 และปัจจัยสิ่งแวดล้อมทางการเมืองมีความสัมพันธ์เชิง บวกกับทักษะคิดทางการเมืองในระบบอบประชาธิปไตย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05⁴³

⁴³ ลิปตำรวจเอกโกศล อดทน, ทักษะคิดทางการเมืองในระบบอบประชาธิปไตย:ศึกษาเฉพาะ กรณีเจ้าหน้าที่ศูนย์สืบสวนสอบสวนตำรวจภูธรภาค 4, สารนิพนธ์ศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย), 2549, 132 หน้า.

ปิยะวุฒิ กลิ่นชื่น ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ความรู้ของพระสงฆ์ในด้านการเมืองการปกครองในระบบประชาธิปไตย : ศึกษาเฉพาะกรณีพระสงฆ์ในอำเภอเมืองเชียงใหม่ พบว่าพระสงฆ์ที่มีความรู้ด้านการเมืองการปกครองในระบบประชาธิปไตยเป็นอย่างดี คือพระสงฆ์ที่สนใจติดตามข่าวสารทางสื่อมวลชนต่างๆ เช่นหนังสือพิมพ์ วิทยุโทรทัศน์ วารสารทางด้านการเมืองและเคยเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง ดีกว่าพระสงฆ์ที่ไม่สนใจติดตามข่าวสารการเมือง ส่วนปัจจัยส่วนบุคคลของพระสงฆ์ ได้แก่ อายุ พรรษา และระดับการศึกษาก็มีความสัมพันธ์กับความรู้ความเข้าใจทางการเมืองการปกครองในระบบประชาธิปไตย อย่างมี นัยสำคัญที่ .05 เช่นกัน⁴⁴

ลิขิตารวโจทสมบุญ ใจมัน ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ทักษะคิดของประชาชนลาวในพื้นที่จังหวัดเลย ที่มีต่อระบอบประชาธิปไตยของไทยทั้งโดยรวมและรายด้าน พบว่าประชาชนลาวมีทัศนคติต่อระบอบประชาธิปไตยของไทยอยู่ในระดับเห็นด้วย ด้านที่มีทัศนคติเห็นด้วยสูงสุดคือด้านหลักอำนาจธิปไตย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.10 ส่วนด้านที่มีทัศนคติเห็นด้วยต่ำสุดคือด้านกฎหมาย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.04 ที่เป็นเช่นนี้ผู้วิจัยอภิปรายว่า เนื่องจากคนลาวที่อยู่จังหวัดเลยยังไม่เข้าใจกฎหมายไทยที่ดีพอ แต่เมื่อมองภาพรวมทั้ง 5 ด้าน คือด้านหลักอำนาจธิปไตย ด้านหลักเสรีภาพ ด้านหลักความเสมอภาค ด้านหลักความกฎหมาย และด้านหลักเสียงข้างมากโดยภาพรวมประชาชนลาวมีระดับทัศนคติความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วย มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.07 ส่วนด้านปัจจัยส่วนบุคคลจำแนกตามอายุ ผู้วิจัยพบว่าประชาชนลาวอายุต่างกันมีทัศนคติที่มีต่อระบอบประชาธิปไตยไทยโดยภาพรวมทั้ง 5 ด้าน มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนอาชีพต่างกันพบว่าประชาชนลาวมีทัศนคติต่อระบอบประชาธิปไตยไทย ทั้ง 5 ด้านไม่แตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ .05⁴⁵

---

⁴⁴ปิยะวุฒิ กลิ่นชื่น, ความรู้ของพระสงฆ์ในเรื่องการเมืองการปกครองในระบบประชาธิปไตย, สารนิพนธ์ศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย), 2551, 110 หน้า.

⁴⁵สมบุญ ใจมัน, ทักษะคิดของประชาชนลาวในพื้นที่จังหวัดเลยที่มีต่อระบอบประชาธิปไตยไทย, สารนิพนธ์ศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย), 2552, 108 หน้า.

ปณิธิ สุวรรณปิณฑะ ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ทักษะคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของเยาวชนในสถานสงเคราะห์ : ศึกษากรณีบ้านปากเกร็ดและบ้านราชวิถี ผลการวิจัยพบว่า เยาวชนส่วนใหญ่มีทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตยในระดับปานกลาง เพศ และความรู้พื้นฐานทางการเมืองแบบประชาธิปไตย มีความสัมพันธ์กับทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของเยาวชน ส่วนอายุ ระดับชั้นเรียน การเข้าร่วมกิจกรรมของของสถานศึกษา การอบรมกลุ่มเกลาทางการเมือง การรับรู้ข่าวสารทางการเมืองและความสำนึกทางการเมือง ไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของเยาวชน⁴⁶

สมชัย ไตรพิทยากุล ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ทักษะคติของนายทหารนักเรียนโรงเรียนเสนาธิการทหารเรือที่มีต่อการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ผลการวิจัยพบว่านายทหารนักเรียนโรงเรียนเสนาธิการทหารเรือ มีทัศนคติต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตยในระดับปานกลาง ตัวแปรด้านภูมิตำเนาเดิมและระยะเวลาในการรับราชการทหาร มีผลต่อทัศนคติการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ส่วนตัวแปร ด้านอายุ เงินเดือน ภูมิหลังทางการศึกษา สายการปฏิบัติงาน ความสนใจข่าวสารบ้านเมืองการปกครองและการผ่านการอบรมความรู้เรื่องประชาธิปไตย ไม่มีผลต่อทัศนคติ⁴⁷

---

⁴⁶ ปณิธิ สุวรรณปิณฑะ, ทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของเยาวชนในสถานสงเคราะห์ : ศึกษาเฉพาะกรณีบ้านปากเกร็ดและบ้านราชวิถี, *วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต*, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์), 2546, 109 หน้า.

⁴⁷ สมชัย ไตรพิทยากุล, ทักษะคติของนายทหารนักเรียนโรงเรียนเสนาธิการทหารเรือที่มีผลการปกครองในระบอบประชาธิปไตย, *วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต*, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์), 2542, 121 หน้า .

พันจ่าเอกนครจร จรรยาศิริ ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อศรัทธาในระบบการปกครองแบบประชาธิปไตย : ศึกษากรณีชุมชนสวนดอก ตำบลสุเทพ อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า ด้านอุดมการณ์ของประชาธิปไตย ด้านการเมืองการปกครองแบบประชาธิปไตย ด้านวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตยอยู่ในระดับมาก และด้านการมีส่วนร่วมทางการเมืองอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนข้อเสนอแนะด้านอุดมการณ์ประชาธิปไตย การปกครองไม่เป็นไปตามอุดมการณ์ประชาธิปไตย เป็นประชาธิปไตยเพียงแต่ชื่อเท่านั้น ด้านการเมืองการปกครองแบบประชาธิปไตยในปัจจุบันมีปากมีเสียงเฉพาะคนภายในมากกว่าที่จะฟังเสียงของประชาชน ด้านวิถีชีวิตก็ยังไม่เป็นประชาธิปไตยเพราะในสังคมไทยยังมีการใช้ระบบอุปถัมภ์หรือพรรคพวกกันอยู่ ส่วนด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนยังถือว่าน้อยมาก รัฐไม่ค่อยฟังเสียงประชาชน⁴⁸

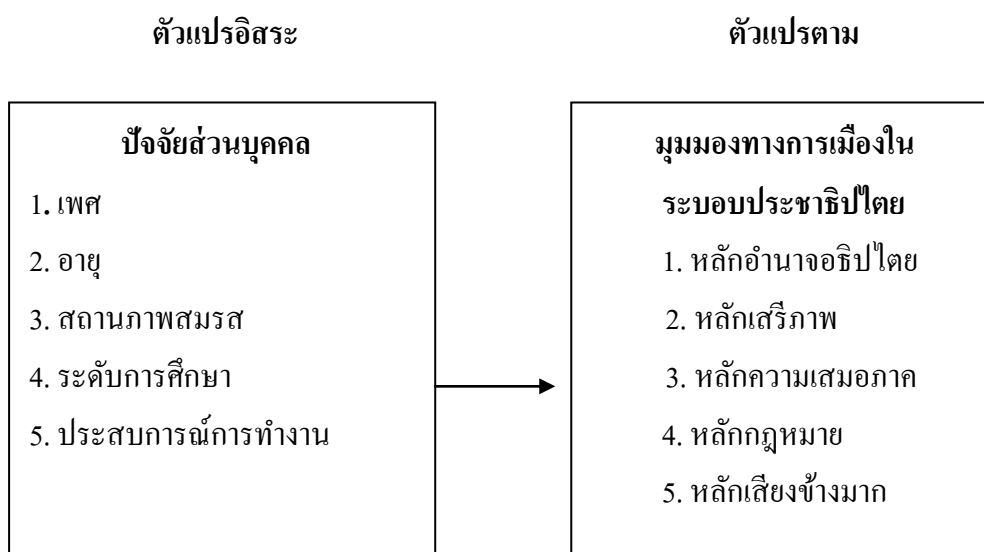
สรุปงานวิจัยที่เกี่ยวข้องข้างต้นจะพบได้ว่า ผู้วิจัยได้เสนอแนวความคิด ความคิดเห็น ความเข้าใจ วิถีชีวิตอุดมการณ์เกี่ยวกับการเมืองการปกครองระบอบประชาธิปไตยหลายด้าน หลายมุมมอง มีทัศนคติไปในทางที่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยในบางประเด็น ถือว่าเป็นความหลากหลายทางความคิดในระบบประชาธิปไตย แต่เมื่อมองในภาพรวมพอจะสรุปได้ว่า ประชากรในแต่ละกลุ่มตัวอย่างเข้าใจหลักการสำคัญของระบอบประชาธิปไตยในระดับค่อนข้างดี คงจะทำให้การเมืองการปกครองระบอบประชาธิปไตยพัฒนาไปในทางที่ดีขึ้นในอนาคตอย่างแน่นอน

---

⁴⁸ นครจร จรรยาศิริ, ปัจจัยที่มีผลต่อศรัทธาในระบบการปกครองแบบประชาธิปไตย : ศึกษากรณีชุมชนสวนดอก ตำบลสุเทพ อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่, สารนิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย), 2550, 99 หน้า.

2.5 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

จากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้นำแนวคิดของพันจ่าอากาศเอก นกรรจ์ จรรยาศิริ⁴⁹ นำมาสรุปเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย โดยตัวแปรอิสระคือ ปัจจัยส่วนบุคคล ส่วนตัวแปรตาม คือ มุมมองทางการเมืองในระบบอบประชาธิปไตยของครูศูนย์ประสานงานอนุบาล ขอนแก่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น ดังปรากฏในแผนภาพต่อไปนี้

แผนภาพที่ 2.2 แสดงสรุปกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

⁴⁹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 46.

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง มุมมองทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของครูศูนย์ประสานงาน
อนุบาลขอนแก่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative
Research) ซึ่งผู้วิจัยจะได้นำเสนอรายละเอียดเกี่ยวกับระเบียบวิธีวิจัย และขั้นตอนวิธีดำเนินการวิจัย
ดังต่อไปนี้

- 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.2 เทคนิควิธีการสุ่มตัวอย่าง
- 3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.4 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ
- 3.5 การวัดค่าตัวแปร
- 3.6 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.7 การวิเคราะห์ข้อมูล
- 3.8 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูโรงเรียนอนุบาลขอนแก่น สังกัดศูนย์ประสานงาน
อนุบาลขอนแก่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น จำนวน 143 คน¹

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง

ครูโรงเรียนอนุบาลขอนแก่น สังกัดศูนย์ประสานงานอนุบาลขอนแก่น อำเภอเมือง
ขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น จำนวน 143 คน โดยใช้สูตรคำนวณหาขนาดของตัวอย่างตามวิธีการ
ของทาโร่ ยามานะ (Taro Yamane's) ซึ่งมีสูตรการคำนวณ ดังนี้

---

¹สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาขอนแก่นเขต1, “ข้อมูลบุคลากร : กลุ่ม
บริหารงานบุคคล”, 31 ตุลาคม 2554.

$$n = \frac{N}{1 + N(d)^2}$$

เมื่อ n = ขนาดตัวอย่างที่ต้องการหา
 N = ประชากรทั้งหมด จำนวน
 d = ค่าสัดส่วนที่ต้องการให้ค่าสัดส่วนจากตัวอย่างแตกต่างไป
 ทุกประการไม่เกินร้อยละ 5 หรือ .05

ดังนั้นขนาดกลุ่มตัวอย่าง

$$n = \frac{143}{1 + 143 (.05)^2}$$

$$n = 105$$

3.2 เทคนิควิธีการสุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) โดยวิธีการจับฉลาก นำรายชื่อครูสังกัดศูนย์ประสานงานอนุบาลขอนแก่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น จำนวน 143 คน โดยใส่ลงในภาชนะ แล้วทำการจับฉลากเลือกจำนวน 105 คนตามจำนวนที่กำหนด แล้วนำแบบสอบถามไปแจกตามรายชื่อที่จับฉลากได้

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถาม (Questionnaires) ซึ่งสร้างตามวัตถุประสงค์ แนวคิด ทฤษฎี เอกสาร และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับมุมมองทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย 5 ด้าน
 1) ด้านหลักอำนาจธิปไตย 2) ด้านหลักเสรีภาพ 3) ด้านหลักความเสมอภาค 4) ด้านหลักกฎหมาย 5) ด้านหลักเสียงข้างมาก โดยคำถามเป็นแบบประเมินค่า (Rating Scale) การสร้างคำถามตามแนวของ Likert มีคำตอบให้เลือก 5 ระดับ และมีเกณฑ์การให้ค่าดังนี้ คือ

5 คะแนน	เท่ากับ	มากที่สุด
4 คะแนน	เท่ากับ	มาก
3 คะแนน	เท่ากับ	ปานกลาง
2 คะแนน	เท่ากับ	น้อย
1 คะแนน	เท่ากับ	น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิด ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับมุมมองทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของครูคุนย่ประสานงานอนุบาลขอนแก่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น

3.4 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

3.4.1 การสร้างเครื่องมือวิจัย

การสร้างเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอนดำเนินการดังนี้

- 1) ศึกษา ทฤษฎี แนวคิด เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2) กำหนดกรอบเนื้อหาของแบบสอบถาม ให้สอดคล้องกับกรอบแนวคิดในการวิจัย
- 3) สร้างแบบสอบถาม และกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน นำแบบสอบถามปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ และอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ร่วม เพื่อตรวจสอบเนื้อหา และปรับปรุงเพื่อให้ครอบคลุมตามวัตถุประสงค์
- 4) นำแบบสอบถามที่อาจารย์ที่ปรึกษารวบรวมและผ่านการแก้ไขให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องพิจารณาตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) รูปแบบของแบบสอบถาม (Format) ความเหมาะสมด้านภาษา (Wording) ความสมบูรณ์ของคำชี้แจง และความเหมาะสมของการใช้เวลาในการตอบแบบสอบถาม

5) นำแบบสอบถามมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Objective Congruency: IOC) ของแบบสอบถาม

$$\text{สูตร IOC} = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทนดัชนีความสอดคล้อง
 $\sum R$ แทนผลรวมของคะแนนความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ

	N	แทนจำนวนผู้เชี่ยวชาญ ²
โดยที่	+1	แน่ใจ
	0	ไม่แน่ใจ
	-1	ไม่สอดคล้อง

โดยเลือกข้อคำถามที่มีค่าตั้งแต่ .67 ขึ้นไป

6) ปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำเสนออาจารย์ที่ปริกษา สารนิพนธ์และอาจารย์ที่ปริกษาสารนิพนธ์ร่วม เพื่อตรวจสอบความถูกต้องก่อนนำไปทดลองใช้

3.4.2 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย มีขั้นตอนดำเนินการดังนี้

1) แบบสอบถามที่ได้รับการแก้ไขปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try-Out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ โรงเรียนขอนแก่นพัฒนศึกษา และ โรงเรียนไทยรัฐวิทยา 84 อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น จำนวน 30 ชุด เพื่อนำข้อมูลมาหาคุณภาพแบบสอบถาม

2) นำแบบทดสอบไปหาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยการหาค่าคงที่ภายในเนื้อหาเพื่อให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยการคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) โดยการใช้สูตรของ คอนบาค (Cronbach) ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับงานวิจัย ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ซึ่งต้องมีค่าตั้งแต่ .70 ขึ้นไป จึงจะยอมรับว่ามีความเที่ยง โดยใช้สูตร คือ

การหาความเที่ยงของแบบสอบถาม หาความเที่ยงภายในโดยหา ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) โดยใช้สูตร³ คือ

$$\alpha = \frac{K}{k-1} \left(1 - \frac{\sum S_i^2}{S^2} \right)$$

เมื่อ α = สัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น

K = จำนวนของเครื่องมือวัด

$\sum S_i^2$ = ผลรวมของความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ

²ธีระศักดิ์ อุ่ณบุญมาเลิศ, เครื่องมือวิจัยทางการศึกษา : การสร้างและพัฒนา, (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2549), หน้า 65.

³บุญชม ศรีสะอาด, การวิจัยเบื้องต้น, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์สุวีริยาสาส์น, 2545), หน้า 99.

S^2 = ความแปรปรวนของคะแนนรวม

- 3) การหาคุณภาพของเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้ สามารถหาความเชื่อมั่นของเครื่องมือได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - coefficient) ได้ .713 ซึ่งเป็นค่าที่เชื่อถือได้
- 4) นำเครื่องมือที่ทดลองแล้วพร้อมผลการทดสอบนำเสนออาจารย์ที่ศึกษาศาสนาปริพนธ์ และอาจารย์ที่ศึกษาศาสนาปริพนธ์ร่วม ก่อนนำเครื่องมือไปเก็บรวบรวมข้อมูล
- 5) จัดพิมพ์เครื่องมือเป็นฉบับจริง และนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูล

3.5 การวัดค่าตัวแปร

ตอนที่ 1 การวัดค่าตัวแปรอิสระ ปัจจัยส่วนบุคคล

เพศ พิจารณาแบ่งกลุ่มเพศ เป็น 2 กลุ่ม คือ เพศชายและเพศหญิง

อายุ พิจารณาจากอายุจริงของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพสมรส พิจารณาตามสถานะจริงของผู้ตอบแบบสอบถาม คือ 1) โสด 2) สมรส 3) หม้าย 4) หย่าร้าง

ระดับการศึกษา พิจารณาจากระดับการศึกษาจริงของผู้ตอบแบบสอบถาม 1) ต่ำกว่าปริญญาตรี 2) ปริญญาตรี 3) ปริญญาโท 4) ปริญญาเอก 5) อื่นๆ

ประสบการณ์การทำงาน พิจารณาจากประสบการณ์การทำงานของผู้ตอบแบบสอบถาม

การวัดค่าตัวแปรตาม

ตอนที่ 2 มุมมองทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของครูศูนย์ประสานงานอนุบาลขอนแก่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น มี 5 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านหลักอำนาจธิปไตย 2) ด้านหลักเสรีภาพ 3) ด้านหลักความเสมอภาค 4) ด้านหลักกฎหมาย 5) ด้านหลักเสียงข้างมาก โดยคำถามเป็นแบบประเมินค่า (Rating Scale) การสร้างคำถามตามแนวของ Likert มีคำตอบให้เลือก 5 ระดับ และมีเกณฑ์การให้ค่าดังนี้ คือ

5 คะแนน	เท่ากับ	มากที่สุด
4 คะแนน	เท่ากับ	มาก
3 คะแนน	เท่ากับ	ปานกลาง
2 คะแนน	เท่ากับ	น้อย
1 คะแนน	เท่ากับ	น้อยที่สุด

โดยแบ่งคะแนนเฉลี่ยเป็น 5 ระดับเพื่อแปรผลซึ่งได้จากการแบ่งช่วงคะแนนเฉลี่ยจากสูตรดังนี้

$$\text{ขนาดชั้น} = \frac{\text{คะแนนสูงสุด-คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}}$$

$$\text{ขนาดชั้น} = \frac{5-1}{5} = .80$$

(ขีดจำกัดบนของชั้นแรก = ขีดจำกัดล่างของชั้นแรก + ขนาดชั้น - 0.01)

ช่วงคะแนนเฉลี่ย	แปลผล
1.00-1.80	น้อยที่สุด
1.81-2.60	น้อย
2.61-3.40	ปานกลาง
3.41-4.20	มาก
4.21-5.00	มากที่สุด

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ 2 ตัวแปรโดยใช้สถิติไค-สแควร์ (Chi-Square Test)

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับมุมมองทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของครูศูนย์ประสานงานอนุบาลขอนแก่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น โดยใช้สถิติไค-สแควร์ (Chi-Square Test) ทดสอบความสัมพันธ์

1) **ตัวแปรอิสระ** คือ ปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน

2) **ตัวแปรตาม** คือ มุมมองทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของครูศูนย์ประสานงานอนุบาลขอนแก่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น 1) ด้านหลักอำนาจธิปไตย 2) ด้านหลักเสรีภาพ 3) ด้านหลักความเสมอภาค 4) ด้านหลักกฎหมาย 5) ด้านหลักเสียงข้างมาก โดยนำคะแนนรวมของผู้ตอบแบบสอบถามมาจัดเป็นกลุ่มเพื่อให้อยู่ในอันดับสเกล มีเกณฑ์การแบ่งช่วงคะแนนดังนี้

$$\text{ขนาดชั้น} = \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}}$$

ค่าคะแนนที่ได้สูงสุด คือ 150

ค่าคะแนนที่ได้ต่ำสุด คือ 88

จำนวนชั้นที่ต้องการแบ่ง คือ 3 ชั้น

$$\text{ขนาดชั้น} = \frac{150-88}{3} = 21$$

$$(\text{ขีดจำกัดบนของชั้นแรก} = \text{ขีดจำกัดล่างของชั้นแรก} + \text{ขนาดชั้น} - 1)^4$$

ช่วงคะแนนเฉลี่ย	แปลผล
88-108	น้อย
109-129	ปานกลาง
130-150	มาก

3.6 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยดำเนินการดังนี้

1. ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสานถึงผู้อำนวยการศูนย์ประสานงานอนุบาลขอนแก่น เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปมอบให้ศูนย์ประสานงานอนุบาลขอนแก่น เพื่อขอให้เก็บข้อมูลให้และให้นำแบบสอบถามทั้งหมดส่งคืนผู้วิจัย
3. เมื่อได้แบบสอบถามกลับคืนมาแล้วจึงตรวจสอบความสมบูรณ์และจัดลำดับข้อมูล

3.7 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษาคำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล เมื่อได้รับแบบสอบถามครบแล้วนำข้อมูลมาตรวจสอบความถูกต้อง พร้อมนำไปทำการประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป เพื่อหาคำตอบตามวัตถุประสงค์ในการศึกษาวิจัยการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน โดยการใ้การแจกแจงความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) และอธิบายสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับมุมมองทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของครูศูนย์ประสานงานอนุบาลขอนแก่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น โดยการใ้สถิติค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

---

⁴ สำรัง จันทรสวรรรและสุวรรณ บัวทวน, ระเบียบวิจัยทางสังคมศาสตร์, อ่างในเรื่องเดียวกัน, หน้า 247.

ตอนที่ 3 วิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างตัวปัจจัยส่วนบุคคลกับมุมมองทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของครูศูนย์ประสานงานอนุบาลขอนแก่นอำเภอเมืองขอนแก่นจังหวัดขอนแก่น โดยใช้สถิติวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าไค-สแควร์ (Chi-Square Test)

ตอนที่ 4 วิเคราะห์ข้อมูลข้อเสนอแนะต่างๆ โดยการรวบรวมข้อมูลแล้วแจกแจงความถี่และสรุปผลเป็นความเรียง

3.8 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วย

3.8.1 สถิติเชิงพรรณนา ประกอบด้วย สถิติแจกแจงความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3.8.2 สถิติเชิงอนุมาน ประกอบด้วย สถิติไค-สแควร์ (Chi-Square Test) เพื่อทดสอบสมมติฐานการวิจัย

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลของครูศูนย์ประสานงานอนุบาลขอนแก่น เพื่อศึกษามุมมองการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของครูศูนย์ประสานงานอนุบาลขอนแก่น เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับมุมมองทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของครูศูนย์ประสานงานอนุบาลขอนแก่น เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับมุมมองทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของครูศูนย์ประสานงานอนุบาลขอนแก่น พร้อมทั้งได้ตั้งสมมติฐานการวิจัยไว้ว่า ครูศูนย์ประสานงานอนุบาลขอนแก่นมีเพศต่างกันมีความสัมพันธ์กับมุมมองทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยต่างกัน ครูมีอายุต่างกันมีความสัมพันธ์ทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยต่างกัน สถานภาพสมรสต่างกันมีความสัมพันธ์กับมุมมองทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยต่างกัน ระดับการศึกษาต่างกันมีความสัมพันธ์กับมุมมองทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยต่างกัน ประสบการณ์การทำงานต่างกันมีความสัมพันธ์ทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยต่างกัน ซึ่งผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือ คือ แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มประชากรตัวอย่าง จำนวน 105 คน แล้วนำแบบสอบถามมาดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลและประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป เพื่อคำนวณหาค่าสถิติ สำหรับตอบวัตถุประสงค์การวิจัย พร้อมทั้งนำเสนอผลการวิจัยในรูปแบบของตารางพร้อมคำบรรยายได้ตารางซึ่งผู้วิจัยได้จำแนกผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

- 4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลวิเคราะห์ข้อมูล
- 4.2 ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล
- 4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ให้ความหมายไว้ดังนี้

$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย (Mean)
S.D.	แทน	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
DF.	แทน	ค่าชั้นแห่งความเป็นอิสระ (Degree of Freedom)
Sig.	แทน	นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.2 ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ สมรส ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน ใช้สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) แจกแจงความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) นำเสนอผลการวิจัยในรูปแบบของตารางพร้อมกับคำอธิบายใต้ตาราง

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ เกี่ยวกับมุมมองทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของครูศูนย์ประสานงานอนุบาลขอนแก่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น มี 5 ด้าน คือ ด้านหลักอำนาจ อธิปไตย ด้านหลักเสรีภาพ ด้านหลักความเสมอภาค ด้านหลักกฎหมาย และด้านหลักเสียงข้างมาก โดยใช้สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) นำเสนอผลการวิจัยในรูปแบบของตาราง พร้อมกับคำอธิบายใต้ตาราง

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับมุมมองทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของครูศูนย์ประสานงานอนุบาลขอนแก่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น ที่มีต่อมุมมองทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย คือ ปัจจัยส่วนบุคคลกับมุมมองของครูศูนย์ประสานงานอนุบาลขอนแก่น โดยใช้สถิติอนุมาน (Inferential Statistics) ได้แก่ค่าไค-สแควร์ (Chi-Square Test) โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นำเสนอผลการวิจัยในรูปแบบของตาราง พร้อมกับคำอธิบายใต้ตาราง

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับมุมมองทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของครูศูนย์ประสานงานอนุบาลขอนแก่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น โดยใช้สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (Frequency) นำเสนอผลการ วิจัยในรูปแบบของ ตาราง พร้อมกับคำอธิบายใต้ตาราง

4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

การวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งได้แก่ ครูศูนย์ประสานงาน อนุบาลขอนแก่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน ผลการวิจัย ดังนี้

ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวนและร้อยละของประชากรจำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	13	12.39
หญิง	92	87.61
รวม	105	100.00

จากตารางที่ 4.1 พบว่าประชากรที่ศึกษาส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 92 คน คิดเป็นร้อยละ 87.61 และรองลงมาเป็นเพศชาย จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 12.39

ตารางที่ 4.2 แสดงจำนวนและร้อยละของประชากรจำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
20-30 ปี	3	2.85
31-40 ปี	9	8.57
41-50 ปี	36	34.29
51 ปีขึ้นไป	57	54.29
รวม	105	100.00

จากตารางที่ 4.2 พบว่า ประชากรส่วนใหญ่อายุ 51 ปีขึ้นไป จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 54.29 รองลงมาอายุระหว่าง 41-50 ปี จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 34.29 อายุระหว่าง 31-40 ปี จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 8.57 และประชากรที่มีน้อยอายุที่สุดคือระหว่าง 20-30 ปี จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 2.85

ตารางที่ 4.3 แสดงจำนวนและร้อยละของประชากรจำแนกตามสถานภาพสมรส

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
โสด	9	8.57
สมรส	80	76.19
หม้าย	9	8.57
หย่าร้าง	7	6.67
รวม	105	100.00

จากตารางที่ 4.3 พบว่า ประชากรที่มีสถานภาพสมรสมากที่สุด จำนวน 80 คนคิดเป็นร้อยละ 76.19 รองลงมาสถานภาพโสดกับหม้ายจำนวนอย่างละ 9 คนเท่ากันคิดเป็นร้อยละ 8.57 และน้อยที่สุดคือหย่าร้างจำนวน 7 คนคิดเป็นร้อยละ 6.67

ตารางที่ 4.4 แสดงจำนวนและร้อยละของประชากรจำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่าปริญญาตรี	0	0.00
ปริญญาตรี	85	80.95
ปริญญาโท	20	19.05
ปริญญาเอก	0	0.00
อื่นๆ	0	0.00
รวม	105	100.00

จากตารางที่ 4.4 พบว่า ประชากรส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 85 คนคิดเป็นร้อยละ 80.95 รองลงมาปริญญาโท จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 19.05 ปริญญาเอก ต่ำกว่าปริญญาตรี และอื่นๆคิดเป็นร้อยละ 0.00

ตารางที่ 4.5 แสดงจำนวนและร้อยละของประชากรจำแนกตามประสบการณ์การทำงาน

ประสบการณ์การทำงาน	จำนวน	ร้อยละ
1-22 ปี	33	31.43
23-30 ปี	32	30.48
31 ปีขึ้นไป	40	38.09
รวม	105	100.00

จากตารางที่ 4.5 พบว่า ประชากรที่มีประสบการณ์การทำงานมากที่สุด 31 ปีขึ้นไป จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 38.09 รองลงมามีประสบการณ์การทำงาน 1-22 ปี จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 31.43 และกลุ่มที่มีประสบการณ์การทำงานน้อยที่สุด 23-30 ปี จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 30.48

**ตอนที่ 2 การวิเคราะห์มุมมองทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของครูศูนย์
ประสานงานอนุบาลขอนแก่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น**

การวิเคราะห์มุมมองทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของครูศูนย์ประสานงาน
อนุบาลขอนแก่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น ประกอบด้วย ด้านหลักอำนาจธิปไตย
ด้านหลักเสรีภาพ ด้านหลักความเสมอภาค ด้านหลักกฎหมาย และด้านหลักเสียงข้างมาก
ผลการวิจัย ดังนี้

**ตารางที่ 4.6 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการแปลผลระดับมุมมอง
ทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของครูศูนย์ประสานงานอนุบาลขอนแก่น
อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น โดยรวมและรายด้าน**

มุมมองทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของครู ศูนย์ประสานงานอนุบาลขอนแก่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
1. ด้านหลักอำนาจธิปไตย	4.41	0.65	มากที่สุด
2. ด้านหลักเสรีภาพ	4.52	0.49	มากที่สุด
3. ด้านหลักความเสมอภาค	4.26	0.70	มากที่สุด
4. ด้านหลักกฎหมาย	4.53	0.56	มากที่สุด
5. ด้านหลักเสียงข้างมาก	4.46	0.65	มากที่สุด
รวม	4.44	0.50	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.6 พบว่า 1) ครูศูนย์ประสานงานอนุบาลขอนแก่น อำเภอเมืองขอนแก่น
จังหวัดขอนแก่นโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ คือ ด้านหลักกฎหมาย ด้านหลัก
เสรีภาพ ด้านหลักเสียงข้างมาก ด้านหลักอำนาจธิปไตยและด้านหลักความเสมอภาคตามลำดับ
2) ครูศูนย์ประสานงานอนุบาลขอนแก่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น มีมุมมองทาง
การเมืองในระบอบประชาธิปไตย โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

ตารางที่ 4.7 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการแปลผลระดับมุมมองทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของครูศูนย์ประสานงานอนุบาลขอนแก่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น ด้านหลักอำนาจธิปไตย

ด้านหลักอำนาจธิปไตย	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
1. อำนาจสูงสุดเป็นของประชาชนและประชาชนเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตยอย่างแท้จริง	4.21	1.00	มากที่สุด
2. ประชาชนมีสิทธิในการเลือกตัวแทนของตนเอง ได้แก่ ส.ส. และ ส.ว.	4.71	0.63	มากที่สุด
3. ประชาชนมีสิทธิเสรีภาพในการไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งทุกระดับ	4.79	0.49	มากที่สุด
4. การให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย ทั้งระดับท้องถิ่นและระดับชาติทำให้สังคมเจริญ	4.03	1.07	มาก
5. ประชาชนมอบอำนาจให้แก่ผู้แทนราษฎรเพื่อไปทำหน้าที่แทนตนในรัฐสภา	4.19	1.00	มาก
6. การที่ประชาชนแสดงความเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตยอย่างแท้จริง คือการไปใช้สิทธิเลือกตั้งด้วยตนเอง	4.54	0.81	มากที่สุด
รวม	4.41	0.65	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.7 พบว่า ครูศูนย์ประสานงานอนุบาลขอนแก่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น มีมุมมองทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย ด้านหลักอำนาจธิปไตย โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ข้อที่ 1.2 ประชาชนมีสิทธิเสรีภาพในการไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งทุกระดับ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ข้อที่ 1.4 การให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย ทั้งระดับท้องถิ่นและระดับชาติทำให้สังคมเจริญ

ตารางที่ 4.8 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการแปลผลระดับ มุมมองทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของครูศูนย์ประสานงานอนุบาล ขอนแก่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น ด้านหลักเสรีภาพ

ด้านหลักเสรีภาพ	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
1. ประชาชนมีเสรีภาพในการคิด การพูด การเขียน หรือ การวิจารณ์นโยบายของรัฐบาลได้	4.36	0.89	มากที่สุด
2. ประชาชนมีเสรีภาพในการไปใช้สิทธิเลือกตั้งและ สามารถถอดถอนผู้ปกครองได้ตามที่กฎหมายกำหนด	4.27	0.98	มากที่สุด
3. ประชาชนมีเสรีภาพในการชุมนุมเรียกร้องสิทธิความเป็นธรรมจากรัฐฯ	4.24	0.83	มากที่สุด
4. ประชาชนมีสิทธิเสรีภาพในการเลือกนับถือศาสนาใดๆ ก็ได้	4.79	0.57	มากที่สุด
5. ประชาชนไทยมีเสรีภาพในการที่จะเลือกถิ่นที่อยู่	4.74	0.62	มากที่สุด
6. ประชาชน มีเสรีภาพในการเลือกประกอบอาชีพตาม ความถนัดและความสามารถของตนเอง	4.75	0.66	มากที่สุด
รวม	4.52	0.49	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.8 พบว่าครูศูนย์ประสานงานอนุบาลขอนแก่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น มีมุมมองทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย ด้านหลักเสรีภาพ โดยรวมอยู่ใน ระดับมากที่สุด โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ข้อ 2.4 ประชาชนมีสิทธิเสรีภาพในการเลือกนับถือ ศาสนาใดๆก็ได้ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ข้อ 2.3 ประชาชนมีเสรีภาพในการชุมนุมเรียกร้อง สิทธิความเป็นธรรมจากรัฐฯ

ตารางที่ 4.9 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการแปลผลระดับ มุมมองทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของครูศูนย์ประสานงานอนุบาล ขอนแก่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น ด้านหลักความเสมอภาค

ด้านหลักความเสมอภาค	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
1. มนุษย์มีความเท่าเทียมกันในการกระทำใดๆ ที่อยู่ในขอบเขตของกฎหมาย	4.23	1.01	มากที่สุด
2. ประชาชนมีความเสมอภาคในการได้รับการบริการจากรัฐในด้านต่างๆ เช่น ด้านการศึกษา ด้านสาธารณสุข เป็นต้น	4.10	0.96	มาก
3. ประชาชนมีความเสมอภาคกันทางเศรษฐกิจ ได้แก่ โอกาสในการแสวงหาผลกำไรจากการค้าขายสุจริต	4.08	0.86	มาก
4. ประชาชนย่อมมีความเสมอภาค ในการได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายอย่างเท่าเทียมกัน	4.14	0.99	มาก
5. ประชาชนย่อมมีความเสมอภาคในการไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง	4.75	0.51	มากที่สุด
6. ผู้พิการควรได้รับสวัสดิการจากรัฐเท่าเทียมกับคนปกติ	4.26	0.96	มากที่สุด
รวม	4.26	0.70	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.9 พบว่า ครูศูนย์ประสานงานอนุบาลขอนแก่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น มีมุมมองทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยด้านหลักความเสมอภาค โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ข้อที่ 3.5 ประชาชนย่อมมีความเสมอภาคในการไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ข้อ 3.3 ประชาชนมีความเสมอภาคกันทางเศรษฐกิจ ได้แก่ โอกาสในการแสวงหาผลกำไรจากการค้าขายสุจริต

ตารางที่ 4.10 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการแปลผลระดับมุมมองทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของครูศูนย์ประสานงานอนุบาลขอนแก่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น ด้านหลักกฎหมาย

ด้านหลักกฎหมาย	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
1. สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทำหน้าที่นิติบัญญัติหรือออกกฎหมาย	4.42	0.76	มากที่สุด
2. กฎหมายจะต้องบังคับใช้กับประชาชนทุกคนอย่างเสมอภาค	4.58	0.79	มากที่สุด
3. ประชาชนจะต้องได้รับการคุ้มครองจากกระบวนการทางกฎหมายอย่างเท่าเทียมกัน	4.57	0.79	มากที่สุด
4. ตามหลักกฎหมายโจทก์และจำเลยมีสิทธิที่จะต้องปกป้องตนเองตามกระบวนการยุติธรรม	4.49	0.76	มากที่สุด
5. ประชาชนย่อมได้รับการคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐานตามรัฐธรรมนูญ	4.63	0.64	มากที่สุด
6. การปกครองตามระบอบประชาธิปไตย ถือว่าการปฏิบัติตามหลักกฎหมาย จะต้องมีความชอบธรรม	4.51	0.68	มากที่สุด
รวม	4.53	0.56	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.10 พบว่า ครูศูนย์ประสานงานอนุบาลขอนแก่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น มีมุมมองทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย ด้านหลักกฎหมายโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ข้อ 4.5 ประชาชนย่อมได้รับการคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐานตามรัฐธรรมนูญ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ข้อ 4.1 สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทำหน้าที่นิติบัญญัติหรือออกกฎหมาย

ตารางที่ 4.11 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการแปลผลระดับมุมมองทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของครูศูนย์ประสานงานอนุบาลขอนแก่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น ด้านหลักเสียงข้างมาก

ด้านหลักเสียงข้างมาก	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
1. การร่างกฎหมายรัฐธรรมนูญทุกฉบับ โดยผ่านมติของเสียงส่วนใหญ่ในรัฐสภา	4.51	0.86	มากที่สุด
2. สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรใช้เสียงข้างมากในการตัดสินใจและเป็นมติที่ยอมรับกันโดยทั่วไป	4.37	0.99	มากที่สุด
3. การพิจารณาปัญหาใดๆของรัฐบาลจะต้องยึดมติของเสียงส่วนใหญ่เป็นเกณฑ์ แต่ควรรับฟังเสียงส่วนน้อยด้วย	4.58	0.77	มากที่สุด
4. การที่พรรคฝ่ายค้านควบคุมหรือตรวจสอบการทำงานของรัฐบาล เพื่อมิให้ใช้อำนาจไปในทางมิชอบ	4.48	0.79	มากที่สุด
5. การลงมติโดยยึดเสียงข้างมาก เพื่อแก้ปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นในชุมชน หรือในท้องถิ่น ทำให้สังคมสงบและเกิดสันติสุข	4.37	0.90	มากที่สุด
6. ประชาชนทุกคนจะต้องเคารพหลักการเสียงข้างมาก และเคารพเสียงข้างน้อย	4.45	0.80	มากที่สุด
รวม	4.46	0.65	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.11 พบว่า ครูศูนย์ประสานงานอนุบาลขอนแก่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น มีมุมมองทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยด้านหลักเสียงข้างมาก โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ข้อที่ 5.3 การพิจารณาปัญหาใดๆของรัฐบาลจะต้องยึดมติของเสียงส่วนใหญ่เป็นเกณฑ์ แต่ควรรับฟังเสียงส่วนน้อยด้วย และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ข้อที่ 5.2 และ 5.5 ซึ่งมีจำนวนเท่ากัน สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรใช้เสียงข้างมากในการตัดสินใจและเป็นมติที่ยอมรับกันโดยทั่วไป และการลงมติโดยยึดเสียงข้างมาก เพื่อแก้ปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นในชุมชนหรือในท้องถิ่น ทำให้สังคมสงบและเกิดสันติสุข

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับมุมมองทางการเมือง
 ในระบอบประชาธิปไตยของครูศูนย์ประสานงานอนุบาลขอนแก่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น
 ที่มีต่อมุมมองทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย

สมมติฐานข้อที่ 1 เพศ มีความสัมพันธ์กับมุมมองทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย
 ดังนี้

ตารางที่ 4.12 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับมุมมองทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย
 ของครูศูนย์ประสานงานอนุบาลขอนแก่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น

ระดับความคิดเห็น	เพศ	
	ชาย	หญิง
น้อย	15.40 (2)	5.40 (5)
ปานกลาง	15.40 (2)	25.00 (23)
มาก	69.20 (9)	69.60 (64)
รวม	100.00	100.00
จำนวน	13	92

Chi-Square = 2.134

Df. = 2

Sig. = .33

จากตารางที่ 4.12 พบว่า เมื่อเปรียบเทียบระหว่างเพศชาย และเพศหญิงในระดับความคิดเห็น ที่มีต่อมุมมองทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของครูศูนย์ประสานงานอนุบาลขอนแก่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น พบว่า เพศหญิง มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 69.60 รองลงมา คือ เพศชาย คิดเป็นร้อยละ 69.20 ตามลำดับ

เมื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่าง 2 ตัวแปร ด้วยค่าไค-สแควร์ (Chi-Square Test) พบว่า ตัวแปรเพศกับมุมมองทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของครูศูนย์ประสานงานอนุบาลขอนแก่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น ไม่มีความสัมพันธ์กันที่ระดับนัยสำคัญ .05

ดังนั้นสรุปว่า ตัวแปรเพศกับมุมมองทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของครูศูนย์ประสานงานอนุบาลขอนแก่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น ไม่มีความสัมพันธ์กัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานข้อที่ 2 อายุ มีความสัมพันธ์กับมุมมองทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย
ดังนี้

ตารางที่ 4.13 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับมุมมองทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย
ของครูศูนย์ประสานงานศูนย์ประสานงานอนุบาลขอนแก่น อำเภอเมืองขอนแก่น
จังหวัดขอนแก่น

ระดับความคิดเห็น	อายุ			
	20-30	31-40	41-50 ปี	51 ปีขึ้นไป
น้อย	33.30 (1)	11.10 (1)	2.80 (1)	7.00 (4)
ปานกลาง	33.30 (1)	11.10 (1)	22.20 (8)	26.30 (15)
มาก	33.40 (1)	77.80 (7)	75.00 (27)	66.70 (38)
รวม	100.00	100.00	100.00	100.00
จำนวน	3	9	36	57

Chi-Square = 6.082

Df. = 6

Sig. = .41

จากตารางที่ 4.13 พบว่า เมื่อเปรียบเทียบระหว่างอายุในระดับความคิดเห็นที่มีต่อมุมมอง
ทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของครูศูนย์ประสานงานอนุบาลขอนแก่น อำเภอเมือง
ขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น พบว่าอายุระหว่าง 31-40 ปีขึ้นไป มีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 77.80
รองลงมาคือ อายุ 41-50 คิดเป็นร้อยละ 75.00 อายุ 51 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 66.70 และน้อยที่สุด
อายุระหว่าง 20-30 คิดเป็นร้อยละ 33.40 ตามลำดับ

เมื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่าง 2 ตัวแปร ด้วยค่าไค-สแควร์ (Chi-Square Test) พบว่า
ตัวแปรอายุกับมุมมองทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของครูศูนย์ประสานงานอนุบาล
ขอนแก่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น ไม่มีความสัมพันธ์กันที่ระดับนัยสำคัญ .05

ดังนั้นสรุปว่า ตัวแปรอายุกับมุมมองทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของครูศูนย์
ประสานงานอนุบาลขอนแก่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น ไม่มีความสัมพันธ์กัน ซึ่งไม่
เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานข้อที่ 3 สถานภาพสมรส มีความสัมพันธ์กับมุมมองทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย ดังนี้

ตารางที่ 4.14 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพสมรสกับมุมมองทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของครูศูนย์ประสานงานอนุบาลขอนแก่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น

ระดับความคิดเห็น	สถานภาพสมรส			
	โสด	สมรส	หม้าย	หย่าร้าง
น้อย	11.10 (1)	7.50 (6)	0 (0)	0 (0)
ปานกลาง	33.30 (3)	18.80 (15)	22.20 (2)	71.40 (5)
มาก	55.60 (5)	73.70 (59)	77.80 (7)	28.60 (2)
รวม	100.00	100.00	100.00	100.00
จำนวน	9	80	9	7

Chi-Square = 11.531

Df. = 6

Sig. = .07

จากตารางที่ 4.14 พบว่า เมื่อเปรียบเทียบระหว่างระดับสถานภาพสมรสกับมุมมองทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของครูศูนย์ประสานงานอนุบาลขอนแก่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น ในระดับความคิดเห็นมาก พบว่า สถานภาพหม้าย ร้อยละ 77.80 รองลงมา สถานภาพสมรสมีความคิดเห็นมากร้อยละ 73.70 สถานภาพโสดมีความคิดเห็นคิดเป็นร้อยละ 55.60 ส่วนสถานภาพหย่าร้างมีความคิดเห็นมาก ร้อยละ 28.60

เมื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่าง 2 ตัวแปร ด้วยค่าไค-สแควร์ (Chi-Square Test) พบว่า ตัวแปร สถานภาพสมรสของครูศูนย์ประสานงานอนุบาลขอนแก่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่นกับมุมมองทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย ไม่มีความสัมพันธ์กันที่ระดับนัยสำคัญ .05

ดังนั้น สรุปว่า ตัวแปรด้านสถานภาพสมรสของครูศูนย์ประสานงานอนุบาลขอนแก่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น ไม่มีความสัมพันธ์กัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานข้อที่ 4 ระดับการศึกษา มีความสัมพันธ์กับมุมมองทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย ดังนี้

ตารางที่ 4.15 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษากับมุมมองทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของครูศูนย์ประสานงานอนุบาลขอนแก่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น

ระดับความคิดเห็น	ระดับการศึกษา				
	ต่ำกว่าปริญญาตรี	ปริญญาตรี	ปริญญาโท	ปริญญาเอก	อื่นๆ(ระบุ)
น้อย	0 (0)	8.20 (7)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
ปานกลาง	0 (0)	21.20 (18)	35.00 (7)	0 (0)	0 (0)
มาก	0 (0)	70.60 (60)	65.00 (13)	0 (0)	0 (0)
รวม	0.00	100.00	100.00	0.00	0.00
จำนวน	0	85	20	0	0

Chi-Square = 3.019

DF. = 2

Sig. = .22

จากตารางที่ 4.15 พบว่า เมื่อเปรียบเทียบระหว่างระดับการศึกษาในระดับความคิดเห็นมาก ในมุมมองทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของครูศูนย์ประสานงานอนุบาลขอนแก่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น พบว่า ระดับปริญญาตรี มีความคิดเห็นมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 70.60 รองลงมาคือระดับปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 65.00 ปริญญาเอก อนุปริญญาและอื่นๆ คิดเป็นร้อยละ 0.00

เมื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่าง 2 ตัวแปร ด้วยค่าไค-สแควร์ (Chi-Square Test) พบว่าตัวแปรระดับการศึกษากับมุมมองทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของครูศูนย์ประสานงานอนุบาลขอนแก่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น ไม่มีความสัมพันธ์กันที่ระดับนัยสำคัญ .05

ดังนั้นสรุปว่า ตัวแปรระดับการศึกษากับมุมมองทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของครู ศูนย์ประสานงานอนุบาลขอนแก่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น ไม่มีความสัมพันธ์กัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมุติฐานที่ 5 ประสิทธิภาพการทำงาน มีความสัมพันธ์กับมุมมองทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย ดังนี้

ตารางที่ 4.16 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิภาพการทำงานกับมุมมองทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของครูศูนย์ประสานงานอนุบาลขอนแก่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น

ระดับความคิดเห็น	ประสิทธิภาพการทำงาน		
	1-22 ปี	23-30 ปี	31 ปีขึ้นไป
น้อย	9.10 (3)	3.10 (1)	7.50 (3)
ปานกลาง	15.20 (5)	21.90 (7)	32.50 (13)
มาก	75.70 (25)	75.00 (24)	60.00 (24)
รวม	100.00	100.00	100.00
จำนวน	33	32	40

Chi-Square = 4.137

DF. = 4

Sig. = .39

จากตารางที่ 4.16 พบว่า เมื่อเปรียบเทียบระหว่างประสิทธิภาพการทำงาน ในระดับความคิดเห็นมากในมุมมองของครูศูนย์ประสานงานอนุบาลขอนแก่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น พบว่าประสิทธิภาพการทำงาน 1-22 ปี มีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 75.70 รองลงมาคือ 23-30 ปี คิดเป็นร้อยละ 75.00 และน้อยที่สุดช่วง 31 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 60.00

เมื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่าง 2 ตัวแปรด้วยค่าไค-สแควร์ (Chi-Square Test) พบว่าตัวแปรประสิทธิภาพการทำงานกับมุมมองทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของครูศูนย์ประสานงานอนุบาลขอนแก่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น ไม่มีความสัมพันธ์กันที่ระดับนัยสำคัญ .05

ดังนั้น สรุปว่าตัวแปรประสิทธิภาพการทำงานของครูศูนย์ประสานงานอนุบาลขอนแก่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่นกับมุมมองทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย ไม่มีความสัมพันธ์กัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ 4.17 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับมุมมองทางการเมืองในระบบอบ
ประชาธิปไตยของครูศูนย์ประสานงานอนุบาลขอนแก่น อำเภอเมืองขอนแก่น
จังหวัดขอนแก่น

ปัจจัยส่วนบุคคล	Chi-Square	Significance	ผลการทดสอบ
เพศ	2.134	0.334	ไม่มีความสัมพันธ์
อายุ	6.082	0.414	ไม่มีความสัมพันธ์
สถานภาพสมรส	11.531	0.073	ไม่มีความสัมพันธ์
ระดับการศึกษา	3.019	0.221	ไม่มีความสัมพันธ์
ประสบการณ์การทำงาน	4.137	0.388	ไม่มีความสัมพันธ์

จากตารางที่ 4.17 พบว่า เมื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับมุมมองของครูศูนย์ประสานงานอนุบาลขอนแก่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่นที่มีต่อมุมมองทางการเมืองในระบบอบประชาธิปไตยโดยรวมพบว่า ตัวแปรเพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน ไม่มีความสัมพันธ์กันที่ระดับนัยสำคัญ .05

ดังนั้นสรุปว่า ปัจจัยส่วนบุคคล คือ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษาและประสบการณ์การทำงาน ไม่มีความสัมพันธ์กับมุมมองทางการเมืองในระบบอบประชาธิปไตยของครูศูนย์ประสานงานอนุบาลขอนแก่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับมุมมองทางการเมืองในระบบอบประชาธิปไตยของครูศูนย์ประสานงานอนุบาลขอนแก่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับมุมมองทางการเมืองในระบบอบประชาธิปไตยของครูศูนย์ประสานงานอนุบาลขอนแก่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น ประกอบด้วยหลักการประชาธิปไตย 5 ด้านได้แก่ 1) ด้านหลักอำนาจธิปไตย 2) ด้านหลักเสรีภาพ 3) ด้านหลักความเสมอภาค 4) ด้านหลักกฎหมาย 5) ด้านหลักเสียงข้างมาก โดยมีข้อเสนอแนะแต่ละด้าน ดังนี้

ตารางที่ 4.18 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับมุมมองทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของครู
ศูนย์ประสานงานอนุบาลขอนแก่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น
ด้านหลักอำนาจธิปไตย

ลำดับที่	ข้อเสนอแนะ	ความถี่
1.	ในระบอบประชาธิปไตย ประชาชนควรมีอำนาจธิปไตยอย่างแท้จริง ไม่ควรมีการซื้อสิทธิขายเสียง เพราะเป็นการทำลายระบอบประชาธิปไตย	7
2.	อำนาจธิปไตยของปวงชนบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ และประชาชนควรเป็นเจ้าของอำนาจนั้น มิใช่ให้นักการเมืองใช้เงินเข้าสู่อำนาจทางการเมืองอย่างในปัจจุบัน	4
3.	ยอมรับและเคารพความคิดเห็นต่างจากคนอื่น อำนาจนอกระบบไม่ควรมาก้าวท้าวอำนาจธิปไตยของบุคคลอื่น	2
4.	ประชาชนบางกลุ่มไม่มีความรู้เรื่องประชาธิปไตยที่ดีพอ จึงใช้อำนาจไปในทางที่ผิด	5
	รวม	18

จากตารางที่ 4.18 พบว่า ข้อเสนอแนะของครูศูนย์ประสานงานอนุบาลขอนแก่นเกี่ยวกับมุมมองทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของครูศูนย์ประสานงานอนุบาลขอนแก่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น ด้านหลักอำนาจธิปไตย มากที่สุด คือประชาชนควรมีอำนาจธิปไตยอย่างแท้จริงมีจำนวน 7 คน รองลงมา คือประชาชนบางกลุ่มไม่มีความรู้เรื่องประชาธิปไตยที่ดีพอ จำนวน 5 คน รองลงมาคืออำนาจธิปไตยบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ มีจำนวน 4 คน และอันดับต่อมายอมรับความคิดเห็นต่างจากคนอื่น อำนาจนอกระบบไม่ควรมาก้าวท้าวหรือล่วงละเมิดธิปไตยของบุคคลอื่นจำนวน 2 คน ตามลำดับ

ตารางที่ 4.19 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับมุมมองทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของครู
ศูนย์ประสานงานอนุบาลขอนแก่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น
ด้านหลักเสรีภาพ

ลำดับที่	ข้อเสนอแนะ	ความถี่
1.	ทุกคนมีเสรีภาพคืออยู่แล้วและควรอยู่ในขอบเขต ไม่ละเมิดสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น สังคมจะไม่วุ่นวาย	5
2.	บางคนบางกลุ่มใช้เสรีภาพไปในทางที่ผิดเกินขอบเขต โดยเฉพาะคนไทยมีนิสัยใช้เสรีภาพเกินกว่าที่กฎหมายกำหนด	7
3.	ทุกคนควรมีเสรีภาพเท่าเทียมกันทุกๆด้าน และมีมาตรฐานเดียวกัน	7
4.	ผู้มีอำนาจไม่ควรกดขี่ และจำกัดขอบเขตเสรีภาพกับคนบางกลุ่ม ควรเสมอภาคกัน	1
	รวม	20

จากตารางที่ 4.19 พบว่า ข้อเสนอแนะของครูศูนย์ประสานงานอนุบาลขอนแก่นเกี่ยวกับมุมมองทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของครูศูนย์ประสานงานอนุบาลขอนแก่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น ด้านหลักเสรีภาพ มากที่สุด คือบางคนบางกลุ่มใช้เสรีภาพไปในทางที่ผิด เกินอำนาจที่มี โดยเฉพาะคนไทยมีนิสัยใช้เสรีภาพเกินกว่าที่กฎหมายกำหนด กับทุกคนควรมีเสรีภาพเท่าเทียมกันทุกๆด้านและมีมาตรฐานเดียวกัน จำนวน 7 คนเท่ากัน รองลงมา คือทุกคนมีเสรีภาพคืออยู่แล้วและควรอยู่ในขอบเขตไม่ละเมิดสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น สังคมจะไม่วุ่นวาย มีจำนวน 5 คน รองลงมาคือผู้มีอำนาจไม่ควรกดขี่และจำกัดขอบเขตเสรีภาพกับคนบางกลุ่มควรเสมอภาคกัน จำนวน 1 คน

ตารางที่ 4.20 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับมุมมองทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของครู
ศูนย์ประสานงานอนุบาลขอนแก่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น
ด้านหลักความเสมอภาค

ลำดับที่	ข้อเสนอแนะ	ความถี่
1.	สังคมไทยในปัจจุบัน ไม่มีความเสมอภาคกันทั้งทางสังคมและเศรษฐกิจ คนจนคนรวยมีความแตกต่างกันมาก ยังเหลื่อมล้ำกันอยู่	9
2.	ชายกับหญิงควรมีความเสมอภาคกันให้มากกว่านี้ ในปัจจุบันนี้สังคมนิยมวัตถุมากเกินไป	6
3.	เจ้าหน้าที่รัฐควรให้ความยุติธรรมกับประชาชนอย่างเท่าเทียมกัน ไม่ควรเห็นแก่พวกพ้องของตน	4
	รวม	19

จากตารางที่ 4.20 พบว่า ข้อเสนอแนะของครูศูนย์ประสานงานอนุบาลขอนแก่นเกี่ยวกับมุมมองทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของครูศูนย์ประสานงานอนุบาลขอนแก่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น ด้านหลักความเสมอภาค มากที่สุด คือ สังคมไทยในปัจจุบัน ไม่มีความเสมอภาคกันทั้งทางสังคมและเศรษฐกิจ คนจนคนรวยมีความแตกต่างกันมาก ยังเหลื่อมล้ำกันอยู่ มีจำนวน 9 คน รองลงมา คือ ชายกับหญิงควรมีความเสมอภาคกันมากกว่านี้ ในปัจจุบันนี้สังคมนิยมวัตถุมากเกินไป มีจำนวน 6 คน รองลงมา คือเจ้าหน้าที่รัฐควรให้ความยุติธรรมกับประชาชนอย่างเท่าเทียม ไม่ควรเห็นแก่พวกพ้องตนเอง จำนวน 4 คน

ตารางที่ 4.21 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับมุมมองทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยของครู
ศูนย์ประสานงานอนุบาลขอนแก่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น
ด้านหลักกฎหมาย

ลำดับที่	ข้อเสนอแนะ	ความถี่
1.	กฎหมายมีช่องโหว่ มีช่องทางหลีกเลี่ยง และเอื้อประโยชน์ให้แก่คนบางกลุ่ม	5
2.	หลักกฎหมายเป็นหลักนิติธรรมของประเทศ	6
3.	โทษกระทำผิดบางประเภทเบาเกินไป ควรเพิ่มโทษให้หนักกว่าเดิม	2
4.	กฎหมายควรใช้กับทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน ไม่ควรมีใครมีอภิสิทธิ์เหนือคนอื่น และไม่ควรมีกฎหมู่	3
	รวม	16

จากตารางที่ 4.21 พบว่า ข้อเสนอแนะของครูศูนย์ประสานงานอนุบาลขอนแก่นเกี่ยวกับมุมมองทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยของครูศูนย์ประสานงานอนุบาลขอนแก่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น ด้านหลักกฎหมาย มากที่สุด คือหลักกฎหมายเป็นหลักยุติธรรมของประเทศ มีจำนวน 6 คน รองลงมาคือกฎหมายมีช่องโหว่มีช่องทางหลีกเลี่ยงและเอื้อประโยชน์ให้แก่คนบางกลุ่ม จำนวน 5 คน กฎหมายควรใช้กับทุกคนอย่างเท่าเทียมกันไม่ควรมีใครมีอภิสิทธิ์เหนือคนอื่นและไม่ควรมีกฎหมู่ จำนวน 3 คน และน้อยที่สุดโทษกระทำผิดบางประเภทเบาเกินไป ควรเพิ่มโทษให้หนักกว่าเดิม จำนวน 2 คน

ตารางที่ 4.22 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับมุมมองทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของครู
ศูนย์ประสานงานอนุบาลขอนแก่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น
ด้านหลักเสียงข้างมาก

ลำดับที่	ข้อเสนอแนะ	ความถี่
1.	เสียงข้างมากถือว่าเป็นกติกากลับและเป็นที่ยอมรับกันในระบอบประชาธิปไตย โดยใช้มติเสียงส่วนใหญ่เป็นเกณฑ์	10
2.	การรับฟังเสียงข้างน้อยถึงแม้จะไม่มีผลต่อการลงมติ แต่ควรรับฟังบ้าง ไขว่ว่าเสียงข้างมากจะถูกต้องเสมอไป	10
3.	ผู้มีอำนาจคือผู้มีเสียงข้างมาก	1
	รวม	21

จากตารางที่ 4.22 พบว่า ข้อเสนอแนะของครูศูนย์ประสานงานอนุบาลขอนแก่น ที่เกี่ยวกับมุมมองทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของครูศูนย์ประสานงานอนุบาลขอนแก่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น ด้านหลักเสียงข้างมาก มากที่สุด คือเสียงข้างมากถือว่าเป็นกติกากลับและเป็นที่ยอมรับกันในระบอบประชาธิปไตย โดยใช้มติเสียงส่วนใหญ่เป็นเกณฑ์ และการรับฟังเสียงข้างน้อยถึงแม้จะไม่มีผลต่อการลงมติ แต่ควรรับฟังบ้าง ไขว่ว่าเสียงข้างมากจะถูกต้องเสมอไป มีจำนวน 10 คนเท่ากัน รองลงมา คือผู้มีอำนาจคือผู้มีเสียงข้างมาก จำนวน 1 คน

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง มุมมองทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยของครูศูนย์ประสานงานอนุบาลขอนแก่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น นี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลของครูศูนย์ประสานงานอนุบาลขอนแก่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น 2) เพื่อศึกษามุมมองทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยของครูศูนย์ประสานงานอนุบาลขอนแก่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับมุมมองทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยของครูศูนย์ประสานงานอนุบาลขอนแก่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น 4) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับมุมมองทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยของครูศูนย์ประสานงานอนุบาลขอนแก่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่งประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูโรงเรียนอนุบาลขอนแก่น สังกัดศูนย์ประสานงานอนุบาลขอนแก่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น จำนวน 143 คน หากกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสม โดยใช้สูตรการคำนวณของทาโรยามานะ ได้จำนวน 105 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม ซึ่งแบบสอบถามมีความเชื่อมั่นเท่ากับ .713 การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ใช้สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และสถิติอนุมาน (Inferential Statistics) ได้แก่ค่าไค-สแควร์ (Chi-Square Test) ในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปร 2 ตัวแปร ซึ่งสามารถสรุปผลการวิจัยตามข้อค้นพบ (Fact Findings) โดยนำเสนอผลการวิจัย ดังนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัย เรื่องมุมมองทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของครูศูนย์ประสานงานอนุบาลขอนแก่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น สามารถสรุปผลการวิจัย ได้ดังนี้

5.1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

1) เพศ ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 92 คน คิดเป็นร้อยละ 87.61 เพศชายจำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 12.39

2) อายุ อายุมากที่สุด ระหว่างอายุ 51 ปีขึ้นไป จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 54.29 รองลงมายุ่ระหว่าง 41-50 ปี จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 34.29 รองมา 31-40 ปี จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 8.57 และน้อยที่สุดอายุระหว่าง 20-30 ปี จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 2.85

3) สถานภาพสมรสมากที่สุด จำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 76.19 โสดกับหม้ายจำนวนอย่างละ 9 คนเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 8.57 ส่วนน้อยที่สุดคือ หย่าร้าง จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 6.67

4) ระดับการศึกษา ส่วนใหญ่มีการศึกษา ระดับปริญญาตรี จำนวน 85 คนคิดเป็นร้อยละ 80.95 รองลงมา ระดับปริญญาโท จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 19.05 ส่วนปริญญาเอก อนุปริญญาและอื่นๆ คิดเป็นร้อยละ 0.00

5) ประสบการณ์การทำงาน รับราชการนานที่สุด 31 ปีขึ้นไป จำนวน 40 คนคิดเป็นร้อยละ 38.09 รองลงมาช่วงรับราชการ 1-22 ปี จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 31.43 และช่วงรับราชการน้อยที่สุด 23 – 30 ปี จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 30.48

5.1.2 ผลการวิเคราะห์มุมมองทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของครูศูนย์ประสานงานอนุบาลขอนแก่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น

จากการศึกษามุมมองทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของครูศูนย์ประสานงานอนุบาลขอนแก่น พบว่ามุมมองทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของครูศูนย์ประสานงานอนุบาลขอนแก่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น ความคิดเห็นโดยภาพรวมทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านหลักอำนาจธิปไตย ด้านหลักเสรีภาพ ด้านหลักความเสมอภาค ด้านหลักกฎหมาย และด้านหลักเสียงข้างมาก อยู่ในระดับมากที่สุด

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มุมมองทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของครูศูนย์ประสานงานอนุบาลขอนแก่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านหลักอำนาจธิปไตย ด้านหลักเสรีภาพ ด้านหลักความเสมอภาค ด้านหลักกฎหมาย และด้านหลักเสียงข้างมาก

1) ด้านหลักอำนาจอธิปไตย โดยภาพรวม พบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ด้านหลักอำนาจอธิปไตยตามมุมมองของครูศูนย์ประสานงานอนุบาลขอนแก่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น มีความคิดเห็นระดับมากที่สุดจำนวน 4 ข้อ และมีความคิดเห็นระดับมากจำนวน 2 ข้อ

2) ด้านหลักเสรีภาพ โดยภาพรวม พบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุดเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ด้านหลักเสรีภาพตามมุมมองของครูศูนย์ประสานงานอนุบาลขอนแก่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น ทุกข้อมีความคิดเห็น ระดับมากที่สุด

3) ด้านหลักความเสมอภาค โดยภาพรวม พบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุดเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ด้านหลักความเสมอภาคตามมุมมองของครูศูนย์ประสานงานอนุบาลขอนแก่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น มีความคิดเห็นมากที่สุดและมาก จำนวนอย่างละ 3 ข้อเท่ากัน

4) ด้านหลักกฎหมาย โดยภาพรวม พบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุดเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ด้านหลักกฎหมายตามมุมมองของครูศูนย์ประสานงานอนุบาลขอนแก่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น ทุกข้อมีความคิดเห็น ระดับมากที่สุด

5) ด้านหลักเสียงข้างมาก โดยภาพรวม พบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุดเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ด้านหลักเสียงข้างมากตามมุมมองของครูศูนย์ประสานงานอนุบาลขอนแก่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น ทุกข้อมีความคิดเห็น ระดับมากที่สุด

5.1.3 ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัยเพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับมุมมองทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของครูศูนย์ประสานงานอนุบาลขอนแก่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น

จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน ดังนี้

1) เพศ กับมุมมองทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของครูศูนย์ประสานงานอนุบาลขอนแก่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น ที่มีต่อหลักการประชาธิปไตยทั้ง 5 ด้าน ไม่มีความสัมพันธ์กันที่ระดับนัยสำคัญ.05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

2) อายุ กับมุมมองทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของครูศูนย์ประสานงานอนุบาลขอนแก่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น ที่มีต่อหลักการประชาธิปไตยทั้ง 5 ด้าน ไม่มีความสัมพันธ์กันที่ระดับนัยสำคัญ .05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

3) สถานภาพสมรส กับมุมมองทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของครูศูนย์ประสานงานอนุบาลขอนแก่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่นที่มีต่อหลักการ

ประชาธิปไตยทั้ง 5 ด้าน ไม่มีความสัมพันธ์กันที่ระดับนัยสำคัญ .05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

4) ระดับการศึกษา กับมุมมองทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของครูศูนย์ประสานงานอนุบาลขอนแก่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น ที่มีต่อหลักการประชาธิปไตยทั้ง 5 ด้าน ไม่มีความสัมพันธ์กัน ที่ระดับนัยสำคัญ .05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

5) ประสบการณ์การทำงาน กับมุมมองทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของครูศูนย์ประสานงานอนุบาลขอนแก่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น ที่มีต่อหลักการประชาธิปไตยทั้ง 5 ด้าน ไม่มีความสัมพันธ์กันที่ระดับนัยสำคัญ .05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

5.1.4 ผลการศึกษาวิเคราะห์ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับมุมมองทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของครูศูนย์ประสานงานอนุบาลขอนแก่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น ที่มีต่อหลักการประชาธิปไตยทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักอำนาจธิปไตย ด้านหลักเสรีภาพ ด้านหลักความเสมอภาค ด้านหลักกฎหมาย และด้านหลักเสียงข้างมาก

ผลการวิจัย พบว่า ประชากรที่ทำการศึกษานี้ ได้ให้ข้อเสนอแนะไว้ในแต่ละด้าน ดังนี้

1) **ด้านหลักอำนาจธิปไตย** อันดับแรก คือ ในระบอบประชาธิปไตย ประชาชนควรมีอำนาจธิปไตยอย่างแท้จริง ไม่ควรมีการซื้อสิทธิขายเสียงเพราะเป็นการทำลายระบอบประชาธิปไตย ลำดับต่อมา ประชาชนบางกลุ่มไม่มีความรู้เรื่องประชาธิปไตยที่ดีพอ จึงใช้อำนาจไปในทางที่ผิด ลำดับต่อมา อำนาจธิปไตยของปวงชนบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญและประชาชนเป็นเจ้าของอำนาจนั้น มีเจ้าหน้าที่เมืองใช้เงินเข้าสู่อำนาจทางการเมืองเช่นในปัจจุบัน ลำดับต่อมา ลำดับสุดท้าย ขอมรับและเคารพความคิดเห็นต่างจากคนอื่น อำนาจนอกระบบไม่ควรมากำว่กายอำนาจธิปไตยของบุคคลอื่น

2) **ด้านหลักเสรีภาพ** อันดับแรก คือ ทุกคนควรมีเสรีภาพเท่าเทียมกันทุกๆด้านและมีมาตรฐานเดียวกัน บางคนบางกลุ่มใช้เสรีภาพไปในทางที่ผิดเกินขอบเขต โดยเฉพาะคนไทยมีนิสัยใช้เสรีภาพเกินกว่าที่กฎหมายกำหนด ลำดับต่อมา ทุกคนมีเสรีภาพคืออยู่แล้วและควรอยู่ในขอบเขต ไม่ละเมิดสิทธิเสรีภาพของผู้อื่นสังคมจะไม่วุ่นวาย ลำดับสุดท้าย ผู้มีอำนาจไม่ควรกดขี่และจำกัดขอบเขตเสรีภาพกับคนบางกลุ่ม ควรเสมอภาคกัน

3) **ด้านหลักความเสมอภาค** อันดับแรก คือ สังคมไทยในปัจจุบันไม่มีความเสมอภาคกันทั้งทางสังคมและเศรษฐกิจ คนจนคนรวยมีความแตกต่างกันมากยังเหลือมั่งคั่งอยู่ ลำดับต่อมาชายกับหญิงควรมีความเสมอภาคกันให้มากกว่านี้ ในปัจจุบันสังคมนิยมวัตถุมากเกินไป และ

ลำดับสุดท้าย เจ้าหน้าที่รัฐควรให้ความยุติธรรมกับประชาชนอย่างเท่าเทียมกัน ไม่ควรเห็นแก่พวกพ้องของตน

4) **ด้านหลักกฎหมาย** อันดับแรก คือ หลักกฎหมายเป็นหลักนิติธรรมของประเทศ ลำดับต่อมา กฎหมายมีช่องโหว่มีช่องทางหลีกเลี่ยง และเอื้อประโยชน์ให้แก่คนบางกลุ่ม ลำดับต่อมา กฎหมายควรใช้กับทุกคนอย่างเท่าเทียมกันไม่ควรมีใครมีอภิสิทธิ์เหนือคนอื่นและไม่ควรมีกฎหมู่ ลำดับสุดท้าย โทษกระทำผิดบางประเภทเบาเกินไปควรเพิ่มโทษให้หนักกว่าเดิม

5) **ด้านหลักเสียงข้างมาก** อันดับแรก คือ เสียงข้างมากถือว่าเป็นกติกากลับและเป็นที่ยอมรับกันในระบอบประชาธิปไตย โดยใช้มติเสียงส่วนใหญ่เป็นเกณฑ์ การรับฟังเสียงส่วนน้อยถึงจะไม่มีผลต่อการลงมติ แต่ควรรับฟังบ้าง ใช่ว่าเสียงข้างมากจะถูกต้องเสมอไป และลำดับสุดท้ายผู้มีอำนาจคือผู้มีเสียงข้างมาก

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัย เรื่องมุมมองทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของครูศูนย์ประสานงานอนุบาลขอนแก่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น ตามหลักการประชาธิปไตยทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักอำนาจธิปไตย ด้านหลักเสรีภาพ ด้านหลักความเสมอภาค ด้านหลักกฎหมาย และด้านหลักเสียงข้างมาก ผู้วิจัยได้อภิปรายผลจากการศึกษาตามกรอบแนวคิดในการวิจัยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

5.2.1 ผลการวิเคราะห์มุมมองทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของครูศูนย์ประสานงานอนุบาลขอนแก่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น

ผลการวิจัย พบว่า มุมมองทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของครูศูนย์ประสานงานอนุบาลขอนแก่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น โดยภาพรวมทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านหลักอำนาจธิปไตย ด้านหลักเสรีภาพ ด้านหลักความเสมอภาค ด้านหลักกฎหมาย และด้านหลักเสียงข้างมาก อยู่ในระดับมากที่สุด ที่เป็นเช่นนี้ **อภิปรายได้ว่า** มุมมองทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของครูศูนย์ประสานงานอนุบาลขอนแก่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ในด้านหลักอำนาจธิปไตยโดยมีความคิดเห็นว่าอำนาจสูงสุดเป็นของประชาชน ประชาชนเป็นเจ้าของอำนาจอย่างแท้จริง ประชาชนเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งตัวแทนของตน มีสิทธิเลือกผู้บริหารของตน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ **สุขุม นวลสกุล** เขียนในหนังสือการเมืองการปกครอง ในข้อที่ 1 กล่าวว่า การปกครองแบบประชาธิปไตยอำนาจสูงสุดในการกำหนดการปกครองอยู่ที่ประชาชน จะต้องให้สิทธิเสรีภาพกับพลเมืองทุกคน โดยเสรี ด้านหลักเสรีภาพ ประชาชนมีเสรีภาพทุกๆด้านที่อยู่ในกรอบของกฎหมาย เช่น เสรีภาพในการคิด

การพูด การเขียน การชุมนุมเรียกร้องสิทธิอันชอบธรรม มีเสรีภาพในการประกอบอาชีพ การนับถือศาสนา ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ **ชานินท์ กรัยวิเชียร** ได้พูดถึงหลักการของประชาธิปไตยที่สำคัญไว้ 3 ประเด็นในข้อที่ 1 บอกว่า ระบอบประชาธิปไตยให้ประชาชนมีสิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคมากที่สุดเท่าที่จะมากได้ แต่ทั้งนี้ย่อมเป็นไปตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย อธิบายได้ว่า เสรีภาพของประชาชนมีอยู่ในกรอบของกฎหมายเท่านั้น จะกระทำการใดๆ ที่นอกเหนือจากกฎหมายกำหนดมิได้และจะต้องยึดหลักกฎหมายเป็นบรรทัดฐาน ด้านหลักความเสมอภาค มนุษย์มีความเท่าเทียมกันในการกระทำใดๆ ที่อยู่ในขอบเขตของกฎหมาย ประชาชนมีความเสมอภาคในการได้รับการบริการจากรัฐในด้านต่างๆ ประชาชนย่อมมีความเสมอภาคในด้านเศรษฐกิจเช่นโอกาสในการแสวงหาผลกำไรจากการค้าขายที่สุจริต ประชาชนมีความเสมอภาคกันในการไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกและประชาชนย่อมมีความเสมอภาคในการได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายอย่างเท่าเทียมกัน ซึ่งตรงกับแนวคิดของ อภิปรายได้ว่า กฎหมายรัฐธรรมนูญได้บัญญัติไว้ให้ทุกคนมีความเสมอภาค มีความเท่าเทียมกัน ทั้งคนปกติและคนพิการในทุกๆ ด้าน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ **ชัยอนันต์ สมุทรวณิช** ในข้อที่ 3 บอกว่า เชื่อว่ามนุษย์ทุกคนมีความเท่าเทียมกัน หรือมีความเสมอภาคตามกฎหมายและทางการเมือง กล่าวคือทุกคนควรได้รับการปฏิบัติจากเจ้าหน้าที่ของรัฐและกฎหมายโดยเท่าเทียมกัน ไม่แยกว่าเพศใดมีกำเนิดอย่างไร และมีฐานะทางสังคมเศรษฐกิจอย่างไร ด้านหลักกฎหมาย กฎหมายจะต้องบังคับใช้กับประชาชนทุกคนอย่างเสมอภาค ประชาชนทุกคนจะต้องได้รับความคุ้มครองจากกระบวนการทางกฎหมายอย่างเท่าเทียมกัน ประชาชนย่อมได้รับการคุ้มครองตามสิทธิขั้นพื้นฐานตามรัฐธรรมนูญ และตามหลักกฎหมายทั้งโจทก์และจำเลย มีสิทธิที่จะต้องปกป้องตนเองตามกระบวนการยุติธรรม อภิปรายได้ว่า ตามหลักกฎหมาย ประชาชนทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับการคุ้มครองดูแลอย่างเท่าเทียมกัน ไม่มีใครอยู่เหนือกฎหมาย กฎหมายต้องบังคับใช้กับทุกคนไม่มียกเว้น สอดคล้องกับแนวคิดของ **จรรยา สุภาพ** 1) ถือเสียงข้างมากเป็นบรรทัดฐานในการทำงาน 2) ถือเสียงข้างมากเป็นบรรทัดฐานในการตัดสินใจ 3) ถือเสียงข้างมากเป็นบรรทัดฐานในการแก้ไข 4) ใช้เสียงข้างมากเป็นหลักในการระบอบการปกครองประชาธิปไตย 5) ใช้เสียงข้างมากโดยยึดหลักความเสมอภาค ทุกคนมีความสำคัญเท่าเทียมกันและมีคุณค่าเท่ากัน 6) เสียงข้างมากต้องเคารพเสียงข้างน้อย 7) เมื่อเสียงข้างมากลงมติอย่างไรแล้ว เสียงข้างน้อยจะต้องยอมรับและปฏิบัติ ที่อภิปรายมาสอดคล้องกับการวิจัยของ **โกศล อดทน** ซึ่งได้ศึกษา เรื่องทัศนคติทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของเจ้าหน้าที่ศูนย์สืบสวนสอบสวนตำรวจภูธรภาค 4 ในด้านหลักการประชาธิปไตยทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านหลักอำนาจประชาธิปไตย ด้านหลักเสรีภาพ ด้านหลักความเสมอภาค ด้านหลักกฎหมายและด้าน

หลักเสียงข้างมาก มีระดับความคิดเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับสูง ซึ่งใกล้เคียงกับที่ได้ทำการวิจัยในครั้งนี้ และเมื่อวิเคราะห์รายด้านได้ผลดังนี้

1) ด้านหลักอำนาจอธิปไตย พบว่า มุมมองทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของครูศูนย์ประสานงานอนุบาลขอนแก่น โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.41 หัวข้อที่ให้ความสำคัญมากที่สุดอันดับแรกคือ ประชาชนมีสิทธิเสรีภาพในการไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งทุกระดับ อภิปรายได้ว่า การเลือกตั้งไม่ว่าจะระดับใดประชาชนให้ความสำคัญมากเป็นอันดับแรก คือทุกคนควรไปใช้สิทธิของตนในการเลือกตั้ง ไม่ควรละเว้นหากไม่มีเหตุจำเป็นใดๆ ที่ไม่สามารถไปได้ หัวข้อต่อมา ประชาชนมีสิทธิเลือกตัวแทนของตนเอง ได้แก่การเลือก ส.ส. และ ส.ว. อภิปรายได้ว่า ประชาชนมีสิทธิเลือกตัวแทนของตนไปทำหน้าที่แทนตนในรัฐสภา นั่นคือการเลือก ทั้ง ส.ส.และส.ว. สำหรับผู้ที่มีอายุสิบแปดปีบริบูรณ์ขึ้นไป หัวข้อต่อมา การที่ประชาชนแสดงความเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตยอย่างแท้จริง คือการไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งด้วยตนเอง อภิปรายได้ว่า การที่ประชาชนยังให้ความสำคัญเห็นมากที่สุด หมายความว่า เรามีสิทธิจะต้องใช้สิทธินั้นด้วยตัวเอง คือต้องไปใช้สิทธิทุกครั้งไปที่มีการเลือกตั้ง ไม่ยอมขายสิทธิตนเอง คือไม่รับเงินใดๆทั้งสิ้นถ้าหากว่ามีคนมาจ่ายเงินซื้อเสียง เพราะนั่นหมายถึงการทำลายระบอบประชาธิปไตย หัวข้อต่อมายังมีระดับความคิดเห็นมากที่สุด คืออำนาจสูงสุดเป็นของประชาชน และประชาชนเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตยอย่างแท้จริง อภิปรายได้ว่า การปกครองในระบอบประชาธิปไตยประชาชนต้องเป็นใหญ่ ประชาชนเป็นผู้มีอำนาจอธิปไตย ประชาชนมีอำนาจในการใช้สิทธิของตน ใครจะละเมิดมิได้ ใครจะมาบังคับมิได้ และขณะเดียวกันเราก็ไม่มีสิทธิละเมิดอธิปไตยของบุคคลอื่นเช่นกัน หัวข้อต่อมา ประชาชนมอบอำนาจให้แก่ผู้แทนราษฎรเพื่อไปทำหน้าที่แทนตนในรัฐสภา ระดับความคิดเห็นมาก อภิปรายได้ว่า ประชาชนทุกคนมองว่า ตนเองไม่สามารถที่จะเข้าไปนั่งในสภาได้ทุกคน จำเป็นต้องเลือกตัวแทนเข้าไปทำหน้าที่แทนตน นั่นคือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และหัวข้อสุดท้ายที่ประชาชนแสดงความคิดเห็นในระดับมาก คือ การให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย ทั้งระดับท้องถิ่นและระดับชาติทำให้สังคมเจริญ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ อภิปรายได้ว่า ประชาชนจะเข้าไปกำหนดนโยบายได้อย่างไร เห็นมีแต่นักการเมืองบริหารจัดการกันเองทั้งระดับท้องถิ่นหรือระดับชาติ จึงให้ค่าความคิดเห็นเป็นอันดับสุดท้าย ด้านหลักอำนาจอธิปไตยนี้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ วิสุทธิ โพธิ์แทน ได้สรุปความหมายของประชาธิปไตยเอาไว้ว่า ระบอบประชาธิปไตย หมายถึง ระบอบการเมืองการปกครองรูปแบบหนึ่งที่มีรัฐบาลซึ่งรับผิดชอบ และสนองตอบต่อความต้องการของประชาชน รัฐบาลนี้ประกอบไปด้วยบุคคลอื่นเป็นตัวแทนของประชาชน ที่ประชาชนให้ความยินยอมเห็นชอบ โดยกระบวนการเลือกตั้งที่แท้จริงและเป็นไปอย่างเสรีซึ่งมีกำหนดระยะเวลาที่แน่นอน

อีกทั้งยึดหลักความเสมอภาคและทั่วถึงในการเลือก นอกจากนี้ยังเป็นรัฐบาลที่ปกครองโดยยึดถือหลักเสียงข้างมากที่เคารพสิทธิของฝ่ายข้างน้อย และกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการปกครอง และกำหนดหลักเกี่ยวกับการดำเนินงาน ตลอดจนการสืบทอดตำแหน่งที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานแห่งความยินยอมพร้อมใจของประชาชน ตามหลักอำนาจธิปไตยของปวงชน สอดคล้องกับงานวิจัยของ โกลด์ อดทน ซึ่งได้ศึกษาเรื่อง ทศนคติทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยของเจ้าหน้าที่ศูนย์สืบสวนสอบสวนตำรวจภูธรภาค 4 พบว่า ความคิดเห็นทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยทั้ง 5 ด้าน คือด้านหลักอำนาจธิปไตย ด้านหลักเสรีภาพ ด้านหลักความเสมอภาค ด้านหลักกฎหมาย และด้านหลักเสียงข้างมาก ในภาพรวมทั้ง 5 ด้านอยู่ในระดับสูง

2) **ด้านหลักเสรีภาพ** พบว่า มุมมองทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยของครูศูนย์ประสานงานอนุบาลขอนแก่น โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด หัวข้อที่ให้ ความสำคัญสูงสุดอันดับแรก คือ ประชาชนมีสิทธิเสรีภาพในการเลือกนับถือศาสนาใดๆก็ได้ ระดับความคิดเห็นมากที่สุด อภิปรายได้ว่า ประชาชนมีอิสระอย่างเต็มที่ในการที่จะนับถือลัทธิศาสนาใดๆก็ได้ที่เขาพอใจและไม่ถูกบังคับ หัวข้อต่อมา ประชาชนมีเสรีภาพในการเลือกประกอบอาชีพตามความถนัดและความสามารถของตน มีระดับความคิดเห็นมากที่สุดเป็นลำดับที่สอง อภิปรายได้ว่า ประชาชนมีเสรีภาพในการประกอบอาชีพที่สุจริตเลือก ได้ตามความถนัดและความสามารถของตนเอง หัวข้อต่อมาประชาชนไทยมีเสรีภาพในการเลือกถิ่นที่อยู่ ระดับความคิดเห็นมากที่สุดเป็นอันดับสาม อภิปรายได้ว่า การเลือกถิ่นที่อยู่สามารถที่จะเลือกได้ทุกแห่งในประเทศถ้าไม่ไปละเมิดสิทธิของผู้อื่น หัวข้อต่อมา ประชาชนมีเสรีภาพในการคิด การพูด การเขียนหรือการวิจารณ์รัฐบาลได้ ระดับความคิดเห็นมากที่สุดเป็นลำดับที่สี่ สามารถอภิปรายได้ว่า ประชาชนสามารถที่จะแสดงความคิดเห็นใดๆก็ได้แม้แต่การวิพากษ์รัฐบาล แต่ต้องอยู่ในกรอบของกฎหมาย หัวข้อต่อมา ประชาชนมีเสรีภาพในการไปใช้สิทธิเลือกตั้งและสามารถถอดถอนผู้ปกครองได้ตามที่กฎหมายกำหนด มีระดับความคิดเห็นมากที่สุดเป็นอันดับที่ห้า ในข้อนี้อภิปรายได้ว่าที่ประชาชนให้ความคิดเห็นในลำดับท้ายๆเพราะว่า การที่ประชาชนสามารถที่จะถอดถอนเจ้าหน้าที่รัฐหรือนักการเมืองที่พวกเขาคิดว่าเป็นคน ไม่ดีหรือทุจริตต่อหน้าที่ให้ออกจากตำแหน่งได้นั้นจึงเป็นเรื่องยาก และหัวข้อระดับความคิดเห็นมากที่สุดอันดับสุดท้าย คือประชาชนมีเสรีภาพในการชุมนุม เรียกร้องสิทธิความเป็นธรรมจากรัฐ อภิปรายได้ว่าประเด็นนี้ประชาชนคงไม่มั่นใจเท่าใดนัก เพราะว่าการที่จะเรียกร้องใดๆได้นั้นเป็นสิ่งที่พวกเขาคิดว่าอำนาจอยู่ที่ผู้ปกครอง เขาจะให้หรือไม่ให้ก็ได้ ซึ่งหลักการนี้สอดคล้องกับแนวคิดของ **กระมล ทองธรรมชาติ และคณะ** กล่าวว่า 3 ประชาธิปไตยมีความหมาย 3 ลักษณะ ดังนี้ 1) ประชาธิปไตยในฐานะอุดมคติหรือในฐานะที่เป็นแนวความคิดทางการเมือง 2) ประชาธิปไตยในฐานะที่เป็นวิถีชีวิต 3) ประชาธิปไตยในฐานะที่

เป็นระบบการเมือง ประชาธิปไตยในฐานะที่เป็นแนวความคิดทางการเมือง ยึดหลักของความเสมอภาค เสรีภาพ และเชื่อในสิทธิมนุษยชน และในฐานะที่เป็นการดำเนินวิถีชีวิตเน้นที่การมีน้ำใจประชาธิปไตย ที่ยึดหลักสิทธิเสรีภาพ และความเสมอภาค และศักดิ์ศรีแห่งความเป็นมนุษย์ด้วยกัน และส่วนใหญ่ในฐานะที่เป็นระบบการเมืองยึดหลักการประชาธิปไตยมาจากปวงชน กล่าวคือ ถือว่าผู้ปกครองจะต้องมาจากความยินยอมพร้อมใจกันของประชาชน และจะต้องปกครองตามความต้องการของประชาชน และถ้าผู้ปกครองใดไม่ปฏิบัติตาม ประชาชนมีสิทธิที่จะต่อต้านผู้ปกครองได้ และเรื่องสิทธิเสรีภาพของประชาชนนี้ยังมีการบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญไทยทุกฉบับ และประชาชนเองต้องรู้จักสิทธิเสรีภาพของตนเองด้วย พร้อมกันนั้นก็ไม่ได้ละเมิดสิทธิของบุคคลอื่น สอดคล้องกับงานวิจัยของ **ปิยะวุฒิ กลิ่นชื่น** ซึ่งได้ทำการศึกษาเรื่อง ความรู้ของพระสงฆ์ในระบอบประชาธิปไตย : ศึกษาเฉพาะกรณีพระสงฆ์ในอำเภอเมืองเชียงใหม่ พบว่าพระสงฆ์มีความรู้ทางด้านการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยเป็นอย่างดี พระสงฆ์ที่สนใจข่าวสาร เหตุการณ์บ้านเมือง ดูโทรทัศน์ อ่านหนังสือพิมพ์จะเข้าใจหลักการประชาธิปไตยดีกว่าพระสงฆ์ที่ไม่สนใจ ส่วนปัจจัยด้านอายุ พรรษา ระดับการศึกษา มีความสัมพันธ์กับการเมืองระบอบประชาธิปไตยเป็นอย่างดี และยังสอดคล้องกับแนวคิดของ **ธานินทร์ กรัยวิเชียร** ได้เสนอหลักการที่สำคัญของระบอบประชาธิปไตยไว้ 3 ประการ ดังนี้ 1) ระบอบประชาธิปไตยให้ประชาชนมีสิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคมากที่สุดเท่าที่จะทำได้ แต่ทั้งนี้ยอมเป็นไปตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย 2) ระบอบประชาธิปไตยจะต้องประกอบด้วยองค์กรแห่งรัฐที่สำคัญ คือ ฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายบริหาร ฝ่ายตุลาการ โดยทั้ง 3 ฝ่าย ต่างถ่วงดุลอำนาจซึ่งกันและกัน 3) ระบอบประชาธิปไตยก็คือ หลักนิติธรรม (The rule of law) คือบุคคลเสมอภาคกันตามกฎหมาย

3) ด้านหลักความเสมอภาค พบว่า มุมมองทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของครูศูนย์ประสานงานอนุบาลขอนแก่น โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด หัวข้อที่ให้ความสำคัญมากที่สุดเป็นอันดับแรก คือประชาชนย่อมมีความเสมอภาคในการไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง อภิปรายได้ว่าประชาชนได้เห็นความสำคัญของการใช้สิทธิในการออกเสียงเลือกตั้งทุกระดับ การไปเลือกตั้งเป็นกระบวนการที่สำคัญกระบวนการหนึ่งของระบอบประชาธิปไตย จึงให้ความสำคัญในระดับความคิดเห็นสูงมากกว่าข้ออื่นๆ หัวข้อต่อมาที่ให้ความสำคัญมากที่สุดเป็นลำดับที่สอง ผู้พิการควรได้รับสวัสดิการจากรัฐเท่าเทียมกับคนปรกติ อภิปรายได้ว่ามองเห็นความสำคัญของผู้พิการ เพราะผู้พิการบางคนไม่สามารถช่วยตัวเองได้ วิธีที่จะช่วยพวกเขาเหล่านั้นได้ก็คือการจัดสวัสดิการจากรัฐให้ทัดเทียมกับคนปรกติ หัวข้อต่อมาที่ให้ความสำคัญในระดับมากที่สุดเป็นลำดับสาม มนุษย์มีความเท่าเทียมกันในการกระทำใดๆที่อยู่ในขอบเขตของกฎหมาย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ อภิปรายได้ว่าความเป็นมนุษย์ไม่ว่าจะเป็นเพศชาย เพศหญิง คนปรกติ

หรือพิการต่างก็มีความเท่าเทียมกัน ความเสมอภาคกันทางกฎหมาย กฎหมายที่ออกมาต้องมีความเสมอภาคกัน ใช้กับทุกคนอย่างเท่าเทียมกันไม่ลำเอียง ไม่มีใครมีอภิสิทธิ์เหนือกว่าบุคคลอื่นซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดและผลงานด้านวิชาการของ **สิทธิพันธ์ พุทธหนูน** เขียนในหนังสือ ทฤษฎีการเมืองและจริยธรรม ในประเด็นหลักความเสมอภาคว่า **หลักความเสมอภาค** ความเสมอภาคหรือความเท่าเทียมกัน เป็นหลักที่สำคัญของอุดมการณ์ประชาธิปไตยอีกหลักการหนึ่ง ระบบประชาธิปไตยเชื่อว่ามนุษย์ทุกคนไม่ว่าจะอยู่ในชนชั้นใด เพศใด มีฐานะทางเศรษฐกิจหรือฐานะทางสังคมอย่างไรต่างเท่าเทียมกัน ความเท่าเทียมกันในที่นี้ไม่ใช่ความเท่าเทียมกันทางสติปัญญา ความสามารถหรือความสูงต่ำ แต่เป็นความเท่าเทียมกันในศักดิ์ศรีของความเป็นคน ซึ่งทุกคนมีสิทธิ์ที่จะอยู่รอดในสังคม ความเสมอภาคในระบบประชาธิปไตยอาจจำแนกได้เป็น 4 ประการ ดังนี้ 1) ความเสมอภาคในการมีส่วนร่วมทางการเมือง 2) ความเสมอภาคที่จะรับการคุ้มครองตามกฎหมาย 3) ความเสมอภาคที่จะแสวงหาความก้าวหน้าในชีวิต 4) ความเสมอภาคทางเศรษฐกิจและสังคม หัวข้อที่ให้ความสำคัญระดับความคิดเห็นในลำดับที่สี่ คือประชาชนย่อมมีความเสมอภาคในการได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายอย่างเท่าเทียมกัน มีความคิดเห็นในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.14 อธิบายว่า การที่ประชาชนให้ความสำคัญในระดับมาก เพราะเขามองว่ากฎหมายที่เขียนไว้ใช้กับทุกคน แต่ตามความเป็นจริงแล้วในสังคมปัจจุบันยังมีคนที่อยู่เหนือกฎหมาย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **โกศล อดทน** ด้านหลักความเสมอภาค มีความคิดเห็นในระดับสูงเช่นกัน หัวข้อต่อมา ประชาชนมีความเสมอภาคในการได้รับการบริการจากรัฐในด้านต่าง เช่น ด้านการศึกษา ด้านการสาธารณสุข เป็นต้น มีระดับความคิดเห็นมาก เป็นลำดับที่ห้า อภิปรายได้ว่า ประชาชนไม่ค่อยมั่นใจในการรับบริการจากรัฐว่าเท่าเทียมกันหรือเสมอกันจริง เพราะมีเรื่องที่เกิดขึ้นตามข่าวสื่อสารมวลชนบ่อยๆกรณีการที่บุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนบางแห่งที่มีคนเข้าได้และเข้าไม่ได้ ในลักษณะเด็กฝากหรือ เสียเงิน เป็นต้น และหัวข้อสุดท้ายที่ประชาชนให้ความสำคัญมากที่สุดท้าย คือประชาชนมีความเสมอกันทางเศรษฐกิจ ได้แก่โอกาสในการแสวงหาผลกำไรจากการค้าขายที่สุจริต อภิปรายได้ว่า การที่ประชาชนนี้ให้ความสำคัญเป็นอันดับสุดท้าย เพราะว่าตามความเป็นจริงแล้วคนรวยกับคนจนยังมีความเหลื่อมล้ำกันทางเศรษฐกิจอยู่มาก มีฐานะสภาพความเป็นอยู่ที่ห่างกันมาก คนจนยังมีจำนวนมากกว่าคนรวยในสังคมปัจจุบัน

4) ด้านหลักกฎหมาย พบว่า มุมมองทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยของครูศูนย์ประสานงานอนุบาลขอนแก่น โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเป็นหลักการระบอบประชาธิปไตยที่ประชากรตัวอย่างให้ระดับความคิดเห็นมากเป็นอันดับ 1 หัวข้อ ที่ให้ความสำคัญเป็นอันดับแรก คือ หัวข้อประชาชนย่อมได้รับการคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐานตามรัฐธรรมนูญ

หมายความว่ารัฐธรรมนูญที่เป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ เป็นกฎหมายที่เอื้อประโยชน์เพื่อคนไทยทุกคนอย่างเท่าเทียมกันมีระดับความคิดเห็นมากที่สุด อภิปรายได้ว่า ประชาชนเห็นความสำคัญของกฎหมายและกฎหมายจะต้องบังคับใช้กับทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน หัวข้อรองลงมาคือกฎหมายต้องใช้กับทุกคนอย่างเสมอภาคมีระดับความคิดเห็นมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.58 อภิปรายในประเด็นนี้ได้ว่า กฎหมายจะต้องไม่เลือกปฏิบัติ หัวข้อรองลงมา กฎหมายจะต้องใช้บังคับกับประชาชนทุกคนอย่างเสมอภาคมีระดับความคิดเห็นมากที่สุดเช่นกัน หัวข้อต่อมา การปกครองตามระบอบประชาธิปไตยถือว่าการปฏิบัติตามหลักกฎหมายจะต้องมีความชอบธรรมหมายความว่า กฎหมายต้องเป็นธรรม ต้องเสมอภาคกัน ต้องเป็นนิติรัฐไม่มีใครอยู่เหนือกฎหมาย อภิปรายได้ว่า กฎหมายต้องใช้บังคับกับทุกคนอย่างเป็นธรรมและไม่มีใครมีอภิสิทธิ์เหนือกว่ากัน หัวข้อลำดับต่อมา ตามหลักกฎหมาย โฉทก์และจำเลยมีสิทธิที่จะปกป้องตนเองตามกระบวนการยุติธรรม อภิปรายได้ว่า กฎหมายต้องคุ้มครองประชาชนทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน ทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับการประกันตัวจากศาลเมื่อกระทำผิด และศาลยังไม่มีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ผู้นั้นยังบริสุทธิ์ หัวข้อสุดท้าย สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทำหน้าที่นิติบัญญัติหรือออกกฎหมาย มีระดับความคิดเห็นมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ **ชานินทร์ กรัยวิเชียร** ได้เสนอหลักการที่สำคัญของระบอบประชาธิปไตยไว้ 3 ประการ ดังนี้ 1) ระบอบประชาธิปไตยให้ประชาชนมีสิทธิเสรีภาพ และความเสมอภาคมากที่สุดเท่าที่จะมากได้ แต่ทั้งนี้ย่อมเป็นไปตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย 2) ระบอบประชาธิปไตยจะต้องประกอบด้วยองค์กรแห่งรัฐที่สำคัญ คือ ฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายบริหาร ฝ่ายตุลาการ โดยทั้ง 3 ฝ่าย ต่างถ่วงดุลอำนาจซึ่งกันและกัน 3) ระบอบประชาธิปไตยคือ **หลักนิติธรรม (The rule of law)** คือบุคคลเสมอภาคกัน **ทางกฎหมาย** และสอดคล้องกับงานเขียนทางวิชาการของ **สิทธิพันธ์ พุทธหุน** จากหนังสือทฤษฎีการเมืองและจริยธรรมในด้านหลักกฎหมาย อธิบายว่า “หลักกฎหมาย หรือหลักนิติธรรมหมายถึงการยึดถือกฎหมายเป็นกติกา และหลักประกันความเสมอภาคให้ประชาชนได้รับการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพ และการรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมเพื่อความถูกต้อง ความสงบเรียบร้อยและชอบธรรมโดยรัฐบาลจะต้องบังคับใช้กฎหมายแก่คนทุกคนโดยเท่าเทียมกัน ไม่ให้มีการละเมิดสิทธิ เพราะเหตุแห่งความเป็นผู้มีอิทธิพล ยศถาบรรดาศักดิ์เงินทองหรือ อภิสิทธิ์อื่น ๆ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ **สมบุรณ์ ใจมั่น** ซึ่งได้ศึกษาเรื่อง ทศนคติของประชาชนลาวในพื้นที่จังหวัดเลยที่มีต่อระบอบประชาธิปไตยของไทย พบว่าปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อทัศนคติทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยในเชิงบวก คือด้านหลักอำนาจธิปไตยทั้ง 5 หลัก คือ หลักอำนาจธิปไตย หลักเสรีภาพ หลักความเสมอภาค หลักกฎหมาย และหลักเสียงข้างมาก มีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยเมื่อมองโดยภาพรวม

5) ด้านหลักเสียงข้างมาก พบว่า มุมมองทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของครู ศูนย์ประสานงานอนุบาลขอนแก่น โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด หัวข้อที่ให้ความสำคัญมากที่สุดเป็นอันดับแรกคือ การพิจารณาปัญหาใดๆของรัฐบาลจะต้องยึดมติของเสียงส่วนใหญ่เป็นเกณฑ์และควรรับฟังเสียงส่วนน้อยด้วยมีระดับความคิดเห็นมากที่สุด อภิปรายได้ว่า การใช้มตินในการตัดสินใจในทุกกรณีต้องยึดหลักเสียงส่วนใหญ่เป็นเกณฑ์เป็นกติกาสากลทั่วโลก ถ้าไม่ทำเช่นนี้ การกระทำใดๆก็ไม่มีทศรูป แต่ในขณะที่เดียวกันก็ต้องรับฟังเสียงฝ่ายน้อยด้วย หัวข้อต่อมา การร่างกฎหมายรัฐธรรมนูญทุกฉบับโดยผ่านมติของเสียงส่วนใหญ่ในรัฐสภา ระดับความคิดเห็นมากที่สุด อภิปรายได้ว่า การร่างกฎหมายสำคัญสูงสุดของประเทศต้องผ่านมติเสียงส่วนใหญ่ของสมาชิกสภาทั้งสองสภาจึงจะออกมาเป็นกฎหมายได้ หัวข้อต่อมามีระดับความคิดเห็นมากที่สุดเป็นลำดับที่สาม คือการที่พรรคฝ่ายค้านควบคุมหรือตรวจสอบการทำงานของรัฐบาล เพื่อมิให้ใช้อำนาจไปในทางมิชอบ อภิปรายได้ว่า ประชาชนเห็นด้วยที่พรรคฝ่ายค้านทำหน้าที่ตรวจสอบหรือเป็นหูเป็นตาแทนประชาชนดูแลการบริหารงานของรัฐบาล เพื่อมิให้กระทำการที่ส่อไปในทางทุจริตคิดมิชอบ หัวข้อต่อมาที่ประชาชนมีระดับความคิดเห็นมากที่สุดเป็นลำดับที่สี่ คือ ประชาชนทุกคนจะต้องเคารพหลักการเสียงข้างมากและเคารพเสียงข้างน้อย อภิปรายได้ว่า การเคารพหลักการทางประชาธิปไตยจะต้องยึดหลักการที่ว่านี้ถ้าไม่เช่นนั้นสังคมก็จะวุ่นวายไม่มีที่สิ้นสุด แต่ขณะเดียวกันเสียงข้างมากเชื่อว่าจะต้องเสมอไปควรรับฟังเสียงข้างน้อยด้วย ถือว่าเป็นการเคารพ หัวข้อลำดับที่ 5 และ 6 ประชาชนมีระดับความคิดเห็นมากที่สุดเท่ากันคือ การลงมติโดยยึดเสียงข้างมากเพื่อแก้ปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นในชุมชนหรือในท้องถิ่น ทำให้สังคมสงบและเกิดสันติสุข กับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรใช้เสียงข้างมากในการตัดสินใจและเป็นมติที่ยอมรับกันโดยทั่วไป อภิปรายได้ว่า ทั้งสองประเด็นนี้ประชาชนให้ความคิดเห็นในอันดับสุดท้าย คงคิดว่าการลงมติใดๆใช้ถูกต้องไปเสียทุกอย่าง ฝ่ายใดพวกมากก็ต้องชนะซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ **จรรยา สุภาพ** ได้เสนอหลักการใช้เสียงข้างมากประกอบด้วยเกณฑ์ต่างๆ ดังนี้ 1) ถือเสียงข้างมากเป็นบรรทัดฐานในการทำงาน 2) ถือเสียงข้างมากเป็นบรรทัดฐานในการตัดสินใจปัญหา 3) ถือเสียงข้างมากเป็นบรรทัดฐานในการแก้ไขข้อขัดแย้ง 4) ใช้เสียงข้างมากเป็นหลักในการระบวนการปกครองประชาธิปไตย 5) ใช้เสียงข้างมากโดยยึดหลักความเสมอภาค ทุกคนมีความสำคัญเท่าเทียมกันและมีคุณค่าเท่ากัน 6) เสียงข้างมากต้องเคารพเสียงข้างน้อย 7) เมื่อเสียงข้างมากลงมติอย่างไรแล้วเสียงข้างน้อยจะต้องยอมรับและปฏิบัติ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ **ฉกรรจ์ จรรยาศิริ** ได้ทำการศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อศรัทธาในระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยของ : ศึกษาเฉพาะกรณีชุมชนสวนดอก ตำบลดอยสุเทพ จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า อุดมการณ์ของประชาธิปไตย และวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตยอยู่ในระดับมากส่วนด้านการมีส่วนร่วมทางการ

เมืองอยู่ในระดับปานกลาง ตามนัยที่กล่าวมาแสดงให้เห็นว่าประชาชนตัวอย่างในตำบลคอยสุเทพ มีความรู้ความเข้าใจในหลักการประชาธิปไตยระดับปานกลาง และไม่สอดคล้องกับการวิจัยเรื่อง มุมมองทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยของครูศูนย์ประสานงานอนุบาลขอนแก่น ซึ่งมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด

5.2.2 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับมุมมองทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยของครูศูนย์ประสานงานอนุบาลขอนแก่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น

ผลการวิจัย ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับมุมมองทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยของครูศูนย์ประสานงานอนุบาลขอนแก่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล คือ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน **ไม่มีความสัมพันธ์** กับมุมมองทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยของครูศูนย์ประสานงานอนุบาลขอนแก่น หมายความว่า ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีความแตกต่างกัน ไม่ว่าจะเป็น เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน ต่างมีมุมมองทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยแตกต่างกันทั้งนี้อาจเป็นไปได้ว่าปัจจัยต่างๆเหล่านี้ของประชากรครูต่างก็มีความเกี่ยวพันกันกับการเมืองอยู่เสมอ เช่น ครูเป็นเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งในทุกระดับ ครูกระจายอยู่ในทุกพื้นที่ของประเทศ ครูอยู่ใกล้ชิดกับประชาชนในท้องถิ่น มีบทบาทเป็นผู้นำ ครูเป็นปราชญ์ในชุมชน ครูทำหน้าที่หลักโดยตรงคือสอนนักเรียนทุกระดับชั้นในหลายๆสาระวิชา นอกจากวิชาหลักที่ทำการสอนแล้วครูต้องนำความรู้ ข่าวสารในด้านต่างๆ ทั้งทางสังคม การเมือง เศรษฐกิจและอื่นๆสอดแทรกเข้าไปในแต่ละวัน ดังนั้นจึงเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้ครูมีความรู้ ความเข้าใจด้านการเมืองในระบบประชาธิปไตยเป็นอย่างดี จึงมีมุมมองที่แตกต่างกันซึ่งสอดคล้องงานวิจัยของ **สมชัย ไตรพิทยากุล** ได้ทำการศึกษาวิจัย เรื่องทัศนคติของนายทหารนักเรียน โรงเรียนเสนาธิการทหารเรือที่มีต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย ผลการวิจัยพบว่าตัวแปรด้านอายุ เงินเดือน ระดับการศึกษา อายุราชการ เงินเดือนและสายงานที่ปฏิบัติ ไม่มีผลต่อทัศนคติของนายทหารนักเรียน โรงเรียนเสนาธิการทหารเรือ แต่ขัดแย้งกับการวิจัยของ **โกศล อุดทน** ซึ่งได้ทำการศึกษาเรื่องทัศนคติทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยของเจ้าหน้าที่ศูนย์สืบสวนสอบสวนตำรวจภูธรภาค 4 ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อทัศนคติทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยในเชิงบวก คือ ปัจจัยเรื่อง เพศ อายุ ระดับการศึกษา อายุการรับราชการ ตำแหน่ง ชันยศ ล้วนมีผลต่อทัศนคติทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านหลักอำนาจธิปไตย ด้านหลักเสรีภาพ ด้านหลักความเสมอภาค ด้านหลักกฎหมาย และด้านหลักเสียงข้างมาก

5.3 ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะและข้อค้นพบจากผลการวิจัยและการอภิปรายผลแล้วสามารถนำมาสรุปผล โดยแบ่งเป็น 2 ระดับดังนี้

5.3.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

จากผลการวิจัย เรื่องมุมมองทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของครูศูนย์ประสานงานอนุบาลขอนแก่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น ประกอบด้วยหลักการประชาธิปไตย 5 ด้านคือ ด้านหลักอำนาจธิปไตย ด้านหลักเสรีภาพ ด้านหลักความเสมอภาค ด้านหลักกฎหมาย และด้านหลักเสียงข้างมาก พบว่าโดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด จึงขอเสนอแนะมุมมองทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของครูศูนย์ประสานงานอนุบาลขอนแก่น ได้ให้ข้อเสนอแนะหรือข้อคิดเห็น เป็นรายด้านดังนี้

1) ด้านหลักอำนาจธิปไตย มีผู้ให้ข้อเสนอแนะมาทั้งสิ้น 18 คน จากจำนวนของผู้ตอบแบบสอบถาม 105 ชุด ประชากรที่ศึกษามีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ได้เสนอแนะว่า ประชาชนควรมีอำนาจธิปไตยอย่างแท้จริง ไม่ควรมีการซื้อสิทธิขายเสียง เพราะเป็นการทำลายระบอบประชาธิปไตย ประชาชนบางกลุ่มไม่มีความรู้เรื่อง ประชาธิปไตยที่ดีพอจึงใช้อำนาจไปในทางที่ผิด อำนาจธิปไตยของปวงชนบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญและประชาชนควรเป็นเจ้าของอำนาจนั้นมิใช่ชนักการเมืองใช้เงินเข้าสู่อำนาจอย่างในปัจจุบัน ขอมรับและเคารพความเห็นต่าง อำนาจนอกระบบไม่ควรก้าวท่ายอำนาจธิปไตยของบุคคลอื่น

2) ด้านหลักเสรีภาพ มีผู้ให้ข้อเสนอแนะมาทั้งสิ้น 20 คน จากจำนวนของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 105 คน ประชากรที่ศึกษามีความคิดเห็น อยู่ในระดับมากที่สุด ได้เสนอแนะว่า บางคนบางกลุ่มใช้เสรีภาพไปในทางที่ผิด เกินขอบเขต ใช้เสรีภาพเกินกว่าที่กฎหมายกำหนด และทุกคนควรมีเสรีภาพเท่าเทียมกันทุกๆด้านและมีมาตรฐานเดียว ประชาชนควรมีเสรีภาพอยู่ในกรอบของกฎหมายไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่น และข้อเสนอแนะประเด็นสุดท้าย ผู้มีอำนาจไม่ควรกดขี่และจำกัดเสรีภาพกับคนบางกลุ่มควรเสมอภาคกัน

3) ด้านหลักความเสมอภาค มีผู้เสนอแนะมา 19 คน จากจำนวนของผู้ตอบแบบสอบถาม 105 คน ประชากรที่ศึกษามีความคิดเห็น อยู่ในระดับมากที่สุด ได้เสนอแนะว่า สังคมไทยในปัจจุบันไม่มีความเสมอภาคกัน ทั้งทางสังคมและเศรษฐกิจ คนจนคนรวยมีความแตกต่างกันมาก ชายกับหญิงควรมีความเสมอภาคกันมากกว่านี้ ในปัจจุบันสังคมไทยนิยมวัตถุมากเกินไปทำให้ขาดคุณธรรมจริยธรรมไป ส่วนเจ้าหน้าที่รัฐควรให้ความยุติธรรมกับประชาชนอย่างเท่าเทียมกัน ไม่ควรเห็นแก่พวกพ้องหรือกลุ่มของตน

4) ด้านหลักกฎหมาย มีผู้เสนอแนะมาทั้งสิ้น 16 คน จากจำนวนของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 105 คน ประชากรที่ศึกษามีความคิดเห็น อยู่ในระดับมากที่สุดได้เสนอแนะว่า หลักกฎหมายเป็นหลักนิติธรรมของประเทศ บอกว่ากฎหมายมีช่องโหว่ มีช่องทางหลีกเลี่ยงและเอื้อประโยชน์ให้แก่คนบางกลุ่มแสวงหาผลประโยชน์ กฎหมายควรใช้กับทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน ไม่ควรมีใครมีอภิสิทธิ์เหนือคนอื่นและไม่ควรมีกฎหมู่ และโทษกระทำผิดบางประเภทเบาเกินไป ควรเพิ่มโทษให้หนักกว่าเดิม

5) ด้านหลักเสียงข้างมาก มีผู้เสนอแนะมาทั้งสิ้น 21 คน จากจำนวนของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 105 คน ประชากรที่ศึกษามีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุดได้เสนอแนะว่า เสียงข้างมากถือว่าเป็นกติกาและเป็นที่ยอมรับกันในระบอบประชาธิปไตย การปกครองในระบอบประชาธิปไตยต้องยึดหลักการนี้ ซึ่งถือเป็นระบบสากลทั่วไป ใช้เสียงส่วนใหญ่เป็นเกณฑ์ในการตัดสินใจและต้องรับฟังเสียงข้างน้อยด้วย แม้จะไม่มีผลต่อการลงมติ แต่ควรฟังบ้างเชื่อว่าเสียงข้างมากจะถูกต้องเสมอไป

5.3.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

1) ควรทำการวิจัยเรื่องมุมมองทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชากรครูที่อยู่ในสังกัดอื่น เช่น ครูเอกชน ครูสายอาชีพ เป็นต้น เพื่อเป็นข้อมูลในการศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นต่างหรือเหมือนกันต่อไป

2) ควรทำการวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยอื่นๆ นอกจากปัจจัยที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เช่น เกี่ยวข้องกับการเป็นสมาชิกพรรคการเมืองหรือไม่ เคยลงสมัครรับเลือกตั้งในระดับใดมาก่อนหรือไม่ เป็นต้นที่อาจจะมีผลต่อมุมมองทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยในขณะนี้

3) อยากให้มีการวิจัยในหัวข้อเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอย่างต่อเนื่อง เพื่อจะได้ข้อมูลในการพัฒนาระบอบประชาธิปไตยไทยให้เจริญก้าวหน้าต่อไป

บรรณานุกรม

1. ภาษาไทย

1) หนังสือทั่วไป

กมล ทองธรรมชาติและคณะ. **หลักประชาธิปไตย**. กรุงเทพมหานคร : คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531.

กองวิชาการ กรมการปกครอง. **การปกครองท้องถิ่น เทศบาล**. ปีที่ 8 ฉบับที่ 4 เมษายน-มิถุนายน, 2532 .

ข้อมูลบุคลากร **กลุ่มบริหารงานบุคคล** : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1, 31 ตุลาคม 2550.

คณาจารย์ภาควิชารัฐศาสตร์-รัฐประศาสนศาสตร์สถาบัน **OPINION**, **คู่มือรัฐศาสตร์-รัฐประศาสนศาสตร์**.

จรรยา สุภาพ. **การเมือง**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ไทยวัฒนา, 2514.

ชัยอนันต์ สมุทวณิช. **ประชาธิปไตย สังคมนิยมคอมมิวนิสต์กับการเมืองไทย**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์พิมพ์เนส, 2519.

ชัยอนันต์ สมุทวณิช. **รัฐ**. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2535.

ชูศรี วงศ์รัตน์. **เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์เทพเนรมิตการพิมพ์, 2545.

ธีระศักดิ์ อุ่่นอารมณ์เลิศ. **เครื่องมือวิจัยทางการศึกษา : การสร้างและพัฒนา**. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2549.

ธานินทร์ กรัยวิเชียร. **ระบอบประชาธิปไตย**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภา ,2520.

นพมาศ ชีระเวคิน. **จิตวิทยาสังคม**. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2534.

บุญชม ศรีสะอาด. **การวิจัยเบื้องต้น**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์สุวีริยาสาส์น, 2545.

ประภาเพ็ญ สุวรรณ. **ทัศนคติการวัดการเปลี่ยนแปลงและพฤติกรรมอนามัย**. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาการพิมพ์, 2520.

พฤษิสาณ ชุมพล. **ระบบการเมือง : ความรู้เบื้องต้น**. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2548.

พรอัมรินทร์ พรหมเกิด. **สังคมวิทยาการเมือง**. ขอนแก่น : โรงพิมพ์คลังนานา, 2545.

ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542. กรุงเทพมหานคร :
บริษัทนานมีบุ๊คส์ จำกัด, 2546.

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 1) พุทธศักราช 2554.

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา, เล่มที่ 128 ตอนที่ 13 ก.

ลิขิต ชีรเวทิน. *Political Attitude of Bureaucratic Elite an Modernization in Thailand*.
กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2517.

วิสุทธิ โปธิแทน. *คู่มือปฏิบัติหน้าที่สมาชิกวุฒิสภา เรื่องการดำเนินกิจกรรมของพรรคการเมืองไทย*.
นนทบุรี : สถาบันพระปกเกล้า, 2544.

_____. *ประชาธิปไตยแนวความคิดและตัวแทนแบบประเทศประชาธิปไตยในอุดมคติ*.
กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2524.

สงวน สุทธิเลิศอรุณและคณะ. *จิตวิทยาสังคม*. กรุงเทพมหานคร : ชัยศิริการพิมพ์, 2527.

สมาชิกวุฒิสภา. *รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2550*. พิมพ์ครั้งที่ 2,
กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แม็ค, 2550.

สวัสดิ์ สุคนธ์รังสี. *อุดมการณ์และผู้นำสังคมไทย*. รัฐสภาสาร, 2517.

สิทธิพันธ์ พุทธหนุน. *แนวการศึกษารัฐศาสตร์*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : คณะรัฐศาสตร์
มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2541.

_____. *ทฤษฎีการเมืองและจริยธรรม*. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง,
2551.

สุขุม นวลสกุล. *การเมืองการปกครอง*. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2523.

สุรพล ราชภัณฑารัตน์และวิทยา นภาศิริกุลกิจ. *พรรคการเมืองและกลุ่มผลประโยชน์*
กรุงเทพมหานคร : คณะรัฐศาสตร์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2521.

สำเร็จ จันทรสวรรณและสุวรรณ บัวทวน. *ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์*. ขอนแก่น :
มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2547.

อเนก เหล่าธรรมทัศน์. *การเมืองเป็นเรื่องของเรา*, กรุงเทพมหานคร : มิติใหม่, 2543.

อมร รักษาสัตย์. *การศึกษากับการพัฒนาประชาธิปไตย*. กรุงเทพมหานคร : เจริญผล, 2541.

2) วิทยานิพนธ์ / สารนิพนธ์

จักรกริช ใจดี. “ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาธิปไตยของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์”.

วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2542.

ปิยะวุฒิ กลิ่นชื่น. “ความรู้ของพระสงฆ์ในด้านการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย.”

สารนิพนธ์ศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, 2551.

ปณิธิ สุวรรณปีนทะ. “ทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของเยาวชนในสถานสงเคราะห์ :

ศึกษาเฉพาะกรณีบ้านปากเกร็ดและบ้านราชวิถี” วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2546.

พันจ่าเอกถกรรจ์ จรรยาศิริ, “ปัจจัยที่มีผลต่อศรัทธาในระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย :

ศึกษาเฉพาะกรณีชุมชนสวนดอก ตำบลคอยสุเทพ อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่.” สารนิพนธ์ศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, 2550.

สมชัย ไตรพิทยากุล. “ทัศนคติของนายทหารนักเรียนโรงเรียนเสนาธิการทหารเรือที่มีผลต่อการ

ปกครองในระบอบประชาธิปไตย.” วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2542.

สมบูรณ์ ใจมั่น. “ทัศนคติของประชาชนลาวในพื้นที่จังหวัดเลยที่มีต่อระบอบประชาธิปไตยไทย”

สารนิพนธ์ศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, 2552.

ลิปตำรวจเอกโกศล อดทน. “ทัศนคติทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย : ศึกษาเฉพาะกรณี

เจ้าหน้าที่ศูนย์สืบสวนสอบสวนตำรวจภูธรภาค4”. สารนิพนธ์ศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, 2549.

3) เว็บไซต์

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.ระบบเว็บนักศึกษา.พฤษภาคม 2545.ระบอบประชาธิปไตย.

http://www.eduweb.mbu.ac.th/naruk_2, 2550.

Harold D. Lasswell,<http://th.wikipedia.org>. วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี, 2554.

2. ภาษาอังกฤษ

1) General Book

Carter V.Good. **Dictionary of Education**. New York : McGraw-Hill, 1973.

Bloom, Benjamin S. **Taonomy of Education Objectives**. Hand Book:Cognitive Domain,

- New York : David Mckay Company Inc, 1956.
- Dorothy Picklen. **Democracy, Newyork**. Basic Books, 1970.
- Gordon Allport. **Handbook of Social Psychology**. Worchester:Mass Clark University Press, 1935.
- Howard H. Kendler. **Basic Psychology California** : W.A. Benjamin, 1947.
- Likhit Dhiravekin. **Political Attitude of Bureacratic Elite an Modernization In Thailand**.
Bangkok : Thai Wattanapanich, 1974.
- M.E. Show and I.M. Wright. **Scale for the measurement of Attitude**. New York : McGraw
-Hill, 1973.
- Mancur olson. “**Dictatorship Democracy and Development**”. American political science
Review 87, 1993.
- Robert A.Dahl. **Modern political Analysis** : New Jers .Prentice Hall, 1968.

แบบสอบถามการวิจัย

เรื่อง มุมมองทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยของครูศูนย์ประสานงานอนุบาลขอนแก่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น

คำชี้แจง

แบบสอบถามชุดนี้จัดทำขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษามุมมองทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยของครูศูนย์ประสานงานอนุบาลขอนแก่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น ผู้วิจัยใคร่ขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริงและโปรดตอบแบบสอบถามทุกข้อ ผู้วิจัยจะเก็บคำตอบของท่านเป็นความลับและนำเสนอผลการวิจัยเป็นลักษณะภาพรวม โดยจะไม่มีผลกระทบบต่อผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น แต่ในทางตรงกันข้ามข้อมูลที่ท่านตอบจะเป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมความเป็นระบบประชาธิปไตย ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

แบบสอบถามชุดนี้ มีจำนวน 7 หน้า ประกอบด้วยข้อคำถาม 3 ส่วน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับมุมมองทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยของครูศูนย์ประสานงานอนุบาลขอนแก่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น ทั้ง 5 ด้าน คือ

- 1) ด้านหลักอำนาจธิปไตย
- 2) ด้านหลักเสรีภาพ
- 3) ด้านหลักความเสมอภาค
- 4) ด้านหลักกฎหมาย
- 5) ด้านหลักเสียงข้างมาก

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับมุมมองทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยของครูศูนย์ประสานงานอนุบาลขอนแก่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณในความกรุณาของท่านมา ณ โอกาสนี้

นายปกครอง กีก้อง

นักศึกษาหลักสูตรศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน

ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย ลงใน หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของท่าน

1. เพศ

1. ชาย 2. หญิง

2. อายุ

1. อายุ 20-30 ปี 2. อายุ 31-40 ปี
 3. อายุ 41-50 ปี 4. อายุ 51 ปีขึ้นไป

3. สถานภาพสมรส

1. โสด 2. สมรส
 3. หม้าย 4. หย่าร้าง

4. ระดับการศึกษา

1. ต่ำกว่าปริญญาตรี 2. ปริญญาตรี
 3. ปริญญาโท 4. ปริญญาเอก
 5. อื่นๆ (ระบุ).....

5. ประสบการณ์การทำงาน.....ปี

ตอนที่ 2 มุมมองทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยของครูศูนย์ประสานงานอนุบาลขอนแก่น
อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย $\surd$ ลงในช่องว่างที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน

- 5 หมายถึง ระดับความคิดเห็นมากที่สุด
- 4 หมายถึง ระดับความคิดเห็นมาก
- 3 หมายถึง ระดับความคิดเห็นปานกลาง
- 2 หมายถึง ระดับความคิดเห็นน้อย
- 1 หมายถึง ระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
1. ด้านหลักอำนาจธิปไตย					
1.1 อำนาจสูงสุดเป็นของประชาชนและประชาชน เป็นเจ้าของอำนาจธิปไตยอย่างแท้จริง					
1.2 ประชาชนมีสิทธิในการเลือกตัวแทนของตนเอง ได้แก่ ส.ส. และ ส.ว.					
1.3 ประชาชนมีสิทธิเสรีภาพในการไปใช้สิทธิออก เสียงเลือกตั้งทุกระดับ					
1.4 การให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการกำหนด นโยบาย ทั้งระดับท้องถิ่นและระดับ ชาติทำให้สังคม เจริญ					
1.5 ประชาชนมอบอำนาจให้แก่ผู้แทนราษฎรเพื่อไป ทำหน้าที่แทนตนในรัฐสภา					
1.6 การที่ประชาชนแสดงความเป็นเจ้าของอำนาจ ธิปไตยอย่างแท้จริง คือการไปใช้สิทธิเลือกตั้งด้วย ตนเอง					

ตอนที่ 2 มุมมองทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของครูศูนย์ประสานงานอนุบาล
ขอนแก่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น (ต่อ)

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
2. ด้านหลักเสรีภาพ					
2.1 ประชาชนมีเสรีภาพในการคิด การพูด การเขียน หรือการวิจารณ์ โปบายของรัฐบาลได้					
2.2 ประชาชนมีเสรีภาพในการไปใช้สิทธิเลือกตั้งและสามารถถอดถอนผู้ปกครองได้ตามที่กฎหมายกำหนด					
2.3 ประชาชนมีเสรีภาพในการชุมนุมเรียกร้องสิทธิความเป็นธรรมจากรัฐฯ					
2.4 ประชาชนมีสิทธิเสรีภาพในการเลือกนับถือศาสนาใดๆก็ได้					
2.5 ประชาชนไทยมีเสรีภาพในการที่จะเลือกถิ่นที่อยู่					
2.6 ประชาชน มีเสรีภาพในการเลือกประกอบอาชีพตามความถนัดและความสามารถของตนเอง					
3. ด้านหลักความเสมอภาค					
3.1 มนุษย์มีความเท่าเทียมกันในการกระทำใดๆ ที่อยู่ในขอบเขตของกฎหมาย					
3.2 ประชาชนมีความเสมอภาคในการได้รับการบริการจากรัฐในด้านต่างๆ เช่น ด้านการศึกษา ด้านสาธารณสุข เป็นต้น					
3.3 ประชาชนมีความเสมอภาคกันทางเศรษฐกิจ ได้แก่ โอกาสในการแสวงหาผลกำไรจากการค้าขายที่สุจริต					
3.4 ประชาชนย่อมมีความเสมอภาค ในการได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายอย่างเท่าเทียมกัน					
3.5 ประชาชนย่อมมีความเสมอภาคในการไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง					
3.6 ผู้พิการควร ได้รับสวัสดิการจากรัฐเท่าเทียมกับคนปกติ					

ตอนที่ 2 มุมมองทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของครูศูนย์ประสานงานอนุบาลขอนแก่น
อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น (ต่อ)

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
4. ด้านหลักกฎหมาย					
4.1 สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทำหน้าที่นิติบัญญัติหรือออกกฎหมาย					
4.2 กฎหมายจะต้องบังคับใช้กับประชาชนทุกคนอย่างเสมอภาค					
4.3 ประชาชนจะต้องได้รับการคุ้มครองจากกระบวนการทางกฎหมายอย่างเท่าเทียมกัน					
4.4 ตามหลักกฎหมายโจทก์และจำเลยมีสิทธิที่จะต้องปกป้องตนเองตามกระบวนการยุติธรรม					
4.5 ประชาชนย่อมได้รับการคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐานตามรัฐธรรมนูญ					
4.6 การปกครองตามระบอบประชาธิปไตย ถือว่าการปฏิบัติตามหลักกฎหมาย จะต้องมีความชอบธรรม					
5. ด้านหลักเสียงข้างมาก					
5.1 การร่างกฎหมายรัฐธรรมนูญทุกฉบับ โดยผ่านมติของเสียงส่วนใหญ่ในรัฐสภา					
5.2 สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรใช้เสียงข้างมากในการตัดสินใจและเป็นมติที่ยอมรับกันโดยทั่วไป					
5.3 การพิจารณาปัญหาใดๆของรัฐบาลจะต้องยึดมติของเสียงส่วนใหญ่เป็นเกณฑ์ แต่ควรรับฟังเสียงส่วนน้อยด้วย					
5.4 การที่พรรคฝ่ายค้านควบคุมหรือตรวจสอบการทำงานของรัฐบาล เพื่อมิให้ใช้อำนาจไปในทางมิชอบ					

ตอนที่ 2 มุมมองทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของครูศูนย์ประสานงานอนุบาลขอนแก่น
อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น (ต่อ)

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
5.5 การลงมติโดยยึดเสียงข้างมาก เพื่อแก้ปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นในชุมชน หรือในท้องถิ่น ทำให้สังคมสงบและเกิดสันติสุข					
5.6 ประชาชนทุกคนจะต้องเคารพหลักการเสียงข้างมากและเคารพเสียงข้างน้อย					

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับมุมมองทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของครูศูนย์ประสานงาน
อนุบาลขอนแก่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น

1) ด้านหลักอำนาจธิปไตย

.....

.....

.....

.....

2) ด้านหลักเสรีภาพ

.....

.....

.....

.....

3) ด้านหลักความเสมอภาค

.....

.....

.....

.....

4) ด้านหลักกฎหมาย

.....
.....
.....
.....
.....

5) ด้านหลักเสียงข้างมาก

.....
.....
.....
.....

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
แบบสอบถาม

ภาคผนวก ข

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย

1. รองศาสตราจารย์สำเร็จ จันทรสวรรณ

วุฒิการศึกษา	พบ.ม (สถิติประยุกต์ สาขาวิชาประชากรศาสตร์)
ตำแหน่งปัจจุบัน	อาจารย์ประจำภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา มหาวิทยาลัยขอนแก่น

2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ทรงวุฒิ ศรีวิไล

วุฒิการศึกษา	ศษ.ม. (เทคโนโลยีการศึกษา)
ตำแหน่งปัจจุบัน	อาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน

3. อาจารย์ภิญโญ ลองศรี

วุฒิการศึกษา	คบ. (คณิตศาสตร์) นบ. (นิติศาสตร์) คม. (บริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย
ตำแหน่งปัจจุบัน	อาจารย์ 3 ระดับ 8 โรงเรียนไทยรัฐวิทยา 84 อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น

ภาคผนวก ก

หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญ

บันทึกข้อความ

หน่วยงาน งานบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน โทร.043241488
ที่ ศธ 6012/ 227 วันที่ 15 ธันวาคม 2554

เรื่อง ขออนุญาตแต่งตั้งผู้เชี่ยวชาญ

เจริญพร ผศ.ทรงวุฒิ ศรีวิไล

ด้วย นายปกครอง กีกก้อง นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาหลักสูตร ศาสนศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ศูนย์การศึกษาวิทยาเขตอีสาน รหัสประจำตัวนักศึกษา 5314203028 กำลังทำสารนิพนธ์เรื่อง “มุมมองทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของครูศูนย์ประสานงานอนุบาลขอนแก่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น” ในกรณี จำเป็นต้องให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและพิจารณาเนื้อหาของแบบสอบถามเพื่อเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยให้ได้รับข้อมูลที่ถูกต้องและเที่ยงตรงที่สุด

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอแต่งตั้งท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบและพิจารณาเนื้อหาของเครื่องมือการวิจัยของนักศึกษาดังกล่าว หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

(พระครูปลัดธรรมจริยวัฒน์)

รักษาการแทนรองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาลัยเขตอีสาน

ที่ ศธ 6012/ว 645

มหาวิทยาลัยมหากุฎราชวิทยาลัย วิทยาลัยเขตอีสาน
ถนนราษฎร์คินทร์ ตำบลในเมือง
อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น 40000

15 ธันวาคม 2554

เรื่อง ขออนุญาตแต่งตั้งผู้เชี่ยวชาญ
เจริญพร รศ. ตำเริง จันทรสวรรณ

ด้วย นายปกครอง กีกก้อง นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาหลักสูตรศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหากุฎราชวิทยาลัย ศูนย์การศึกษาวิทยาเขตอีสาน รหัสประจำตัวนักศึกษา 5314203028 กำลังทำสารนิพนธ์เรื่อง “มุมมองทางทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของครุศูนย์ประสานงานอนุบาลขอนแก่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น” ในการนี้ จำเป็นต้องให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและพิจารณาเนื้อหาของแบบสอบถามเพื่อเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยให้ได้รับข้อมูลที่ถูกต้องและเที่ยงตรงที่สุด

มหาวิทยาลัยมหากุฎราชวิทยาลัย วิทยาลัยเขตอีสาน พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอแต่งตั้งท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบและพิจารณาเนื้อหาของเครื่องมือการวิจัยของนักศึกษาดังกล่าว หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพรมมาเพื่อพิจารณา

เจริญพร

(พระครูปลัดธรรมจริยวัฒน์)

รักษาการแทนรองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหากุฎราชวิทยาลัย วิทยาลัยเขตอีสาน

ปฏิบัติกรแทนอธิการบดี

บัณฑิตวิทยาลัย โทร. 043-241495

ที่ ศธ 6012/ว 645

มหาวิทยาลัยมหากุฎราชวิทยาลัย วิทยาลัยเขตอีสาน
ถนนราษฎร์คะนิง ตำบลในเมือง
อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น 40000

15 ธันวาคม 2554

เรื่อง ขออนุญาตแต่งตั้งผู้เชี่ยวชาญ

เจริญพร นายภิญโญ ทองศรี

ด้วย นายปกครอง กีกก้อง นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรศาสนศาสตรมหา
บัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหากุฎราชวิทยาลัย
ศูนย์การศึกษาวิทยาเขตอีสาน รหัสประจำตัวนักศึกษา 5314203028 กำลังทำสารนิพนธ์เรื่อง
“มุมมองทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของครูศูนย์ประสานงานอนุบาลขอนแก่น
อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น” ในกรณี จำเป็นต้องให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและพิจารณา
เนื้อหาของแบบสอบถามเพื่อเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยให้ได้รับข้อมูลที่
ถูกต้องและเที่ยงตรงที่สุด

มหาวิทยาลัยมหากุฎราชวิทยาลัย วิทยาลัยเขตอีสาน พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มี
ความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอแต่งตั้งท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญเพื่อ
ตรวจสอบและพิจารณาเนื้อหาของเครื่องมือการวิจัยของนักศึกษาดังกล่าว หวังเป็นอย่างยิ่งว่า
จักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อพิจารณา

เจริญพร

(พระครูปลัดธรรมจริยวัฒน์)

รักษาการแทนรองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหากุฎราชวิทยาลัย วิทยาลัยเขตอีสาน

บัณฑิตวิทยาลัย โทร. 043-241495

ปฏิบัติการแทนอธิการบดี

ภาคผนวก ง

แบบประเมินค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม

ประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถาม
เรื่อง มุมมองทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของครูศูนย์ประสานงาน
อนุบาลขอนแก่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น

แสดงตารางค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถามตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
 ด้านหลักอำนาจธิปไตย

ข้อที่	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ค่าเฉลี่ย IOC	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
ข้อ 1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
ข้อ 2	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
ข้อ 3	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
ข้อ 4	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
ข้อ 5	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
ข้อ 6	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

ด้านหลักเสรีภาพ

ข้อที่	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ค่าเฉลี่ย IOC	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
ข้อ 1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
ข้อ 2	0	+1	+1	0.67	ใช้ได้
ข้อ 3	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
ข้อ 4	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
ข้อ 5	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
ข้อ 6	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

แสดงตารางค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถามตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
ด้านหลักความเสมอภาค

ข้อที่	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ค่าเฉลี่ย IOC	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
ข้อ 1	+1	+ 1	+1	1.00	ใช้ได้
ข้อ 2	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
ข้อ 3	0	+ 1	+1	0.67	ใช้ได้
ข้อ 4	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
ข้อ 5	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
ข้อ 6	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

ด้านหลักกฎหมาย

ข้อที่	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ค่าเฉลี่ย IOC	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
ข้อ 1	0	+1	+1	0.67	ใช้ได้
ข้อ 2	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
ข้อ 3	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
ข้อ 4	0	+1	+1	0.67	ใช้ได้
ข้อ 5	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
ข้อ 6	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

แสดงตารางค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถามตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
ด้านหลักเลียงข้างมาก

ข้อที่	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ค่าเฉลี่ย IOC	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
ข้อ 1	0	+1	+1	0.67	ใช้ได้
ข้อ 2	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
ข้อ 3	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
ข้อ 4	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
ข้อ 5	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
ข้อ 6	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

ภาคผนวก จ

หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล

ที่ ศธ 6012/098

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน
ถนนราษฎร์คณิง ตำบลในเมือง
อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น

30 มกราคม 2555

เรื่อง ขออนุญาตแจกแบบสอบถาม

เรียน ผู้อำนวยการ โรงเรียนอนุบาลขอนแก่น

ด้วย นายปกครอง กีก้อง นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาหลักสูตรศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ศูนย์การศึกษา วิทยาเขตอีสาน รหัสประจำตัวนักศึกษา 5314203028 กำลังทำสารนิพนธ์เรื่อง “มุมมองทางการเมือง ในระบอบประชาธิปไตยของครูศูนย์ประสานงานอนุบาลขอนแก่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น” โดยมี รศ. ศรชัย ท้าวมิตร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเพื่อ อนุญาตให้ นักศึกษาดังกล่าว เก็บรวบรวมข้อมูลจากหน่วยงานของท่าน เพื่อนำข้อมูลที่ได้อไป ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และ ขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อพิจารณาอนุญาต

ขอเจริญพร

(พระครูปลัดธรรมจริยวัฒน์)

รองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย โทร. 043-241495

ภาคผนวก จ
ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา

ค่าความเที่ยงของแบบสอบถาม

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Item-total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Alpha if Item Deleted
V1	167.9000	360.1621	-.0959	.7160
V2	166.3333	336.5057	.6332	.6959
V3	167.2333	342.0471	.4069	.7021
V4	167.4333	356.0471	.1570	.7124
V5	146.1667	172.9023	.3657	.9292
V6	165.7000	341.5966	.3697	.7024
V7	164.9667	349.6885	.3920	.7071
V8	164.8333	352.0057	.3793	.7088
V9	165.3000	345.5276	.4769	.7037
V10	165.0333	349.4126	.3911	.7069
V11	164.9000	351.6793	.4287	.7084
V12	165.1667	342.4885	.6267	.7006
V13	165.3667	339.8264	.5625	.6990
V14	165.4000	337.9724	.5992	.6973
V15	164.8333	350.3506	.5840	.7071
V16	165.0000	346.6207	.5222	.7043
V17	165.0667	343.9264	.4993	.7024
V18	165.3333	341.0575	.4953	.7004
V19	165.3667	345.6195	.4852	.7037
V20	165.1667	344.4195	.5487	.7025
V21	165.3000	339.1138	.5759	.6983
V22	164.9000	348.3690	.5399	.7056
V23	165.2333	352.6678	.1774	.7107
V24	165.1333	345.9816	.5303	.7037
V25	165.1000	346.0931	.4489	.7043
V26	165.0000	345.1034	.5393	.7030
V27	165.0000	344.6897	.6094	.7024
V28	164.9333	349.3747	.4692	.7066
V29	164.9000	352.1621	.3985	.7089
V30	165.1667	345.5230	.5494	.7033
V31	165.1333	345.4299	.3943	.7043
V32	165.0333	347.4126	.4382	.7052
V33	165.1000	347.6793	.4587	.7053
V34	165.2333	343.5644	.5443	.7019
V35	165.0000	346.8276	.5724	.7043

Reliability Coefficients

N of Cases = 30.0

N of Items = 35

Alpha = .7136

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ – สกุล	นายปกครอง กีก้อง
วัน เดือน ปีเกิด	12 กุมภาพันธ์ 2491
สถานที่เกิด	อำเภอมัญจาคีรี จังหวัดขอนแก่น
ที่อยู่ปัจจุบัน	3/126 หมู่บ้านการเคหะชุมชนขอนแก่น ถนนกลางเมือง อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น 40000
การศึกษา	
พ.ศ. 2526	ปริญญาตรี คณะศึกษาศาสตร์ (เอกบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช จังหวัดนนทบุรี
พ.ศ. 2549	ปริญญาตรีคณะครุศาสตร์ (เอกภาษาอังกฤษ) มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย จังหวัดเลย
ตำแหน่ง/สถานที่ทำงาน	ข้าราชการครูชำนาญ
ปัจจุบัน	ครูพิเศษสอนวิชาภาษาอังกฤษ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนไทยรัฐวิทยา ๘๔ บ้านสำราญเพี้ยฟาน ถนนมิตรภาพ อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น